Cum ne afectează noile taxe și impozite

ROMÂNIA
Newsweek®

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 140
■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 19.08-22.09.2022

O investigație *Newsweek* despre
BOMBARDAMENTELE RUSEȘTI dezvăluie
FAPTELE CUMPLITE din umbra războiului

COMITE PUTIN CRIME DE RĂZBOI?

22140
5 948494 000029

Greentek Lighting

Enhancing art through perfect lighting.

With high color rendering index, adjustable angle and the two-color temperatures available, Orsini track spotlight enables you to create the right light effect for art, enhacing the visitors experience.

*ArtSafari Bucharest

www.greentek.eu

BIBLIOTECA ALEPH

Newsweek

19.08-22.09.2022 _ ANUL 5 _ NR.140

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 23 septembrie 2022

SUMAR

Periscop

06 **Educaţie**
Şcoala fraudată

Opinii

10 SILVIU SERGIU
Zâmbiți, Viktor Orban putea să ne facă mult mai rău!

11 ALEXANDRU LĂZESCU
Colapsul modelului economic german va avea reverberații majore în întregul spațiu al UE

Cronica NATO

12 ION PETRESCU
Democrațiile consolidate strâng rândurile

Periscop

14 **Fiscalitate**
Companiile cu acţionariat rusesc nu se lipesc de sancţiunile Fiscului român

Dosar

20 **Ţintește civili?**
Comite Putin crime de război?

34 **Criză majoră**
Planeta pe picior de război

Periscop

40 **Analiză politică**
REMUS ŞTEFUREAC: „Criza amplifică populismul“

42 **Finanţe**
Cum ne afectează noile taxe şi impozite

Internațional

48 **„Winter is coming“**
Șase amenințări pentru Occident

54 **Interviu**
CÉCILE MÉGIE, RFI: În contextul geopolitic actual, România devine un hub media în Europa de Est

Magazin

56 **Auto**
Primul sportiv tetraplegic din lume campion național de raliuri este român

57 **Fotoreportaj la Cercul Polar**
La vânătoare de „vulpi de foc“

Calendar

64 Finalul celui de-Al Doilea Război Mondial

»P.57

Newsweek ROMÂNIA

REDACȚIA

DIRECTOR _ Sabin Orcan

Redactor-şef _ Petre Bădică

Senior-editori:
Mihai Duță, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Răzvan Scăeșteanu, Silviu Sergiu

Reporteri: Edi Neagu, Alexandru Pop, Daniel Toșa

Contributori: Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu, Ramona Ursu

Art director _ Cecilia Bălănescu

Corectură _ Monica Ady

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăşti, nr. 65-67, Sector 1, Bucureşti
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ Carmen Dincă

DIRECTOR PUBLICITATE _ Adrian Dinu
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ Ioana Dumitru

OFFICE MANAGER _ Andrei Sabin Orcan

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

CLUJ NAPOCA, ROMÂNIA

Un festival de povestit

În ultima zi a festivalului Untold, peste 90.000 de fanii veniți din toată lumea au sărbătorit muzica, libertatea, toleranța și prietenia, alături de cei mai apreciați artiști naționali și internaționali. Peste 360.000 de mii de participanți au trecut pragul tărâmului magic în cele patru zile.

INQUAM PHOTOS / MANASES SANDOR

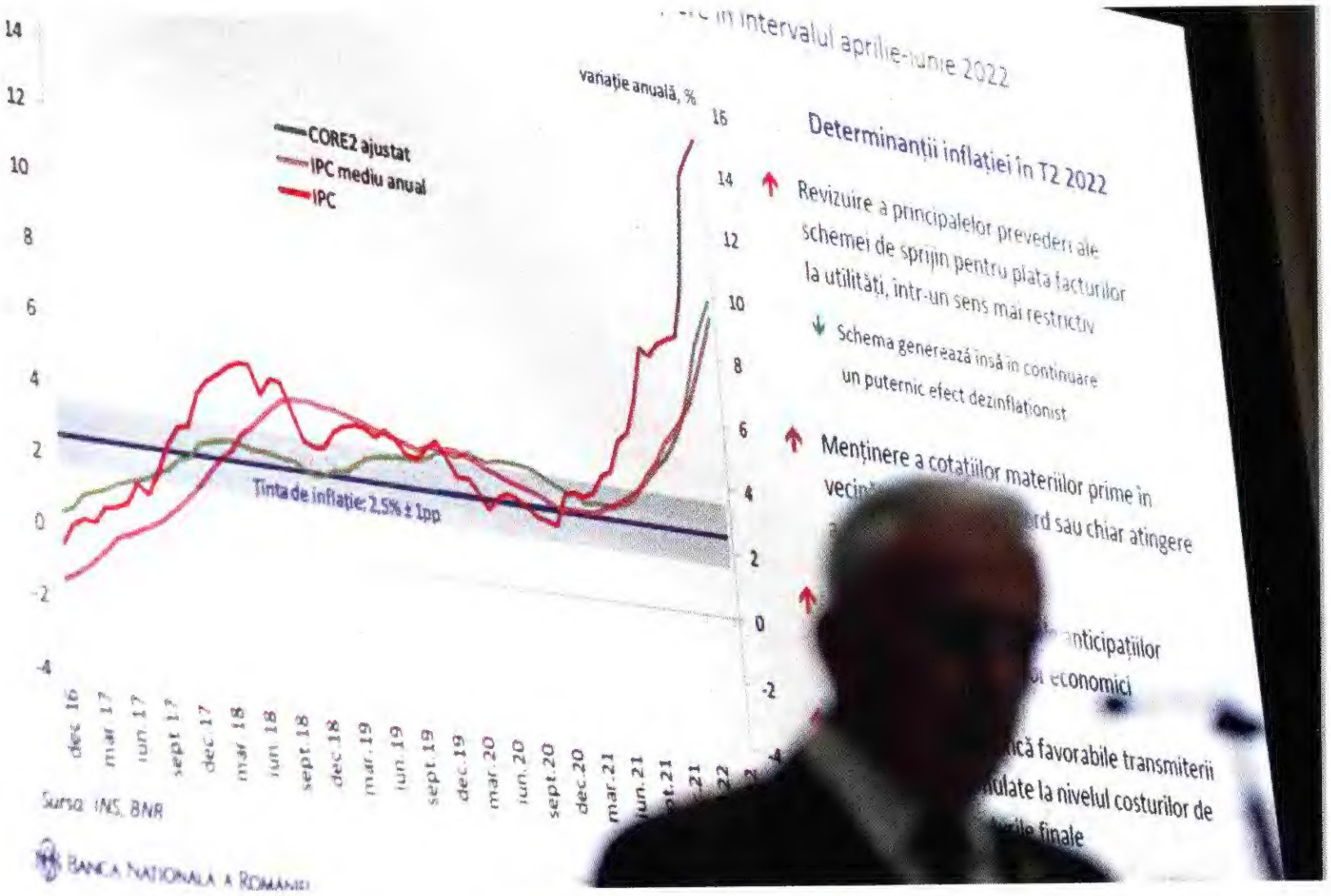
variație anuală, %
CORE2 ajustat
IPC mediu anual
IPC
Ținta de inflație: 2,5% ± 1pp
14
12
10
8
6
4
2
0
-2
-4
dec.16
mar.17
iun.17
sept.17
dec.17
mar.18
iun.18
sept.18
dec.18
mar.19
iun.19
sept.19
dec.19
mar.20
iun.20
sept.20
dec.20
mar.21
Sursa: INS, BNR
BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
în intervalul aprilie-iunie 2022
Determinanții inflației în T2 2022
Revizuire a principalelor prevederi ale schemei de sprijin pentru plata facturilor la utilități, într-un sens mai restrictiv
Schema generează însă în continuare un puternic efect dezinflaționist
Menținere a cotațiilor materiilor prime în
sau chiar atingere
anticipațiilor
economici
favorabile transmiterii
late la nivelul costurilor de
finale

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Isărescu, la trântă cu inflația

Băncile au cam sărit calul cu indicele ROBOR și s-au dus în sus mult mai mult decât rata de politică monetară, a declarat guvernatorul Băncii Naționale a României, Mugur Isărescu, la conferința de prezentare a Raportului asupra inflației.

INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

RÂȘNOV, BRAȘOV

Rock is Not Dead

Rockstadt Extreme Fest este un festival de muzică heavy metal care are loc anual pe terenul de biatlon de la baza cetății orașului Râșnov din România. Subintitulat „On the grounds of Transylvania", festivalul se desfășoară în luna august, pe durata mai multor zile.

INQUAM PHOTOS / ILONA ANDREI

ODESA, UCRAINA

Liber pentru grâul ucrainean

Razoni este prima navă care a plecat din Ucraina încărcată cu cereale, după ce Rusia și Ucraina au ajuns la un acord luna trecută, cu participarea Turciei și a ONU.

PROFIMEDIA

EDUCAȚIE

Școala fraudată

Examenele naționale dezvăluie partea urâtă a școlii românești: specializări pe care nu le vrea nimeni, elevi de nota doi care trec prin 12 clase, elevi repartizați la liceu deși nu cunosc limba română.

EXAMENELE DE EVALUARE NAȚIONALĂ ȘI DE Bacalaureat s-au încheiat cu cifre mai bune decât anul trecut. Există, însă, aspecte care nu s-au îndreptat deloc. *Newsweek România* le-a semnalat anul trecut, o face și anul acesta într-un bilanț negru al examenelor naționale.

Evaluare națională corectă, repartiție mincinoasă

Examenul de la finalul clasei a VIII-a, cunoscut drept Evaluarea Națională, repartizează elevii în licee. Evaluarea Națională nu se pică așa cum se întâmplă în cazul examenului de bacalaureat, unde elevii au nevoie să obțină minim media 6, iar fiecare examen trebuie trecut cu cel puțin nota 5. Datele oficiale arată că 10.035 de candidați au fost repartizați în prima etapă de admitere la liceu 2022, iar 6.852 nu au fost repartizați, urmând să intre în etapa a doua. La nivel național, au rămas 4.993 de locuri neocupate, potrivit datelor centralizate de Ministerul Educației.

Câteva exemple din monitorizarea *Newsweek România*

Unii elevi au fost repartizați la clase de filologie, deși au luat note sub 5 la examenul de Evaluare Națională dat la această materie. Doi elevi au fost admiși la clase de filologie la Liceul Mihai Viteazu Vișina din Dâmbovița, deși au luat la examenul de limba română de la Evaluarea națională note de 3,5 și 4. În ambele cazuri, media de absolvire a claselor V - VIII a fost de peste 7. La liceul mai sus amintit, din clasa de filologie de 26 de elevi, 7 au luat sub nota 5 la examenul de limba română de la Evaluarea Națională. La Liceul Teoretic Alexandru Rosetti din Vidra, dintr-o clasă de 14 elevi la filologie, 6 nu au luat nota 5 la Evaluarea Națională.

Cu note sub 5 la matematică, la mate-fizică

Situația e și mai denaturată la repartizarea în clasele de matemtică-informatică. În București, un elev a intrat la clasa de mate-fizică, deși a luat 4,6 la examenul de Evaluare Națională chiar la matematică. A fost tras în sus de media notelor din gimnaziu: 8,3. În Dâmbovița, un elev care a obținut nota 2,5 la matematică la Evaluarea

de
PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Foto PEXELS

Admiterea în licee 2022

Vizualizare rapoarte pe județ | Vizualizare rapoarte pe țară | Căutare | Căutare avansată

Lista candidaților înscriși în județul DAMBOVITA
Sortați descrescător după media de admitere

Școala de proveniență	Renunțare lb. maternă	Media la admitere	Media EN / ISU	Media de absolvire	Nota / Media la limba română	Nota / Media la matematică	Limba maternă	Nota / Media la limba maternă	Liceul în care a fost repartizat	Specializarea la care a fost repartizat
MNAZIALĂ ULIEȘTI	NU	3.49	2.62	6.99	2.75	2.50	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC "DR.C. ANGELESCU" GĂEȘTI Resurse naturale si protectia mediului/Liceal/Invatamant de zi	Industrie alimentară Limba româna(148)
MNAZIALĂ MOGOȘANI	NU	3.48	2.70	6.63	2.40	3.00	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC "DR.C. ANGELESCU" GĂEȘTI Resurse naturale si protectia mediului/Liceal/Invatamant de zi	Industrie alimentară Limba româna(148)
RETIC "MIHAI VITEAZUL" VIȘINA	NU	3.36	2.57	6.55	2.65	2.50	-	-	LICEUL TEORETIC "MIHAI VITEAZUL" VIȘINA Real/Liceal/Invatamant de zi	Matematică-Informatică Limba româna(177)
MNAZIALĂ CROVU ODOBEȘTI	NU	3.34	2.47	6.83	2.45	2.50	-	-		
MNAZIALĂ MOGOȘANI	NU	3.33	2.55	6.46	2.10	3.00	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC "DR.C. ANGELESCU" GĂEȘTI Resurse naturale si protectia mediului/Liceal/Invatamant de zi	Industrie alimentară Limba româna(148)
MNAZIALĂ PĂTROAIA VALE CRÂNGURILE	NU	3.32	2.50	6.61	3.00	2.00	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC "DR.C. ANGELESCU" GĂEȘTI Resurse naturale si protectia mediului/Liceal/Invatamant de zi	Industrie alimentară Limba româna(148)
MNAZIALĂ ODOBEȘTI	NU	3.30	2.47	6.66	2.45	2.50	-	-		
MNAZIALĂ CROVU ODOBEȘTI	NU	3.30	2.40	6.93	3.30	1.50	-	-		
MNAZIALĂ CROVU ODOBEȘTI	NU	3.30	2.22	7.66	2.95	1.50	-	-		
MNAZIALĂ MORTENI	NU	3.26	2.47	6.45	1.95	3.00	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC "DR.C. ANGELESCU" GĂEȘTI Resurse naturale si protectia mediului/Liceal/Invatamant de zi	Industrie alimentară Limba româna(148)
MNAZIALĂ NR.1 POIANA	NU	3.23	2.15	7.56	2.80	1.50	-	-	LICEUL TEORETIC "MIHAI VITEAZUL" VIȘINA Real/Liceal/Invatamant de zi	Matematică-Informatică Limba româna(177)
MNAZIALĂ CROITORI ULIEȘTI	NU	3.21	2.40	6.49	1.80	3.00	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC "DR.C. ANGELESCU" GĂEȘTI Resurse naturale si protectia mediului/Liceal/Invatamant de zi	Industrie alimentară Limba româna(148)
RETIC "MIHAI VITEAZUL" VIȘINA	NU	3.20	2.37	6.53	1.75	3.00	-	-	LICEUL TEORETIC "MIHAI VITEAZUL" VIȘINA Real/Liceal/Invatamant de zi	Matematică-Informatică Limba româna(177)

Națională, a intrat în clasa de matematică-informatică de la Liceul „Mihai Viteazu" din Vișina *(facsimil sus)*. La același liceu s-a intrat și cu 1,5 la matematică la aceeași specializare. La liceul din Zimnicea, la clasa de matematică-informatică, au intrat elevi cu note la matematică cuprinse între 2,5 și 3,25.

Două explicații

1. Notele din gimnaziu i-au ajutat la media finală și, astfel, au reușit să intre la clase de mate-info.
2. Există licee foarte slabe și puțin căutate care, pentru a-și umple locurile, acceptă elevi cu medii/note mici.

România nu vrea să învețe o meserie

Clase de liceu care te califică într-o meserie, precum mediu, agricultură sau silvicultură sunt umplute cu elevi care au luat note mici și chiar sub 5 la Evaluarea Națională. Această stare de fapt este o regulă și nu o excepție.

Elevii pun în coada opțiunilor clase de liceu cu aceleași specializări. Găsim numeroși elevi cu medii mici și chiar sub cinci la: agronomie, mediu, turism, resurse naturale.

În județul Giurgiu, există trei licee de „resurse naturale și protecția mediului": Liceul Tehnologic Prundu, Liceul Tehnologic Mihai Viteazu, Călugăreni și Liceul Tehnologic Comana. Specializările sunt silvicultură, agronomie sau protecția mediului. La Liceul din Prundu, la agricultură, elevii au intrat cu note între 3,59 și 3,62. Un număr de 80 de elevi din 100 au intrat la protecția mediului cu media la Evaluarea Națională sub 6 *(facsimil dreapta)*. La Liceul din Comana, la silvicultură s-a intrat cu note de 3,82 și 3,83. Din 24 de elevi, 20 au fost repartizați cu medii sub 6.

Realitatea de la Bacalaureat

La examenul de bacalaureat au promovat 89.054 de candidați, dintr-un total de 121.470 de candidați prezenți, anunță Ministerul Educației.

În cazul multora dintre cei 32.000 de elevi care au picat Bacalaureatul rămâne un mister modul în care au reușit să treacă prin școală. După opt ani în care au studiat româna în școala primară și gimnaziu și după alți patru în care au fost la clase de filologie, mulți elevi nu au reușit să ia notă de trecere la examenul de limba și literatura română de la Bacalaureat. În județul Giurgiu, la Liceul tehnologic Dimitrie Bolintineanu,

elevi de la clasa de filologie au obţinut la limba română note de 3,65 şi 4,45. La Liceul Tehnologic Nicolae Bălcescu Oltenița, tot de la clasa de filologie, au fost elevi cu note de 3 sau 3,8 şi 2,3 la Bacalaureat la română.

Cum reuşesc aceşti tineri să obţină note de 2 şi 3 la matematică după ce au studiat patru ani intensiv această materie la clase de matematică-fizică rămâne un mister.

Ministerul Educaţiei a promis, anul trecut, controale în şcolile cu puţini promovaţi, dar, deocamdată, nu ştim cu ce rezultate.

În Călăraşi, am descoperit numeroşi elevi de la mate-fizică ce au obţinut note de 1,75 sau 3,15 la matematică. În judeţul Olt, la Liceul Nicolae Titulescu, situaţia este identică.

Elevii maghiari nu ştiu limba română de 5

Newsweek România a atras atenţia şi anii trecuţi, iar 2022 nu a făcut excepţie, că în judeţele unde învaţă numeroşi elevi de etnie maghiară, procentul celor care iau note sub cinci la Bacalaureat la examenul de limba română este mult mai mare decât în restul ţării.

În Covasna, unde *Newsweek România* a făcut monitorizare, într-un singur liceu din şase, procentul elevilor de etnie maghiară care au luat peste 5 la limba română este egal sau chiar un pic mai mare decât media pe ţară.

În rest, într-un liceu, procentul este de 6 ori mai mic decât media pe ţară, în alte două de peste două ori mai mic. În două licee, procentul este cu 20% mai mic. Spre exemplu, la Liceul din Baraolt, 22 elevi au luat peste 5 la examenul de bacalaureat la limba şi literatura română, din 72 elevi. A fost o singură notă peste 8. Procent: 30% cu medii peste 5. La liceul din Târgu Secuiesc, 8 elevi au luat peste 5 la examenul de bacalaureat la limba şi literatura română din 26 de elevi. NU a fost nicio notă peste 8. Procent: 30% cu medii peste 5.

LICEUL TEHNOLOGIC "GABOR ARON
TARGU SECUIESC, CO
Lista candidaţilor la examenul de B
Sortare după medie

2 ( )

Nr. crt.	Codul candidatului	Promoţie anterioară	Forma învăţământ	Specializare	Limba şi literatura română				Limba şi literatura materna			
					Competenţe	Scris	Contestaţie	Nota finală	Competenţe	Scris	Contestaţie	Nota finală
11	CV1103844	DA	ZI	TEHNICIAN OPERATOR TEHNICA DE CALCUL	Utilizator nivel mediu	2.2		2.2	LIMBA MAGHIARA (REAL)			
									Utilizator avansat	7.35		7.35
12	CV1108041	DA	ZI	TEHNICIAN IN SILVICULTURA SI EXPLOATARI FORESTIERE	Utilizator nivel mediu	2.65		2.65	LIMBA MAGHIARA (REAL)			
									Utilizator avansat	5.95		5.95
13	CV1205269	NU	ZI	TEHNICIAN OPERATOR TEHNICA DE CALCUL	Utilizator nivel mediu	2.55		2.55	LIMBA MAGHIARA (REAL)			
									Utilizator experimentat	7.25		7.25
14	CV1205281	NU	ZI	TEHNICIAN OPERATOR TEHNICA DE CALCUL	Utilizator avansat	3.15	4.25	4.25	LIMBA MAGHIARA (REAL)			
									Utilizator experimentat	7.1		7.1

Admiterea 2022
dmiterea in licee 2022

MINISTERUL EDUCAŢ

itere / Repartizare / GIURGIU

	GR8698609	GIURGIU	ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 CĂLUGĂRENI	3.62	2.75	7.10	2.95	2.55	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 PRUNDU Resurse naturale şi protecţia mediului/Liceal/ZI (109) Agricultură Limba română
TISTICI NIVEL JUDEŢ											
Candidaţi											
Specializări											
Licee	GR10789134	GIURGIU	ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 PRUNDU	3.61	2.87	6.60	2.75	3.00	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 PRUNDU Resurse naturale şi protecţia mediului/Liceal/ZI (109) Agricultură Limba română
Şcoli											
Locuri neocupate											
TISTICI NIVEL NAŢIONAL											
Top 50 specializări	GR9939719	GIURGIU	ŞCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 PRUNDU	3.59	2.60	7.57	2.20	3.00	-	-	LICEUL TEHNOLOGIC NR.1 PRUNDU Resurse naturale şi protecţia mediului/Liceal/ZI (109) Agricultură Limba română
Elevi cu media 10											
Situaţia locurilor											

100.000 de copii nu ajung să dea Bacalaureatul

Ministerul Educaţiei a anunţat că peste 126.000 de absolvenţi de liceu s-au înscris pentru susţinerea examenului naţional de Bacalaureat în sesiunea iunie-iulie 2022, 111.329 fiind din promoţia curentă, iar ceilalţi din seriile trecute. Potrivit „Raportului despre starea învăţământului 2007–2018", consultat de *Newsweek România*, în anul 2009-2010 s-au înscris pe clasa întâi un număr de 203.895 de elevi. Cum din promoţia curentă s-au înscris la Bacalaureat 111.329, rezultă că un număr de 92.566 de elevi nu au mai ajuns să dea Bacalaureatul.

Cele două cauze care au făcut ca peste 90.000 de elevi să nu mai ajungă la Bacalaureat:

1. **Abandonul şcolar.** Programele sociale precum „Cornul şi laptele" nu au fost încununate de succes. *Newsweek România* a scris, în repetate rânduri, că fie guvernul, fie autorităţiel locale nu au găsit finanţare pentru acest program social.
2. **Migraţia.** Un număr de 4 milioane de români au plecat din ţară după intrarea în Uniunea Europeană. Mulţi dintre copii şi-au urmat părinţii şi au abandonat şcoala.

EDITORIAL

Zâmbiți, Viktor Orban putea să ne facă mult mai rău!

SILVIU SERGIU, senior-editor al *Newsweek România*

Viktor Orban a șocat din nou opinia publică internațională. Europeană și globală. De data aceasta cu un discurs ținut pe teritoriul României. La Băile Tușnad.

Prezent la școala de vară Tusvanyos, Viktor Orban a criticat NATO și UE pentru ajutorul militar acordat Ucrainei și a afirmat că sancțiunile adoptate împotriva Rusiei au eșuat. A vorbit despre declinul Occidentului și a transmis că vesticii se vor confrunta cu „un deceniu de pericol, incertitudine și război". A insistat pe ajutorul militar oferit de NATO Ucrainei, apreciind că armele moderne primite de soldații ucraineni nu vor face decât să îi enerveze și mai tare pe ruși, care vor împinge linia frontului mai departe. „Ceea ce facem este să prelungim războiul".

Nu în ultimul rând, liderul de la Budapesta a precizat că țările europene cu populații etnice mixte „nu mai sunt națiuni". „Noi (ungurii, n.r.) nu suntem o rasă mixtă... și noi nu dorim să devenim una", a punctat Orbán.

Discursul său cu accente fascistoide a fost rapid taxat pe plan european. El a fost catalogat aproape în unanimitate drept „propagandă rusă". O veche consilieră a sa și-a dat demisia în semn de protest.

În mod cert avem de-a face cu o deșănțată propagandă făcută Rusiei. Desigur că declarațiile sale sunt mai mult decât scandaloase. Să alimentezi minoritatea maghiară din România cu un discurs antieuropean, antioccidental, să-i sădești în suflet neîncrederea în Uniunea Europeană, să promovezi valori diferite de cele ale majorității este extrem de periculos. Să vorbești despre puritate etnică în sec. XXI este revoltător.

Un astfel de discurs alimentează falia dintre minoritatea maghiară și majoritatea românească și inflamează sentimente naționaliste și revanșarde.

Poate ar trebui observat că Viktor Orban nu a insistat pe tema autonomiei Ținutului Secuiesc, în ciuda apelurilor repetate ale lui Laszlo Tokes. S-a întâmplat asta la dorința expresă a României. La începutul lunii iulie, ministrul maghiar de Externe Peter Szijjarto a fost în România, iar omologul său român, Bogdan Aurescu, a abordat tema discursurilor pe care politicienii maghiari le țin în țara noastră când vin în vizite private. Aurescu i-a transmis demnitarului maghiar „care sunt sensibilitățile României", tema autonomiei numărându-se printre ele, și așteptarea ca „discursul public să se încadreze în parametrii pe care îi știm deja".

Viktor Orban a respectat înțelegerea. Nu a vorbit despre autonomie. Ăsta este un câștig pentru România. În această perioadă, mai mult decât oricând, România nu are nevoie să alimenteze tensiuni interetnice între români și maghiari. Este război în Ucraina, granițele sunt volatile, agresiunea rusă este în desfășurare. Nu ar fi tocmai convenabil pentru România ca Ungaria să rostogolească tema autonomiei minorității maghiare din țara noastră în aceste vremuri tulburi. Să alimenteze tensiunea interetnică până la un nivel la care poate exploda. Imaginați-vă cum s-ar vedea o confruntare, eventual între români și maghiari, în această perioadă foarte tensionată. Ar fi percepută ca un incident în interiorul granițelor NATO, ar fi speculată ca o vulnerabilitate majoră a Alianței.

Pe bună dreptate, opinia publică din România s-a inflamat după discursul lui Viktor Orban, solicitând ca oficialii români să ia o atitudine mai fermă împotriva acestor mesaje. Opinia publică este întotdeauna emoțională, iar politica externă se face de fiecare dată cu pragmatism. Emoțiile nu-și au locul aici.

Rațional vorbind, cum putea opri România derapajele lui Orban? Ce putea face concret? Putea să-l împiedice să intre în țară? Ar fi fost un gest brutal și pe deplin nejustificat. Înainte de a fi premierul Ungariei, Viktor Orban e cetățean european și poate călători liber în Uniunea Europeană. Poate veni la câte evenimente private vrea în România. Ne place sau nu, asta este.

Dacă România l-ar fi oprit să intre în țara noastră, relația bilaterală ar fi fost aruncată în aer. În prezent, România are nevoie de o relație bună cu Ungaria, cu care negociază dosare grele, cum ar fi, de pildă, unele proiecte de interconectare energetică. Transportând gaze românești din Marea Neagră și gaze azere spre Ungaria, România o poate ajuta să-și reducă dependența energetică față de Rusia. Și l-ar putea elibera un pic pe Orban din „lanțurile" Moscovei.

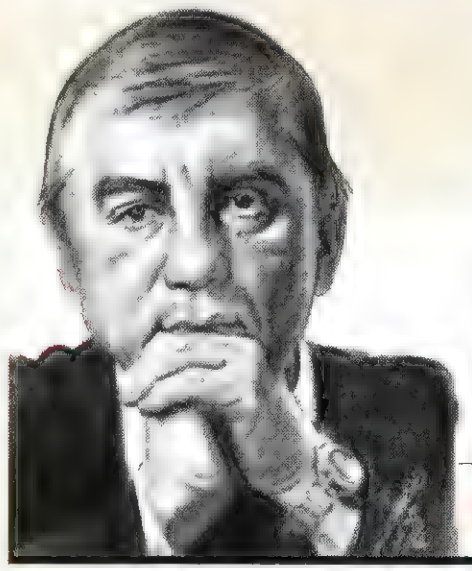

Colapsul modelului economic german va avea reverberații majore în întregul spațiu al UE

ALEXANDRU LĂZESCU, contributor al *Newsweek România*

Eșecurile birocrației bruxelleze în privința asigurării securității energetice și promovării tehnologiilor digitale, esențiale în competiția economică globală, și criza cu care se confruntă cea mai importantă economie de pe continent pun Europa într-o situație deloc de invidiat.

La sfârșitul anului 2021, datoria publică globală ajunsese la suma colosală de $303 trilioane. Sumele pompate de guverne în perioada pandemiei, când s-a exagerat mult și cu restricțiile inutile și cu așa numiții „bani din elicopter" trimiși celor care stăteau acasă, ceea ce între altele a distorsionat și piața muncii, au explodat pur și simplu datoria globală, care a crescut între 2020 și 2021 cu 25 de procente, de la $226 trilioane la $303 trilioane. Și, cu siguranță, aceasta va crește semnificativ și în 2022. Ca să înțelegem dimensiunea problemei, e suficient să menționăm faptul că PIB-ul global, adică tot ce se produce în lume într-un an, este de doar $85 trilioane, de 3,5 ori mai mic decât datoria globală. Deja după primele trei luni din 2022, scrie Reuters, datoria Statelor Unite a crescut cu $1,5 trilioane, ajungând la 135 procente din PIB, iar cea a Chinei cu $2,5 trilioane, ajungând la peste 250 procente din PIB. Așa că o întrebare legitimă este dacă va putea fi plătită vreodată toată această imensă datorie. Acest context îl face pe economistul Nouriel Roubini, cel care a prezis severa criză financiară din 2008-2009, să spună că în prezent asistăm la o combinație a celor mai defavorabile condiții care au dus la marile crize economice din 1970 și 2008 și că atât Statele Unite, cât și Europa vor intra într-o perioadă de recesiune severă. „Următoarea criză nu va fi ca cele dinaintea sa", prezice Roubini. „În anii 1970, am avut stagflație (inflație fără să existe creștere economică), dar nu și o criză masivă a datoriilor, deoarece nivelul acestora era atunci scăzut. După 2008, am avut o criză a datoriilor urmată de o inflație scăzută sau de deflație, deoarece criza creditelor a generat un șoc negativ al cererii. Astăzi, ne confruntăm cu șocuri de aprovizionare într-un context de niveluri mult mai ridicate ale datoriei. Ceea ce implică faptul că ne îndreptăm spre o combinație de stagflație, în stilul anilor 1970, în paralel cu o criză a datoriilor de tipul celei din 2008".

Problemele în Europa sunt complicate și de faptul că ne confruntăm cu ceea ce nu doar analiștii ci și vice-cancelarul și ministrul Economiei Robert Habeck consideră a fi colapsul modelului economic german. Este ceea ce spune și fostul ministru grec al Economiei, Yanis Varoufakis, cel care a fost implicat în negocierile din perioada crizei datoriei grecești din 2015, când, s-a plâns el în repetate rânduri, s-a lovit de poziția dură a Berlinului, mai ales a ministrului de Finanțe din acea perioadă, Wolfgang Schauble. În paranteză fie spus, mulți din establishment-ul politic german regretă astăzi că presiunile la care a fost supus atunci guvernul de la Atena l-au făcut să vândă portul Pireu chinezilor. Numai că această constatare nu-i privește doar pe germani ci, datorită ponderii economiei germane ($4,2 trilioane), cea mai mare de pe continent, va avea efecte în lanț în toată Europa, inclusiv în România. „Niciodată nu este ușor să te trezești cu știrea că modelul de afaceri al țării tale este distrus", scrie Varoufakis. „Este greu să recunoști ceea ce este evident, că liderii tăi politici fie au fost înșelați, fie te-au mințit atunci când te-au asigurat, timp de decenii, că standardele tale de viață – cu greu câștigate – sunt în siguranță" și că „trebuie să îndurați schimbări masive și dureroase".

Varoufakis nu-și ascunde satisfacția atunci când vorbește despre problemele Germaniei, văzând în asta un fel de revanșă personală după situația extrem de grea prin care a trecut Grecia în 2015. Însă el are dreptate atunci când spune că „lucrurile devin dramatice pentru Germania din cauza faptului că modelul său economic e construit pe salarii ținute cât s-a putut de jos, pe gaz rusesc ieftin și pe excelență în inginerie mecanică «mid-tech», în special în producția de mașini cu motoare cu ardere internă". În realitate, lucrurile stau chiar mai prost, pentru că o industrie chiar mai importantă decât industria auto este cea chimică. Giganticul complex industrial BASF din Ludwigshafen, care se întinde pe 10 km pătrați și are aproape 40 de mii de angajați, consumă jumătate din tot consumul de gaz al Danemarcei. Guvernele Schroeder si Merkel, pentru a le face pe plac ecologiștilor, au renunțat la cărbune și la aproape toate centralele nucleare, ajungând să depindă cvasi-exclusiv de livrările de gaze rusești pe care acum Vladimir Putin le folosește „pentru a ne ține țara în lesă", după cum se exprima plastic un jurnalist german.

Continuarea poate fi citită pe ***www.newsweek.ro***

CRONICA NATO

Democrațiile consolidate strâng rândurile

col. (R) ION PETRESCU, contributor al *Newsweek România*

„Căutăm pacea, știind că pacea este climatul libertății" - afirma Dwight Eisenhower, președinte al SUA între 1953 și 1961, cel care, anterior, în Al Doilea Război Mondial, a comandat Forța Expediționară Aliată în Europa și a obținut cinci stele de general al armatei americane.

Căutăm pacea și în anul de grație 2022, cunoscând că inamicul acesteia este autoritarismul, în formele sale nuanțate, de la Moscova și Beijing.

Trei președinți, două opțiuni strategice

La Kremlin, președintele septuagenar Vladimir Vladimirovici Putin a rămas captiv mentalității tipice epocii lui Iosif Visarionovici Stalin, de unde și certitudinea sa că va reface unitatea teritoriilor ex-sovietice, în granițele Federației Ruse.
La Beijing, președintele Xi Jinping, mai tânăr cu un an decât Putin, dorește un nou mandat de secretar general al Partidului Comunist Chinez, în condițiile în care conduce Comisia Militară Centrală din anul 2012 și este președinte al Republicii Populare Chineze din 2013.
La Washington D.C., Joseph Biden Jr., actualul președinte al Statelor Unite, va aniversa pe 20 noiembrie înțeleapta vârstă de 80 de ani.
Numele său este deja legat de revitalizarea Alianței Nord-Atlantice, ralierea aliaților în jurul principiilor pe care le apără NATO, integritatea teritorială a fiecărui stat membru fiind astfel asigurată de hotărârea de a pune în funcțiune, dacă va fi cazul, a articolului 5 din tratat: „Părțile convin că un atac armat împotriva uneia sau mai multora dintre ele, în Europa sau în America de Nord, va fi considerat un atac împotriva tuturor".
Însă, deocamdată, nici Rusia lui Putin, nici China lui Xi Jinping, nu își permit, din perspectivă geopolitică și mai ales militară, să riște o confruntare directă cu Statele Unite ale Americii, pe cale de consecință și cu NATO.
Nici Moscova, nici Beijingul nu au la dispoziție 3,2 milioane de militari, cum are Organizația Tratatului Nord-Atlantic, asta ca să luăm în calcul doar un reper convențional, deloc minor.
În plus, la ora actuală, aliații nu numai că au reiterat menținerea politicii ușilor deschise ale NATO, dar au și explicat modul în care se raportează la alegerea falsă între securitatea euro-atlantică și securitatea indo-pacifică.
În lumea modernă este nevoie de ambele. Și aici nu este vorba de extinderea calității de membru al Alianței la state din alte arealuri geopolitice, ci doar de perspectiva globală pe care trebuie să o aibă OTAN, pentru a aborda, în cunoștință de cauză, provocările de pe alte continente, cele cu posibilitate de extindere globală.

Diferența specifică între viziuni opuse

După încetarea Războiului Rece și decesul Uniunii Sovietice, Moscova a început să cânte partitura necesității desființării NATO.
Numai că viața fostei Europe socialiste bate filmul dorit la Kremlin, dovadă că a fost nevoie de o intervenție militară a aliaților, în 1999, în Kosovo, pentru a calma comunitățile sârbă și albaneză, atunci, ca și azi, KFOR - forță a NATO -, fiind în măsură să își îndeplinească misiunea de menținere a păcii.

Nu NATO - implicit nici SUA - a generat operațiunea militară specială inventată de echipa președintelui Putin, pentru a evita declarația de război, contra Ucrainei, și pentru a confirma public tratarea populației ucrainene ca parte rebelă a societății ruse - aceea din visata extindere imperială.
Legenda repetată de Moscova conform căreia Statele Unite au încurajat agresivitatea executivului de la Kiev este demontată de realitatea că din 2014 armata ucraineană a instruit, cu sprijinul unor profesioniști din SUA și Marea Britanie, peste 20.000 de militari meniți să apere Donbasul de vest de agresiunea

separatiștilor din republicile Donețk și Lugansk. Care separatiști nu doar că erau instruiți de militari ruși, dar și sunt comandați de ofițeri, de grade și vârste diferite, din Forțele Armate Ruse.

Ar fi fost evitate noile confruntări armate, dacă la Kiev s-ar fi acceptat soluția federalizării - de tip elvețian - a Ucrainei?

Greu de crezut că la Kremlin s-ar fi acceptat doar un Donbas autonom, în cadrul unui stat federal ucrainean.

După cum este dificil de imaginat că, la viitoarele negocieri de pace, Moscova va accepta să își retragă trupele din estul și sudul Ucrainei, cu prețul unor republici autonome recunoscute de Kiev și menținute în cadrul Ucrainei.

Dincolo de sensibila problemă a schimbării frontierelor cu *manu militari*, Europa fără americani și-a confirmat slăbiciunile, orgoliile și iluziile.

Berlinul este lipsit de un cancelar puternic, precum predecesorul, al întregului continent.

Parisul este încă marcat de eșecurile președintelui Hexagonului de a obține o minimă concesie de la omologul rus.

Iar Budapesta valsează între nostalgiile imperiale și mirajul convingerii fostului președinte Donald Trump că Ungaria este aliata fidelă a SUA, în anumite condiții, ușor de anticipat.

Convingerile lui Jens Stoltenberg

Secretarul general al NATO, respectatul Jens Stoltenberg, s-a adresat - în a patra zi a lunii august - unei audiențe inedite formate din membri ai Ligii Tineretului Muncitorilor / Arbeidernes ungdomsfylking, de pe insula norvegiană Utøya, unde a reamintit importanța sprijinului continuu pentru Ucraina.

El a semnalat asistenței că liderul de la Kremlin a atacat o țară și oameni nevinovați, cu forță militară, pentru a-și atinge obiectivele politice.

Asta înseamnă că președintele Federației Ruse nu acceptă suveranitatea altor țări și persistă în dorința sa de control rusesc asupra Ucrainei.

Pe cale de consecință vrea și ca NATO să nu mai fie extinsă.

Mai exact, Moscova să joace cazaciocul geopolitic, când și cum vrea Putin, pe teritoriul ex-sovietic, teoretic și în țările baltice și în Republica Moldova.

Într-un asemenea context a susține lupta Ucrainei, de rezistență armată la invazia rusă, a dreptului acestui stat la autoapărare, prevăzut de dreptul internațional, nu este un moft trecător, ci o condiție a menținerii libertății și democrației în Europa, aceea care respinge autoritarismul conducerii actuale a Federației Ruse.

NATO, în general, implicit SUA, Canada, Marea Britanie și Turcia în mod special au asistat eforturile Ucrainei de a rezista în fața forței expediționare ruse.

Mai mult, la summitul NATO de la Madrid, toate țările membre au convenit că vor sprijini statul ucrainean, atâta timp cât va fi necesar, asta și pentru că aliații au o responsabilitate morală în acest sens.

Mai concret, statele aliate nu își pot permite ca președintele Putin să reușească, cu ambițiile sale, în Ucraina.

Și aici, Stoltenberg a aplicat un duș rece asistenței din Norvegia: „O lume în care lecția lui Putin este că obține ceea ce își dorește folosind forța militară este, de asemenea, o lume mai periculoasă pentru noi. Dacă Rusia câștigă acest război, el va avea confirmarea că violența funcționează. Apoi, alte țări vecine pot fi următoarele". Situația de pe Frontul de Est - unde mult trâmbițata ofensivă militară majoră ucraineană se tot amână și mult dorita înaintare a trupelor ruse s-a transformat într-o defensivă întărită cu 10.000 de militari redislocați din Donbas, în sudul Ucrainei - nu indică pe termen mediu și lung un câștigător al confruntărilor armate, mai degrabă o posibilă încetare a focului și începerea unor anevoioase negocieri de clarificare a situației dintre Moscova și Kiev.

Dragonul Chinei în ecuația euro-atlantică

Nu știm încă în ce măsură Beijingul a ținut cont, în temperarea acțiunilor sale contra Taiwanului, de referirile făcute la adresa Republicii Populare Chineze, în Noul Concept Strategic al NATO.

Cert este că atunci când avioanele și navele militare chineze treceau linia mediană a Strâmtorii Taiwan, la Beijing se luase deja notă de paragraful sugestiv: „Ambițiile și politicile coercitive declarate ale Republicii Populare Chineze ne provoacă interesele, securitatea și valorile".

Până la urmă și azi se aplică proverbul chinez: „O criză este o oportunitate de a călări vântul periculos". N

INVESTIGAȚII

Companiile rusesc nu s sancțiunile

de STELIAN NEGREA
stelian negrea@newsweek.ro

Autoritățile noastre fiscale au reușit performanța să pună dimineața câteva companii sub sancțiuni, pe motiv că se aflau sub controlul unor oligarhi ruși apropiați de Kremlin, iar seara, în aceeași zi, să revoce practic măsura dispusă cu câteva ore mai devreme.

„WINTER IS COMING"
Șase amenințări pentru Occident » P.48

cu acționariat e lipesc de Fiscului român

a fost investigată pentru un prejudiciu imens adus statului român.

PE 24 MARTIE 2022, FIX LA o lună de la momentul în care Kremlinul invadase Ucraina, România aplică primele sancțiuni consistente pentru trei companii locale controlate de grupul metalurgic rus - TMK.

Măsura era aplicată printr-un ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), instituția responsabilă de aplicarea sancțiunilor financiare.

„Se dispune blocarea fondurilor și resurselor economice deținute de societatea TMK Artrom SA CUI 1510210 controlată în mod indirect, prin intermediul TMK Steel Holding Limited, de persoana fizică listată Dmitry Alenxadrovich Pumpiansky astfel: a) conturile bancare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin și b) orice alte fonduri sau resurse economice, astfel cum sunt definite de art.2 alin. 1 din Regulamentul UE nr. 269/2014 al Consiliului din 17 martie 2014 privind măsurile restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei, cu modificările și completările ulterioare", se arăta în ordinul 468 semnat de președintele ANAF.

Numai că, în aceeași zi, același președinte ANAF semnează o decizie de derogare a TMK Artrom SA de la sancțiunile la care tocmai fusese supusă. Ulterior, pe 19 iunie 2022, președintele ANAF semnează un alt ordin prin care deblochează definitiv fondurile și resursele economice deținute de societatea TMK Artrom SA.

Conducerea TMK Artrom amenințase rapid cu închiderea activității, iar sindicaliști din combinat anunțaseră că vor ieși în stradă. În plus, oligarhul rus anunțase că își vânduse, între timp, pachetul de acțiuni la această companie unor cetățeni ruși care nu erau supuși sancțiunilor.

Ce măsuri a luat ANAF

În total, de la începutul războiului din Ucraina, în urmă cu cinci luni, președinții ANAF au semnat 7 ordine de blocare a conturilor sau acreditivelor pentru companiile rusești, un ordin de deblocare și 9 decizii de derogare chiar de la apariția imediată a ordinelor de blocare.

Din cele 9 decizii de derogare semnate de președintele ANAF, 8 vizează fie pe TMK Artrom SA, fie TMK Assets SRL.

Ordinele au vizat doar șapte companii cu acționariat rusesc, din care trei făcând parte din grupul TMK, iar alte două vizau aceeași companie, MMK Metalurji Sanay Ticaret ve Liman Isletmecigili AS din Turcia.

Deciziile de derogare și de deblocare a sancțiunilor s-au referit doar la două companii cu acționariat rusesc: cele din grupul TMK și transportatorul aerian rusesc, Aeroflot. Un ultim tip de sancțiuni aplicate de ANAF se referă la blocarea unor credite acordate de bănci românești unor companii cu acționariat rusesc. Este vorba de trei ordine de președinte al ANAF: două la sfârșitul lui martie prin care erau blocate două acreditive (credite) acordate de Eximbank SA companiilor Metaloinvest Trading AG din Elveția, trader de minereuri, și MMK Metalurji Sanay Ticaret ve Liman Isletmeciligi A.S. din Turcia, producător din industria metalelor, și încă un acreditiv similar emis de Banca Transilvania tot în favoarea ultimei companii enunțate mai sus.

La fel se întâmplase și cu reprezentanța companiei rusești Aeroflot.

Pe 16 martie 2022, la trei săptămâni de la declanșarea invaziei ruse în Ucraina: „Se dispune blocarea fondurilor deținute de entitatea AEROFLOT – Reprezentanță CUI 6320110, controlate indirect de persoanele fizice listate Vitaly Gennadyevich Savelyev, Igorevich Poluboyarinov și Sergey Viktorovich Chemezov, respectiv următoarele conturi bancare la banca Raiffeisen Bank SA", se arăta în ordinul semnat de președintele ANAF. La două săptămâni de la ordinul de blocare, a venit decizia 2/30/03.2022 președintelui ANAF de derogare a acesteia de la sancțiunile aplicate.

Alții naționalizează

Unele state europene au decis sau se gândesc să naționalizeze temporar active deținute de oligarhi ruși sau de statul rus pe teritoriul lor. A făcut-o Germania prin naționalizarea activelor Gazprom, iar oficialii italieni au declarat că iau în calcul naționalizarea activelor rafinăriei Lukoil.

În România, oficialii ANAF susțin că nu au informații care să ducă la o asemenea decizie:

„Referitor la faptul dacă există sau nu perspectiva naționalizării temporare a activelor (n.r. deținute de oligarhii ruși sau companiile rusești supuse sancțiunilor UE), vă comunicăm că la nivelul ANAF nu sunt disponibile astfel de informații", afirmă reprezentanții ANAF pentru *Newsweek România*.

După ce o companie este supusă sancțiunilor, statul român prin ANAF trebuie să desemneze un administrator special, însă deocamdată nu a fost făcut acest pas:

„De asemenea, vă comunicăm că nu au fost desemnați administratori speciali pentru companiile românești, dar, la momentul formulării prezentei, în conformitate cu prevederile art. 8 din OUG nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, a fost desemnat un supraveghetor pentru o societate românească".

Oficialii ANAF nu au menționat nici numele acestui supraveghetor și nici compania pentru care a fost desemnat, însă, după natura activității companiilor supuse oficial sancțiunilor în România, este vorba, cel mai probabil, de grupul TMK Artrom SA.

Conform datelor de la Oficiul Național al Registrul Comerțului (ONRC), pe teritoriul României activau

Pe teritoriul României, activau 380 de companii deținute sau controlate de cetățeni ruși

VLADIMIR PUTIN ține o conferință cu președintele Gazprom, Alexei Miller

380 de companii deținute sau controlate de cetățeni ruși. Dintre acestea, cele mai importante afaceri erau Lukoil România, Alro Slatina, TMK Artrom Reșița etc.

„În calitate de autoritate competentă în cazul sancțiunilor de blocare a fondurilor sau a resurselor economice, ANAF pune în aplicare prevederile regulamentelor, deciziilor, poziții comune, acțiuni comune și alte instrumente juridice ale Uniunii Europene. Având în vedere contextul internațional, precum și noile reglementări internaționale în materia sancțiunilor internaționale, ANAF derulează proceduri specifice pentru identificarea persoanelor listate în Regulamente/Decizii europene. După efectuarea cercetărilor necesare, ANAF dispune fără întârziere, prin ordin al președintelui, blocarea fondurilor sau a resurselor economice care se află în proprietatea, sunt deținute de sau se află sub controlul, direct sau indirect, al persoanelor fizice ori juridice care au fost identificate ca fiind persoane sau entități desemnate", se arată într-un răspuns al ANAF pentru *Newsweek România.*

Conform deciziei Regulamentului UE 269/2014, la acest moment, un număr de 1.175 de persoane fizice și 101 companii sunt supuse sancțiunilor pentru că sunt apropiate sau sprijină regimul de la Moscova care a decis să ocupe ilegal Crimeea în 2014 și să invadeze după 24 februarie 2022 Ucraina.

Ajutoare de stat în loc de sancțiuni

Oficial, conform datelor de la Registrul Comerțului, pe teritoriul României sunt prezente 386 de companii cu acționariat rusesc și alte 286 adminstrate sau conduse de cetățeni ruși sau cu rezidența în Rusia.

Situația nu este exhaustivă, deoarece multe companii controlate de investitori din Rusia sunt deținute de companii din paradisuri fiscale sau din țări din afara spațiului comunitar, acestea

fiind raportate la Registrul Comerțului ca fiind investiții din zonele respective și nicidecum având pedigree rusesc.

Dintre acestea, cele mai mari sunt Alro Slatina, Lukoil, plus o serie de bănci anonime controlate de Federația Rusă. Niciuna dintre acestea nu se află pe lista sancțiunilor autorităților române, ba chiar par că au o relație privilegiată cu statul român.

Pe miliardarul Kremlinului, care deține Alro Slatina, îl cheamă Vitalyi Machtiski și este omul care ne intermediază și importurile de gaze din Rusia, de la gigantul Gazprom. Numai anul trecut am plătit 1,65 miliarde de lei (330 milioane euro) pe gazele livrate României de compania acestui oligarh rus: Imex Oil Limited Nicosia, înregistrată în paradisul fiscal din Cipru.

În plus, Machtiski controlează de două decenii industria noastră de aluminiu, după ce a cumpărat-o, în perioada 2002-2004, în urma unor controversate privatizări ale Guvernului Adrian Năstase.

Două astfel de companii, Alro Slatina și Alum Tulcea, sunt beneficiarele unor ajutoare de stat de aproape 1 miliard de lei (peste 200 de milioane de euro), numai în ultimii patru ani. Coincidență sau nu, profitul cumulat al Alro, tot în ultimii patru ani, a fost tot de 1 miliard de lei. Cu alte cuvinte, statul român i-a asigurat prin plata ajutoarelor de stat profitul oligarhului rus.

Megadosar de evaziune fiscală, închis

Parchetul Tribunalului Prahova a clasat definitiv dosarul privind megaevaziunea fiscală și spălare a 1,7 miliarde de euro de care rușii de la Lukoil au fost acuzați că le-au făcut la rafinăria Petrotel din Ploiești.

Totuși, luna trecută, Tribunalul Prahova a emis un ordin european de anchetă a entităților înregistrate în paradisul fiscal din Olanda, care controlează Lukoil România. Curtea de Apel Ploiești i-a acuzat pe colegii lor de la instanța inferioară, Tribunalul Prahova, că trataseră cu superficialitate cel mai mare dosar de evaziune fiscală din România postdecembristă.

Toți inculpații din acest dosar fuseseră achitați de instanțele din Prahova însă, în mod suprinzător, acesta fusese redeschis în urmă cu doi ani. Azi este închis definitiv.

Cel mai mare dosar de evaziune fiscală și spălare de bani din istoria postdecembristă a României a fost închis definitiv de procurorii Parchetului de pe lângă Tribunatul Prahova (PTP): „Dosarul penal nr. 544/P/2018 privind S.C. Petrotel Lukoil SA și alții a fost finalizat prin dispunerea clasării cauzei în temeiul prevederilor art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de Procedură Penală", se arată într-un răspuns al PTP pentru *Newsweek România*. Procurorii prahoveni nu au precizat însă când anume au clasat acest megadosar: între noiembrie 2020, când au redeschis dosarul, și ziua când au trimis răspunsul către *Newsweek România*.

Dosarul LukOil, cu un prejudiciu de 1,7 miliarde de dolari, a fost închis

Articolul invocat de procurori precizează că „acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare iar când a fost pusă în mișcare nu mai poate fi exercitată dacă fapta nu există".

„În cauză au fost efectuate cercetări privind infracțiunile de evaziune fiscală, prev. De art. 9 alin. (1) lit. c) din legea 241/2005 și de spălare a banilor, prev. De art 29 alin. (1) lit. a) din legea 656/2002 (în vigoare la data pretinselor fapte). Măsurile asiguratorii dispuse în cauză au fost ridicate în cursul cercetărilor", precizează procurorii prahoveni.

Toți inculpații din acest dosar fuseseră achitați în 2018 de Tribunalul Prahova după ce dosarul de evaziune fiscală și de spălare de bani mai fusese o dată închis în 2017.

Lukoil România face parte din grupul rusesc Lukoil deținut de oligarhul Vagit Alekperov, un alt apropiat al lui Vladimir Putin.

Într-o altă afacere cu implicații rusești, statul român s-a retras cu greu din acționariatul a două bănci controlate de Federația Rusă, rămânând totuși în cea de-a treia.

România deținea, chiar la o lună de la invazia rusească din Ucraina, pachete consistente de acțiuni în trei entități bancare înființate în colaborare cu Federația Rusă: Banca Interna-

țională de Investiții (BII), Banca pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre (BCDMN) și Banca Internațională pentru Cooperare Economică (BICE).

ÎN BII, Federația Rusă deține 43% din acțiuni iar România 7,5%, restul fiind deținute de o serie de țări din estul Europei și din Asia. Al doilea cel mai mare acționar al băncii este Ungaria, cu 17%, care, prin prisma relației extrem de apropiate de Rusia, poate oferi o majoritate confortabilă de control Federației Ruse în această bancă.

În BICE, Federația Rusă deține un pachet de 51,4% din acțiuni, iar România 7,1%, restul acțiunilor fiind deținute de o serie de alte state est europene.

În BSTDB, Federația Rusă și Turcia sunt cei mai mari acționari, cu 16,5% fiecare, iar România 14%, restul acțiunilor fiind deținute de o serie de state din estul Europei ,inclusiv Ucraina.

De abia la două luni de la izbucnirea războiului din Ucraina, România a anunțat oficial că a ieșit din acționariatul a două din cele trei bănci controlate de Rusia: BII și BICE, în timp ce de BSTDB nu a menționat nimic.

Expunerea BII pe România era de aproape 200 milioane de euro, având clienți din agricultură, Avicola Buzău și Agricover Credit IFN SA, retail – Iulius Mall, industria alimentară, MEP Retail Investment, magazinele Profi, și asigurări, Eurohold Bulgaria SA, acționarul majoritar al celui mai mare jucător din piața asigurărilor RCA din România, Euroins SA.

Printre clienții BSTDB din România sunt banca turcească Garanti Bank, căreia i-au fost acordat în 2021 împrumuturi totale de 60 de milioane de euro și Alro SA, deținută de oligarhul rus Vitaly Matchiski.

BICE a finanțat în România proiecte ale RCS&RDS, Profi Rom Food SRL, cel care deține lanțul de magazine Profi, dezvoltatorul imobiliar Globalworth, BT Leasing Transilvania IFN și compania de leasing Autonom SA.

Bază militară, modernizată de ruși

Unul dintre cele mai controversate contracte, atribuit chiar în perioada invaziei rusești din Ucraina, este cel al modernizării bazei militare de la Kogălniceanu, unde sunt staționați atât soldați americani, dar și din alte țări NATO alături de cei români.

Importanța bazei militare este uriașă având în vedere că se află în proximitatea atât a conflictului din Ucraina, dar și a peninsulei Crimeea, ocupată de Rusia în 2014.

Și, în ciuda acestui lucru, Ministerul Apărării Naționale a decis să atribuie acest contract unui consorțiu condus de o companie românească și companiei austriece Strabag, unde un pachet de 33% este deținut de oligarhul rus Oleg Deripaska.

Deși a avut poziții contrare regimului de la Moscova în privința războiului din Ucraina, Deripaska a fost mulți ani unul dintre oligarhii de casă ai Kremlinului, care l-a ajutat să obțină pe sume derizorii afaceri importante deținute de statul rus. Mai mult, Deripaska nu pierdea ocazii să se afișeze cu reprezentanții de seamă ai regimului de la Kremlin: în urmă cu doi ani, apărea în presa internațională ca finanțator al unei vizite oficiale a ministrului de Externe al Rusiei, Serghei Lavrov, împreună cu presupusa concubină a acestuia.

În ciuda acestor evidențe, Ministerul Apărării Naționale a acordat acest prim contract de 2,1 miliarde de lei pentru modernizarea bazei de la Kogălniceanu companiei austriece unde Deripaska deține un pachet de acțiuni de control.

Valoarea totală a investiției în baza de la Kogălniceanu, care ar trebui să fie casă pentru 10.000 de soldați NATO și SUA, aprobată de Guvernul Dăncilă, este de 12 miliarde de lei.

Sunt rare situațiile în care, odată câștigat un contract de un consorțiu, acesta să fie bătut la viitoarele licitații de alte companii.

Acționarii majoritari ai companiei austriece au declarat că Deripaska și-ar fi vândut acțiunile și că nu ar mai avea niciun cuvânt de spus, însă o acțiune similară de „îndepărtare" a oligarhului rus de Strabag a mai avut loc în trecut.

PUBLICITATE

ȚINTEȘTE CIVILI?

COMITE PUTIN CRIME DE RĂZBOI?

O INVESTIGAȚIE *NEWSWEEK*
DESPRE BOMBARDAMENTELE RUSEȘTI
DEZVĂLUIE FAPTELE CUMPLITE
DIN UMBRA RĂZBOIULUI

MORȚI SECRETI
Un gropar se pregătește pentru o înmormântare în masă, adăugând la rândurile de morminte din cimitir oameni uciși în timpul ocupației ruse a zonei.

de **William M. Arkin**
Fotografii de **John Moore**

GETTY

ÎN CONTEXTUL ÎN CARE UCRAINA susține că Rusia a comis în jur de 25.000 de crime de război, peste zece organizații au demarat dosare ce vor duce în cele din urmă la condamnarea soldaților, comandanților și chiar pe însuși Vladimir Putin în fața instanței.

La prima vedere, majoritatea acestor cazuri este clară: omoruri, inclusiv execuții sumare, detenție forțată, deportări și „dispariții" de civili, tortură și agresiuni sexuale. Dar în cazul bombardamentelor din Ucraina, stabilirea bazei pentru crime de război este mult mai dificilă.

Newsweek a examinat cele mai importante 25 de incidente în care au murit civili în timpul războiului. Această investigație de două luni a constatat că există un oarecare adevăr în afirmația Moscovei că nu ține în mod intenționat civili. Rușii au bombardat zone civile în orașele în care luptele la sol au fost cele mai intense: în locuri precum Mariupol, Harkov și Severodonețk, pentru a numi doar câteva. Bombardamentul fără discriminare constituie o crimă de război. Dar, în cele 25 de incidente pe care *Newsweek* le-a examinat, faptele de pe teren sunt mult mai confuze. Dacă aceste incidente, care totalizează aproximativ 1.100 de morți civili, sunt crime de război este o chestiune care ține de instanțele de judecată. Concluzia *Newsweek* este că niciunul dintre cazuri nu se califică în mod neechivoc.

Oare Rusia ucide în mod intenționat civili? Pare revoltător chiar și să pui această întrebare, având în vedere amploarea vărsării de sânge și numeroasele bombardamente asupra spitalelor, școlilor, caselor și centrelor comerciale care au fost raportate. Dar *Newsweek* a constatat că determinarea motivului pentru care astfel de obiective au fost bombardate dezvăluie adesea o narațiune mai dificilă. În cele mai multe incidente, țintele vizate de Rusia erau într-adevăr de natură militară. Și există multe cazuri în care civilii au fost uciși pentru că armele - rusești și ucrainene - pur și simplu nu au funcționat.

Autoritățile ucrainene au declarat pentru *Newsweek* că, în prezent, investighează, drept crime de război, 5.000 de cazuri de deteriorare a unor ținte civile, 2.000 de decese și răniri intenționate ale civililor și 166 de cazuri de tortură. Biroul Procurorului General a identificat aproximativ 600 de suspecți de crime de război din Rusia, aproape toți soldați, care sunt acuzați de orice, de la viol și tortură până la crimă în toată regula.

Pentru a fi strict corect, totuși - și oricât de controversat ar fi să subliniem - Ucraina a jucat, de asemenea, un rol asupra victimelor civile, plasându-și în mod constant forțele militare în interiorul zonelor urbane sau contraatacând forțele ruse în orașe, o consecință aproape inevitabilă a luptei împotriva invadatorilor într-un oraș aglomerat.

Nimic din toate acestea nu înseamnă că învinovățim Ucraina sau că scuzăm războiul agresiv și neprovocat al Rusiei, comportamentul soldaților săi de pe teren sau tipul de război cu rachete și artilerie care a fost în mod inerent nediscriminatoriu. Cu toate acestea, stabilirea intenției Rusiei de a ucide efectiv civili este dificilă. Chiar și în timp ce Statele Unite și NATO își reînnoiesc eforturile (și își măresc bugetele) pentru a se pregăti pentru un mare război în Europa, politicienii, mass-media și publicul ignoră caracterul distructiv al unui război terestru, confundând numeroasele sale efecte de neevitat cu „crime de război". Credința eronată că tragedia civilă din Ucraina este doar rezultatul unui „proiect rusesc" nu face decât să ne îngreuneze înțelegerea viitoarelor războaie.

Ce este o crimă de război

La 27 iunie, o rachetă rusească a lovit centrul comercial Amstor din orașul industrial Kremenciuk, din centrul țării, omorând 21 de civili și rănind alți 100. Răspunsul a fost furibund. Președintele Volodomir Zelenski a

FOTO: 01: JOHN MOORE/GETTY; 02: METIN AKTAS/ANADOLU AGENCY/GETTY; 03: ALEKSEY FILIPPOV/AFP/GETTY; 04: ALEXEY FURMAN/GETTY

CREDINȚA GREȘITĂ CĂ TRAGEDIA CIVILILOR DIN UCRAINA ESTE CAUZATĂ EXCLUSIV DE „PROIECTUL RUSESC" NU FACE DECÂT SĂ ÎNGREUNEZE ÎNȚELEGEREA VIITOARELOR RĂZBOAIE.

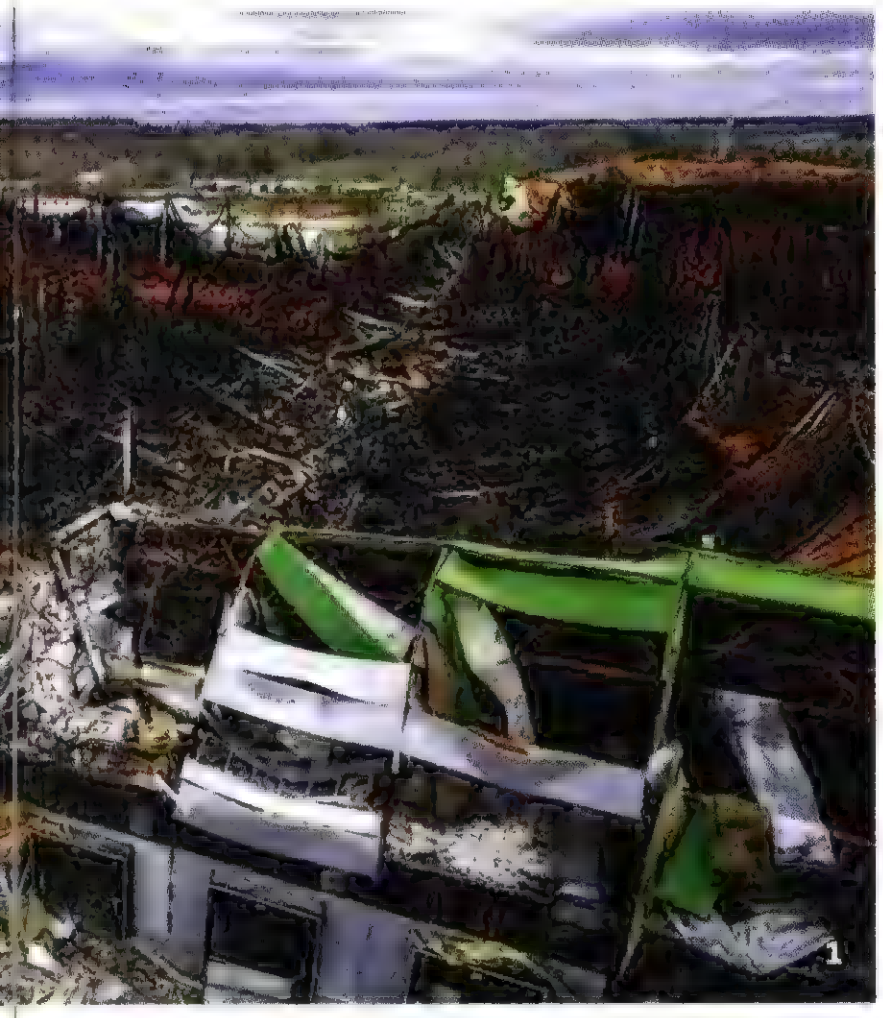

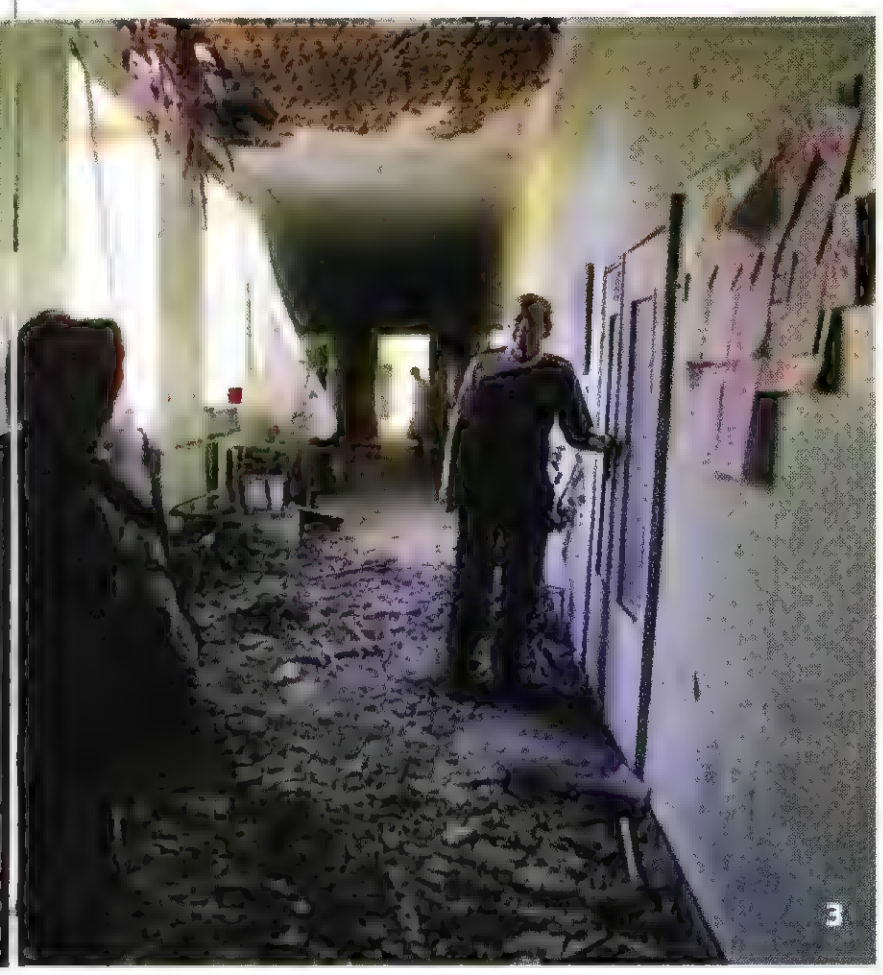

1 _ BOMBE LA DISTANȚĂ
Imagini filmate cu drona surprind distrugerea unui parc logistic masiv în Makarov, Ucraina, în luna martie.

2 _ CICATRICI DE DURATĂ
Un ucrainean rănit în atacul de la centrul comercial din Kremenciuk din iunie primește tratament.

3 _ RUINE MORTALE
Un pacient se află în ceea ce a mai rămas dintr-un spital din Donești distrus de bombardamente în iulie.
47 de victime.

4 _ DISTRUGERE
Carcasa unei ambulanțe după bombardamentul unui spital din Novyi Bykiv, un sat situat la 100 km est de Kiev.

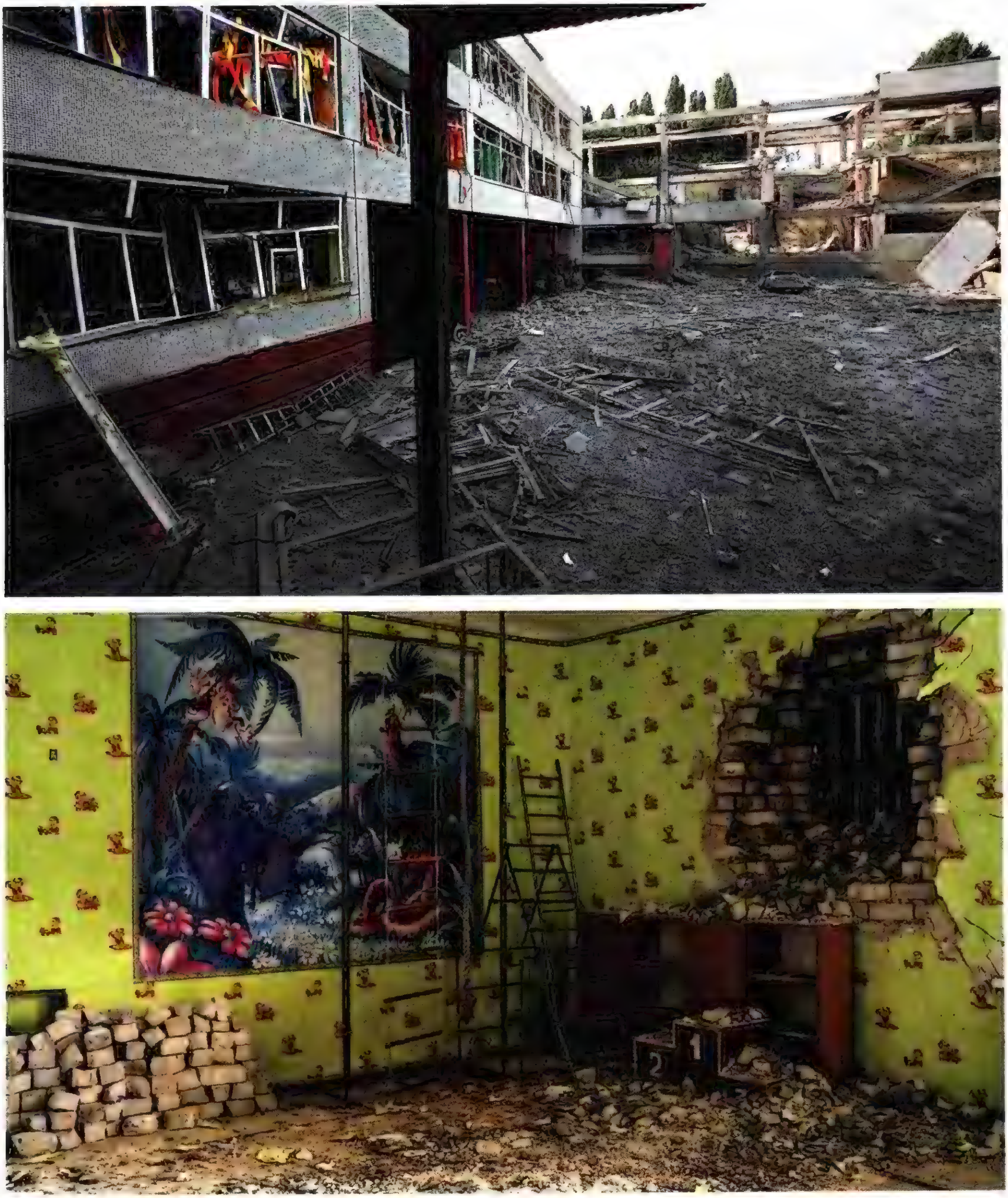

FOTO DE SUS: VYACHESLAV MADIYEVSKYY/GETTY, SALWAN GEORGES/THE WASHINGTON POST/GETTY

AFIRMAȚIILE RUSIEI CA RĂSPUNS LA ACUZAȚIILE DE CRIME DE RĂZBOI, INCLUSIV LA SUPERMARKETUL DIN KREMENCIUK, SUNT APROAPE COMICE.

declarat că Rusia comite un „val de crime", catalogând atacul drept „unul dintre cele mai cumplite atacuri teroriste din istoria Europei". Președintele francez Emmanuel Macron l-a numit „abominabil". Liderii G7, reuniți în Germania la acea dată, au emis o declarație comună: „Atacurile nediscriminatorii asupra civililor nevinovați constituie o crimă de război", se arată în aceasta. „Președintele rus Putin și cei responsabili vor fi trași la răspundere".

Dreptul internațional impune limite în ceea ce privește desfășurarea războiului, inclusiv ce tipuri de arme pot fi folosite și cum pot fi folosite. Regulile generale, așa cum sunt cuprinse în Convențiile de la Geneva și în alte tratate și acorduri, se învârt în jurul obligației de a face distincția între obiectivele militare și cele civile. Astfel, sunt interzise atacurile fără discriminare, iar părțile beligerante trebuie să aplice principiile precauției și proporționalității atunci când întreprind atacuri.

„Chiar și în cazul în care există o țintă militară, folosirea unei forțe disproporționate în condițiile în care se știe că lovitura va cauza probabil moartea sau rănirea civililor sau deteriorarea structurilor civile este o crimă de război", afirmă David Sheffer, primul ambasador al Statelor Unite pentru probleme legate de crimele de război.

Mai mult, deși reducerea la minimum a victimelor civile și a pagubelor provocate obiectivelor civile este o obligație fundamentală, aceasta nu este absolută. Dacă „necesitatea militară" o cere, atacurile pot fi justificate. Un obiectiv civil, cum ar fi un supermarket (sau chiar un spital sau o școală) care este folosit de forțele armate (în așa fel încât distrugerea sa oferă un „avantaj militar cert") poate deveni o țintă militară legitimă.

Armele care sunt nediscriminatorii prin natura lor sau cele care provoacă „răni inutile sau suferințe inutile" sunt, de asemenea, interzise. Anumite tipuri de arme (cum ar fi gazele otrăvitoare) sunt interzise cu desăvârșire, în timp ce altele trebuie utilizate în anumite moduri. Chiar și propriul manual militar al Rusiei referitor la legea conflictelor armate spune că sunt interzise „toate tipurile de arme cu caracter nediscriminatoriu sau care provoacă răni sau suferințe excesive". Acest principiu este important, mai ales atunci când Rusia folosește rachete învechite și nesigure, cum ar fi racheta masivă Kh-22 din anii 1960 care a lovit supermarketul din Kremenciuk. S-au vărsat oceane de cuvinte pentru a determina semnificația numeroșilor termeni și fraze care încearcă să impună limite asupra războiului. Încălcările Dreptului internațional nu sunt același lucru cu crimele de război, care sunt în general definite ca fiind „încălcări grave ale legii".

Există anumite acte care constituie crime de război în toate circumstanțele - tortura, violența sexuală și tratamentele inumane, țintirea deliberată a civililor și bombardarea intenționată a anumitor tipuri de obiective (cum ar fi obiectivele religioase), printre altele. Dar sintagma are și o definiție precisă și tehnică, iar ștacheta este pusă foarte sus pentru a atribui și apoi a dovedi responsabilitatea. Procurorii trebuie să demonstreze că atacurile nu sunt simple accidente sau „daune colaterale".

După atacul de la supermarket, Moscova a declarat că racheta viza „hangarele cu armament și muniții livrate de SUA și țările europene la uzina de mașini rutiere Kremenciug [ortografie rusească]". În acest punct, majoritatea observatorilor și anchetatorilor sunt de acord: Rusia minte. Obiectivul în cauză se află la 400 de metri de supermarket. Rusia a susținut că incendiul de la supermarket a fost cauzat de resturile incendiate provenind de la obiectivul bombardat, dar imaginile din satelit de după lovitură arată clar un crater în care racheta a căzut direct pe un colț al pieței. Afirmațiile Rusiei ca răspuns la acuzațiile de crime de război,

CEEA CE RĂMÂNE
Stânga: Molozul este în mare parte ceea ce a rămas dintr-o sală de sport din Harkov (sus) și o clasă de grădiniță din Staniția Luganska. Jos: Zelenski examinează pagubele din Harkov.

UKRAINIAN PRESIDENCY/ANADOLU AGENCY/GETTY

inclusiv la supermarketul din Kremenciuk, sunt aproape comice. Nevrând să spună că la Kremenciuk a fost un accident tragic, reprezentantul adjunct al Rusiei la ONU, Dmitri Polanski, a calificat decesele civililor drept o „provocare" din partea Ucrainei, un eveniment înscenat. La fel ca afirmația Rusiei potrivit căreia decesele civililor din orașul Bucea, la nord de Kiev, despre care s-a stabilit în prezent că sunt în jur de 400, au fost „fabricate" de Ucraina: Kievul ar fi angajat actori pentru a juca rolul civililor care zac pe străzi. Afirmațiile privind victimele de la Bucea au fost grotești. Folosind aceeași „carte de joc" în Kremenciuk, propagandiștii Moscovei au cochetat cu două variante: supermarketul a fost avariat în urma unui atac asupra unei ținte militare legitime, dar și că incidentul a fost înscenat.

Moscova s-a încurcat și mai mult când a susținut că supermarketul din Kremenciuk era „nefuncțional" (închis), afirmație pe care mass-media socială a demolat-o. Cu toate acestea, Google Maps arăta că într-adevăr piața era „temporar închisă", iar Google Street View arăta parcarea goală în mijlocul zilei. Evident, serviciile secrete rusești se bazează pe mai mult decât pe hărțile Google pentru a alege ce să bombardeze, dar există o anumită bază pentru afirmațiile Rusiei, oricât de nesincere ar fi.

O serie de investigații au demitizat diversele puncte de discuție ale propagandei rusești, dar doar pentru că Rusia este înșelătoare și lasă în explicațiile sale nu înseamnă că atacul a fost de fapt o crimă de război. Nu există nicio îndoială că Rusia este responsabilă pentru dezastrul de la supermarket (există chiar un circuit închis de televiziune locală ce a surprins racheta care cobora), dar a fost supermarketul într-adevăr vizat și lovit intenționat? Aceasta se dovedește a fi o întrebare la care este dificil de răspuns, deoarece, în lipsa mărturiilor membrilor echipajului bombardierului rusesc care a lansat racheta, anchetatorii trebuie să se uite la dovezile de pe teren și la practicile generale ale Rusiei pentru a vedea dacă un atac asupra unui supermarket se încadrează sau nu într-un tipar cu alte atacuri.

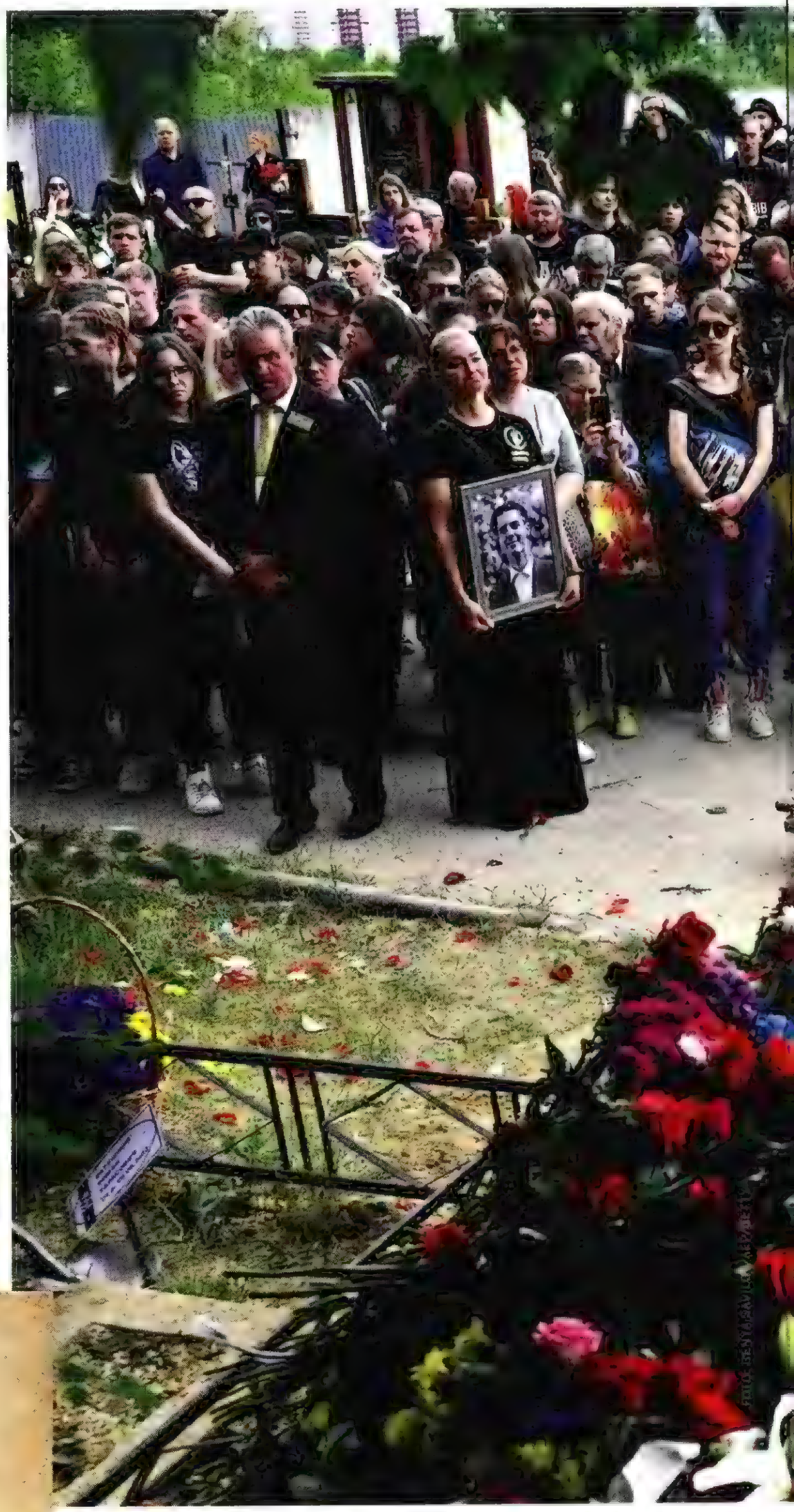

LIMITAREA VICTIMELOR CIVILE ESTE O OBLIGAȚIE FUNDAMENTALĂ, DAR NU ABSOLUTĂ.

MULT PREA TREVE
Persoane dragi deplâng moartea militarului ucrainean Roman Ratușni, un activist civic, la Kiev, în iunie. Avea 24 de ani.

Un spital în Vuhledar

De când Rusia a invadat Ucraina în februarie, observatorii drepturilor omului au fost scrupuloşi în documentarea comportamentului rusesc. În prima zi a atacurilor, de exemplu, Amnesty International şi Human Rights Watch au acuzat Rusia de deteriorarea unui spital din Vuhledar (cunoscut şi ca Ugledar), un oraş minier (extracţie de cărbune) situat la 80 de kilometri nord de Mariupol, în sud-estul Ucrainei.

La 24 februarie, în jurul orei 10:30 dimineaţa, o rachetă Tocika cu rază scurtă de acţiune (NATO SS-21 Scarab) a aterizat în faţa Spitalului Central al oraşului, provocând moartea a patru persoane şi rănirea a zece civili. Human Rights Watch s-a concentrat asupra focosului rachetei cu bombă cu dispersie, cu 50 de submuniţii, amintind de Convenţia internaţională care interzice utilizarea unor astfel de arme.

Stabilirea faptelor în acest caz şi în alte cazuri este un proces meticulos: adunarea mărturiilor, documentarea despre persoanele implicate, stabilirea armelor folosite, a pagubelor şi a morţilor şi răniţilor din rândul civililor. În acest caz, Human Rights Watch a intervievat muncitorii de la spital şi a colectat probe fotografice. O fotografie a vârfului conic al rachetei, postată pe scară largă pe reţelele de socializare, a fost baza pentru determinarea tipului de armă folosită.

Amnesty International a declarat că lovitura cu rachetă balistică rusească asupra spitalului a fost „verificată" de laboratorul său de probe. „Militarii ruşi au dat dovadă de un dispreţ flagrant faţă de vieţile civililor prin utilizarea rachetelor balistice şi a altor arme explozive cu efecte pe arii extinse în zone dens populate", a declarat Agnès Callamard, secretarul general al organizaţiei. „Unele dintre aceste atacuri pot fi considerate crime de război".

Dar există o problemă majoră cu această naraţiune. Tocika este deţinută atât de Rusia, cât şi de Ucraina şi, deşi observatorii par convinşi că Rusia a atacat Vuhledar, serviciile de informaţii americane spun că Rusia probabil nu a tras o rachetă Tocika până la 6 martie, la o săptămână de la începerea războiului.

Pe de altă parte, se ştie că Ucraina a tras rachete Tocika în prima zi împotriva unei ţinte din

Top 25 Incidente

DATĂ	LOCAŢIE	REGIUNE	APRX DECESE
24 FEB	Lipeţke	Odesa	22
24 FEB	Oceakiv	Odesa	18
28 FEB	Harkov	Harkov	11
01 MAR	Harkov	Harkov	29
02 MAR	Borodianka	Kiev	100
03 MAR	Cernihiv	Cernihiv	47
06 MAR	Vinniţia	Vinniţia	15
07 MAR	Harkov	Harkov	10
07 MAR	Makarov	Kiev	13
08 MAR	Sumi	Sumi	21
09 MAR	Maternitatea Mariupol	Donețk	17
13 MAR	Bucea	Kiev	67
14 MAR	Antopil	Rivne	19
16 MAR	Cernihiv	Cernihiv	10
16 MAR	Teatrul Mariupol	Donețk	300
17 MAR	Merefa	Harkov	21
29 MAR	Mikolaiv	Mikolaiv	33
08 APR	Gara Kramatorsk	Donețk	60
07 MAI	Bilohorivka	Lugansk	60
10 MAI	Izium	Harkov	44
17 MAI	Desna	Cernihiv	87
27 IUN	Kremenciuk	Poltava	21
01 IUL	Serhivka	Odesa	22
09 IUL	Ceasiv Iar	Donețk	47
15 IUL	Viniţia	Viniţia	24

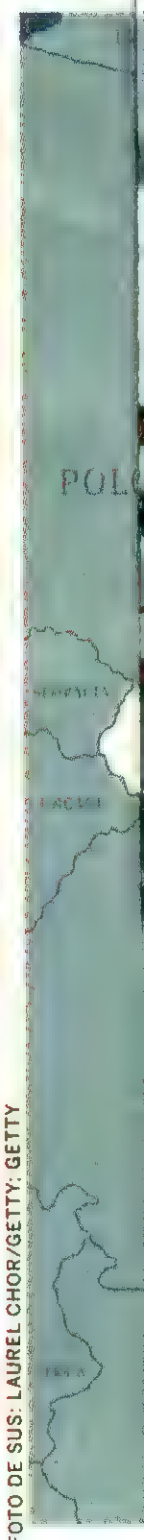

FOTO DE SUS: LAUREL CHOR/GETTY; GETTY

VICTIMELE INVAZIEI RUSIEI INCLUD MII DE SOLDAŢI RUŞI NEPREGĂTIŢI ŞI ÎNŞELAŢI.

Kirovske, în Donețkul ocupat. În următoarele 72 de ore, Ucraina a tras mai multe rachete Tocika împotriva forțelor ruse și împotriva a două baze aeriene situate chiar în Rusia, una la Millerovo și cealaltă la Taganrog. La 1 martie, Ucraina a lovit, de asemenea, o navă militară rusească andocată în portul Berdiansk cu o rachetă Tocika.

Acea poză a vârfului conic, care a identificat arma care a aterizat în Vuhledar la 24 februarie, nu se știe de unde provine. Nu există nicio dovadă fotografică care să o plaseze în Vuhledar și nici nu există ceva care să dovedească faptul că este rusească.

Orașul Vuhledar, în context, se dovedește, de asemenea, a fi o țintă improbabilă. Statul Major General al Ucrainei nu a raportat atacul asupra orașului sau a

POVARA DOVEZILOR
Femei privesc cum sunt exhumate cadavrele dintr-o groapă comună din Bucea, pentru ca autoritățile să le poată inspecta pentru a găsi dovezi ale unor posibile crime de război comise de forțele rusești.

împrejurimilor sale până la 13 martie, ceea ce ridică întrebarea dacă acesta a fost o țintă rusească intenționată la 24 februarie, când toate atacurile cu rază lungă de acțiune ale Rusiei au fost foarte bine calculate.

La 11 martie, colectivul independent de investigație Bellingcat a declarat că Vuhledar a fost singurul „exemplu confirmat de utilizare a acestui tip de muniție cu dispersie" în Ucraina, ceea ce ridică și mai multe întrebări cu privire la cine a tras racheta care a aterizat acolo. Cu alte cuvinte, cel mai probabil a fost vorba de o rachetă ucraineană Tocika lansată undeva în est, care a eșuat în zbor și a aterizat în Vuhledar, provocând pagubele și decesele.

„Documentarea și atribuirea utilizării armelor în timpul unui conflict este dificilă, mai ales atunci când ambele părți folosesc multe dintre aceleași tipuri de arme", a declarat Mark Hiznay pentru *Newsweek*. Hiznay este un cercetător în domeniul armelor pentru Human Rights Watch, care a scris secțiunile tehnice ale raportului Vuhledar. *Newsweek* a contactat Guvernul ucrainean pentru comentarii, dar nu a primit niciun răspuns.

O stațiune de vacanță în Odesa

În noaptea de 30 iunie, o altă rachetă rusească Kh-22 a lovit o clădire de apartamente cu mai multe etaje și două „centre de recreere" în satul Serhivka, pe coasta sudică a Mării Negre. Atacul a ucis 22 de civili și a rănit alți 40, cel mai mare număr de victime din toate atacurile rusești asupra regiunii Odesa.

În discursul său video din acea seară, președintele Zelenski a denunțat atacul de la Serhivka „o teroare rusă conștientă, țintită în mod deliberat, și nu un fel de eroare sau o lovitură de rachetă întâmplătoare".

Rusia a răspuns cu dezinformarea sa obișnuită. „La Odesa, regimul de la Kiev pregătește o altă provocare sofisticată pentru a acuza forțele armate ruse de uciderea civililor (inclusiv a minorilor) și de distrugerea intenționată a infrastructurii civile", a declarat generalul rus Mihail Mizințev într-un comunicat de presă al Kremlinului. „Toți participanții la secvențele puse în scenă după filmarea video primesc o recompensă în bani în valoare de 500 de dolari, în timp ce 100 de dolari au fost deja plătiți fiecăruia în avans", a precizat el.

Purtătorul de cuvânt al Kremlinului, Dmitri Peskov, a declarat reporterilor că atacul de la Serhivka a fost intenționat, că Rusia a vizat un depozit de muniții din această zonă. Amnesty International a vizitat locația și a declarat că organizația lor nu a găsit nicio dovadă a prezenței soldaților ucraineni, a armelor sau a altor obiective militare în apropiere. „Imaginile din satelit

1 _ SACRILEGIU
O femeie trece pe lângă o biserică avariată de bombardamentele rusești în zona Malin Jitomir din Ucraina, în aprilie.

2 _ SALVARE
Muncitori caută printre dărâmături după ce un atac cu rachete rusești a ucis cel puțin 17 persoane în Odesa luna trecută.

3 _ INTERCEPTARE
Civili vorbesc lângă rămășițele unei rachete rusești Tocika doborâtă de sistemul antirachetă al Ucrainei.

4 _ LOCUL CRIMEI
Procurori ucraineni și internaționali vizitează Bucea, locul unde au avut loc zeci de atrocități împotriva civililor.

01: MAXYM MARUSENKO/GETTY; 02: METIN AKTAS/ANADOLU AGENCY/GETTY; 03: CELESTINO ARCE/GETTY; 04: FADEL SENNA/AFP/GETTY

analizate de Amnesty International nu au indicat, de asemenea, nicio activitate militară în zonă înainte de atac", a precizat organizația.

„Facem tot ce ne stă în putință pentru a-i identifica pe făptași", a scris pe Twitter procurorul ucrainean de atunci, Irina Venediktova. „Am strâns fragmentele de rachetă, am făcut măsurători pentru a determina traiectoria de zbor, am obținut înregistrări video de la camerele de supraveghere".

Dar serviciile secrete americane spun că în apropiere există un depozit de muniții ucrainene semnificativ, unul care este clar identificabil pe hărțile prin satelit la o distanță de 3,53 kilometri. Niciunul dintre rapoartele de știri nu menționează depozitul. Pagubele din Serhivka au fost, într-adevăr, opera unei rachete rătăcite: este tragic, iar Rusia este vinovată pentru utilizarea unor arme atât de învechite, dar scopul a fost un atac asupra unei ținte militare legitime.

Racheta Kh-22 (NATO AS-4 Kitchen) extrem de nesigură folosită în acest caz este aceeași rachetă folosită în atacul de la supermarketul din Kremenciuk. Această rachetă proiectată la sfârșitul anilor 1950 este destinată atacurilor cu rază lungă de acțiune împotriva navelor militare, în special a portavioanelor. (O versiune mai nouă, Kh-32, folosită în Kremenciuk, a fost pusă în funcțiune în 2016).

Se estimează, în cele mai bune condiții, că o rachetă de tip Kh-22 va ateriza la mai puțin de 5 km de ținta dorită, în timp ce racheta actualizată Kh-32 ar trebui să aterizeze undeva la mai puțin de 1,5 km de un punct de țintire dorit. După atacul de la Kremenciuk, serviciile de informații militare britanice au raportat că „aceste arme sunt nepotrivite pentru lovituri de precizie și aproape sigur au provocat în mod repetat victime civile în ultimele săptămâni". Kh-22 este responsabilă de morțile provocate în Serhivka, așa cum a fost și în Kremenciuk, dar nu există nicio dovadă că atacul rusesc asupra civililor a fost intenționat.

Dreptul internațional consideră că „distrugerea gratuită a orașelor, localităților sau satelor, sau devastarea nejustificată de obiective militare" este o crimă de război. Un raport recent al Organizației Națiunilor Unite privind crimele de război a constatat că „nivelul victimelor civile și nivelul pagubelor provocate infrastructurii civile în fiecare caz sugerează numeroase eșecuri în ceea ce privește grija constantă de a cruța populația civilă, civilii și obiectivele civile în desfășurarea operațiunilor militare și de a lua toate măsurile de precauție posibile în timpul atacului". Dar nu acuză Rusia că a comis crime de război în bombardamentele sale.

Nu este clar dacă eșecurile tehnice (sau inexactitățile grave) se ridică la un nivel care să fie considerat o „încălcare gravă" a Dreptului internațional. Folosirea rachetei Kh-22 în atacuri asupra unor ținte terestre ar putea fi considerată crimă de război dacă factorii de decizie ruși au fost avertizați de inexactitatea și lipsa de fiabilitate a rachetei și au ales să ordone folosirea ei oricum.

Sunt bombardamentele din Kremenciuk sau Serhivka crime de război? Răspunsul este probabil că nu. O astfel de concluzie ar putea fi exasperantă: Aceste atacuri păreau să se alăture celor de la Mariupol și Bucea ca acte odioase deja etichetate drept crime de război. Soldații ruși și comandanții lor au comis cu siguranță crime de război pe câmpul de luptă, dar cazuri precum Kremenciuk, Vuhledar sau Serhivka urmează modele similare - arme care nu funcționează și decizii neglijente și, uneori, doar ghinionul ca civilii să se afle în calea răului într-un război total. *Newsweek* a contactat Ministerul ucrainean al Apărării pentru a obține un comentariu cu privire la Serhivka, dar nu a primit niciun răspuns.

„Ceața" războiului

Cazărmile și depozitele militare ucrainene sunt situate la periferia multor orașe și localități, iar cel puțin zece dintre aeroporturile majore din Ucraina sunt obiective civile și militare comune. În plus, forțele ucrainene, în special Garda Națională și unitățile de apărare teritorială, operează din interiorul zonelor urbane. Sistemele de apărare antiaeriană, în special în regiunea Kiev, sunt desfășurate în zonele construite - necesare pentru a apăra orașele, dar care pun în pericol și mai mulți civili.

Ucraina nu este vinovată pentru geografia sa, desigur, dar este inexact să aplicăm termenul de „crimă de război" oricărui incident în care sunt avariate obiecte civile sau sunt uciși civili. Cascada de acuzații ia rareori în considerare realitățile de pe teren unde au avut loc atacurile. Să luăm, de exemplu, War Crimes Watch Ukraine, o colaborare între Associated Press, Frontline și PBS. Site-ul elaborat spune că documentează „dovezi

RUSIA FOLOSEȘTE RACHETE ÎNVECHITE ȘI NESIGURE, CUM AR FI RACHETELE KH-22 DIN ANII 1960, CARE AU LOVIT SUPERMARKETUL DIN KREMENCIUK.

ale unor potențiale crime de război în Ucraina, inclusiv atacuri directe asupra civililor și atacuri asupra infrastructurii civile, inclusiv spitale, școli, zone rezidențiale și situri protejate de Dreptul umanitar internațional".

Într-un oraș din nordul Ucrainei, Jitomir, la 130 km vest de Kiev, War Crimes Watch înregistrează șapte crime de război, două atentate asupra unor unități medicale, două asupra unor școli, două asupra unor situri culturale sau religioase și un „atac direct asupra civililor". New Direction, o organizație europeană conservatoare fără scop lucrativ, cu propria sa listă de Crime în Ucraina comise de Federația Rusă, enumeră un incident în Zhytomyr, bombardarea unei biserici. Rapoartele ONU citează o serie de incidente ca potențiale crime de război, inclusiv bombardarea unui spital de copii și a unei „maternități", a unei școli din oraș, a unui pod și a aeroportului civil.

În toate aceste locuri au avut loc atacuri rusești, soldate cu numeroase victime civile și pagube semnificative. Este ușor de presupus că orașul și locuitorii săi au fost ținta atacului. Dar niciuna dintre acuzațiile de crime de război nu menționează faptul că Jitomir este, de fapt, un oraș cu unități militare, unde se află Brigada 95 de asalt aerian, Comandamentul de asalt aerian al Ucrainei, două școli militare importante și Centrul de pregătire 199, Batalionul 148 de artilerie, un sediu regional și unități importante ale Gărzii Naționale și ale apărării teritoriale. În apropiere se află baza aeriană de la Ozerne, unde se află Unitatea 39. Din nou: Nimic din toate acestea nu scuză Rusia, dar etichetarea atacurilor din interiorul și din jurul unui oraș drept crime de război fără a face referire la țintele probabile vizate creează o imagine falsă sau, în cel mai bun caz, incompletă.

De la începutul războiului, Ministerul rus al Apărării a publicat în mod regulat detalii despre forțele ucrainene desfășurate în spitale și unități medicale sau în apropierea acestora. Solicitarea adresată de *Newsweek* ministerului pentru a comenta aceste afirmații a fost refuzată, dar ambasada Rusiei la Națiunile Unite a pus la dispoziție un consilier militar pentru a aborda subiectul, sub rezerva anonimatului.

Consilierul s-a grăbit să sublinieze că raportul ONU privind crimele de război a afirmat că „de asemenea, pare probabil că forțele armate ucrainene nu au respectat pe deplin DIU [Dreptul internațional umanitar] în părțile estice ale țării". El a afirmat în repetate rânduri că Rusia avea dovezi ale crimelor de război ucrainene - trăgând în zonele civile din Donbas, ascunzându-se în școli și spitale, trăgând din locuințe.

„ACEȘTIA NU SUNT RĂZBOINICI AI UNEI SUPERPUTERI. ACEȘTIA SUNT COPII CONFUZI CARE AU FOST FOLOSIȚI."

La trei săptămâni după ce *Newsweek* a cerut dovezi ale acestor presupuse incidente, consilierul militar rus a prezentat ceea ce a spus că este o dovadă a acestor practici ucrainene. El a susținut că fotografiile au fost făcute în Severodonețk la 27 februarie și că acestea arată o unitate de artilerie ucraineană care trage de pe un teren de fotbal, precum și vehicule blindate ucrainene ascunse lângă clădiri civile. Deși fotografiile pot fi geolocalizate și par autentice, este important de menționat că Ministerul ucrainean al Apărării a publicat una din aceste fotografii (tot la 27 februarie) sugerând că aceasta arată o unitate de artilerie rusă. Nu s-a stabilit care dintre părți spune adevărul.

Copii confuzi

De când rușii s-au retras din nordul Ucrainei, Kievul a îngropat morții și a numărat victimele. Guvernatorul zonei Kievului raportează că regiunea a stabilit că 1.346 de civili au fost uciși de la începutul războiului, iar alți 300 sunt încă dispăruți. Această regiune include orașul Bucea, unde au murit 403 persoane, potrivit ultimei estimări.

Serviciul de Stat pentru Situații de Urgență spune că 700 dintre cei care au murit în regiunea Kiev au fost uciși cu arme de calibru mic: cu alte cuvinte, împușcați de soldații ruși. Se estimează că alți 300 au murit în apropierea câmpului de luptă, în urma unor lovituri de artilerie și ca urmare a tirurilor de tancuri. Aceasta înseamnă că, între 24 februarie, când Rusia a invadat și 1 aprilie, când ultimele trupe ruse s-au retras din regiune, în jur de 300 de persoane au murit în urma atacurilor cu rachete și a bombardamentelor. Cu toată atenția mediatică acordată capitalei și împrejurimilor sale - atenție care a creat impresia unor atacuri intenționate asupra civililor - un număr mic de persoane au fost ucise în realitate în atacurile cu rachete și bombardamentele aeriene de acolo: 110 în orașul de trei milioane de locuitori și mai puțin de 200 în alte zone ale provinciei.

Bombardamentele sunt cel mai ușor de observat și, prin urmare, cel mai frecvent raportat eveniment din

FOTO DE SUS CHRISTOPHER FU

1 _ PRIMUL DIN MAI MULȚI
Vadim Șișimarin, primul criminal de război condamnat, a pledat vinovat și a primit o condamnare pe viață. El are 21 de ani.

2 _ MÂINI ÎNSÂNGERATE
Un protestatar la un marș pentru pace la Roma își exprimă clar sentimentele față de președintele rus Vladimir Putin.

război, ceea ce creează impresia că nu sunt doar cauza celor mai multe victime civile, ci și cauza principală. De fapt, bătălia terestră din Ucraina - războiul dincolo de bombardamente și care se desfășoară în cea mai mare parte departe de ochii oamenilor - este cea care a fost devastatoare, cu violuri, tortură, uciderea intenționată a civililor. Faptul de a da vina unii pe alții nu reușește să responsabilizeze Rusia (și Ucraina) în mod corect și se ratează oportunitatea de a învăța cum pot fi protejați mai bine civilii în timpul conflictului.

În fiecare dintre cele 25 de incidente de bombardament pe care *Newsweek* le-a examinat, au apărut ambiguități și întrebări cu privire la ținta vizată, arma folosită, rolul Ucrainei și intențiile Moscovei. Există posibilitatea ca toate acestea să fie crime de război, mai ales în cazul unui număr mare de victime civile în raport cu avantajul militar obținut prin atacarea chiar și a unor ținte legitime. Dar se rezumă la cazuri individuale, la determinarea faptelor și la evaluarea responsabilității.

„Aceștia nu sunt luptători ai unei superputeri", a declarat președintele ucrainean Zelenski la începutul războiului, referindu-se la soldații ruși. „Aceștia sunt copii confuzi care au fost folosiți".

Zelenski nu se înșeală în totalitate. Printre victimele invaziei ruse se numără mii de soldați ruși nepregătiți și induși în eroare. Într-adevăr, primul criminal de război condamnat (condamnat la închisoare pe viață) este un tânăr neexperimentat de 21 de ani. Sergentul de armată Vadim Șișimarin a fost capturat și ulterior acuzat de uciderea unui civil de 62 de ani în nord-estul Ucrainei, în timp ce unitatea sa se deplasa prin micul sat Ciupahivka, în prima zi a războiului. Bărbatul ucrainean, a declarat Șișimarin în fața instanței, își folosea telefonul mobil și el și camarazii săi se temeau că acesta raporta autorităților locația unității sale. El a susținut că i s-a ordonat să îl împuște pe bărbat, ceea ce a și făcut.

Șișimarin a pledat vinovat, iar în declarația sa în fața instanței a spus că „se căiește sincer".

Completul de judecători l-a găsit pe Șișimarin vinovat de „încălcarea legilor și obiceiurilor de război, comițând o crimă cu premeditare" și a pronunțat o sentință pe viață. Judecătorul-șef a declarat că tânărul a comis „o crimă împotriva păcii, securității, umanității și ordinii juridice internaționale" și că doar o pedeapsă pe viață era potrivită.

„Eram nervos în acel moment. Nu am vrut să ucid", a spus Șișimarin în declarația sa finală. „Pur și simplu așa s-a întâmplat".

CRIZĂ MAJORĂ

Planeta pe picior de război

Un sondaj McKinsey Global Survey privind condițiile economice în lume arăta, până la invazia Rusiei în Ucraina, că inflația se afla în fruntea listei de pericole economice percepute în țările de origine ale respondenților, iar conflictele geopolitice rămâneau o amenințare majoră pentru economia mondială.

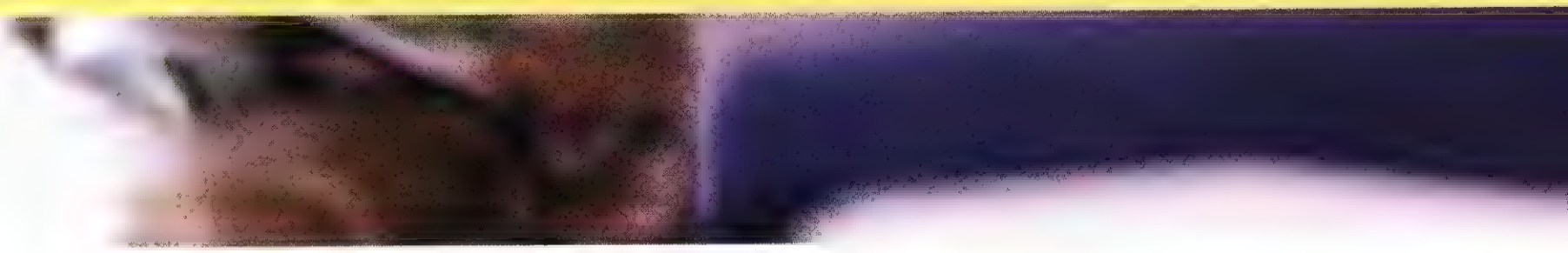

PANDEMIA COVID-19 A AVUT consecințe economice de anvergură, inclusiv Recesiunea COVID-19, a doua cea mai mare recesiune globală din istoria recentă, scăderea afacerilor în sectorul serviciilor în timpul blocajelor COVID-19, prăbușirea Bursei din 2020, care a inclus cel mai mare declin bursier într-o singură săptămână de la criza financiară din 2007-2008 și impactul COVID-19 asupra pieţelor financiare, criza lanţului de aprovizionare global din 2021-2022, valul de inflație din 2021-2022, penuria legată de pandemia COVID-19, inclusiv penuria globală de cipuri din 2020 până în prezent.

Cumpărarea în panică și scumpirea produselor de necesitate zilnică au determinat guvernele să ofere o cantitate fără precedent de stimulente, slăbind bugetele. Pandemia a fost un factor în criza energetică globală din 2021-2022 și în criza alimentară din 2022.

Instabilitatea generată de pandemie și de schimbările comportamentale asociate ce duc la penurii de alimente, la creșteri de prețuri, la perturbarea piețelor și la slăbirea guvernelor au creat premise pentru strategii riscante.

Rusia a crezut că este momentul oportun să-și realizeze ambițiile geopolitice, pe fondul instabilității politice și sociale creată de pandemia COVID-19. Exercițiile militare de anvergură din 2022, departe de a fi cele obișnuite, arată că lumea stă pe un butoi de pulbere.

Exercițiul militar premergător invaziei Rusiei în Ucraina

La 10 februarie, Rusia și Belarus au desfășurat 10 zile de exerciții militare comune, pe fondul temerilor privind o invazie rusă în Ucraina.

NATO a catalogat acele exerciții ca fiind „cea mai mare desfășurare a Rusiei în Belarusul ex-sovietic de la Războiul Rece până în prezent".

Exercițiile - cunoscute sub numele de Allied Resolve 2022 - au avut loc în apropierea graniței dintre Belarus și Ucraina,

Foto PROFIMEDIA

care are o lungime puţin peste 1.000 kilometri, şi toată lumea aştepta să se întâmple ceea ce nu era de dorit.

La 24 februarie, Rusia şi-a început „operaţiunea specială“ de invadare a Ucrainei.

Exerciţii militare NATO, pentru a contracara Rusia

Alianța Nord-Atlantică s-a pus imediat în mișcare. După anexarea Crimeii, care a atras o seamă de sancțiuni și „îngrijorări“, Occidentul și-a dat seama că Rusia trebuie oprită. NATO a demarat o seamă de exerciții militare, din ce în ce mai aproape de granițele Rusiei, în timp ce înarma Ucraina ca să reziste invaziei. Au avut loc și sunt în pregătire numeroase exerciţii militare: Finlanda 2-6 mai, ARROW 22, Lituania 2-20 mai, IRON WOLF I – 2022, Sardinia și Marea Tireniană ,SWIFT RESPONSE 22, Germania 5-27 mai, COMBINED RESOLVE XVII, Grecia 9-20 mai, NATO TIGER MEET (NTM) 22.

➤ **DEFENDER EUROPE 22, 6 – 27 mai.** Exercițiul DEFENDER-Europa 22 a demonstrat capacitatea armatei americane de a desfășura rapid o forță mare, eficientă, pentru luptă, formată din soldați și echipamente din Statele Unite în Europa, în sprijinul atât al strategiei naționale de apărare a SUA, cât și al obiectivelor definite de NATO: de a consolida parteneriatele, de a atinge o stare de pregătire comună în cadrul Alianței și de a descuraja potențialii adversari. Statele Unite și aliații și partenerii europeni au demonstrat capacitatea de a primi și de a deplasa o forță de mărimea unei divizii americane, de a crea rapid o putere de luptă și de a executa comanda și controlul forței. La DEFENDER-Europa 22 au participat Albania, Polonia, Germania, Letonia, Lituania, Estonia, Slovenia, Slovacia.

➤ **WIND SPRING 22, 20 iunie - 5 iulie, România.** Exercițiul terestru de instruire multilaterală găzduit de Forțele Terestre Române a avut ca scop menținerea și creșterea interoperabilității între aliații NATO.

International Anatolian Eagle 2022

Turcia, a doua armată din NATO, are Centrul de pregătire Anatolian Eagle (AKEM/AETC), unul dintre cele trei centre de pregătire tactică din lume cu capacități similare și singurul centru de pregătire tactică din Europa.

De la înființarea sa, a efectuat 25.000 de misiuni într-un total de 46 de stagii de pregătire, dintre care 25 internaționale, cu participarea a 15 țări.

Exercițiul Anatolian Eagle 2022 s-a desfășurat la a treia bază principală de avioane cu reacție din Konya. Exercițiile militare au început la 20 iunie, până la 1 iulie 2022, cu participarea NATO, Iordaniei, Azerbaidjanului, Marii Britanii, Pakistanului și a forțelor aeriene și navale turcești, într-un mediu de luptă reală.

Scopul a fost îmbunătățirea capacităților forțelor naționale și străine, testarea de noi tactici și tehnici, dezvoltarea de proceduri operaționale comune și combinate pentru a maximiza eficacitatea misiunii prin creșterea sprijinului reciproc între forțe.

Exercițiile militare African Lion 2022

O nouă ediție a exercițiilor militare African Lion, organizate de Forțele Armate Regale Marocane (FAR) și de armata Statelor Unite ale Americii, s-au desfășurat între 20-30 iunie. Au participat delegații din 13 țări aliate, precum și observatori militari din 30 de țări africane și de pe alte continente.

Manevrele din cadrul acestei „repetiții“ militare s-au desfășurat în perioada 2022 în regiunile Kenitra, în nordul Marocului, și în Agadir, TanTan, Taroudant și Mahbès, la sud în Maroc, după cum a indicat Statul Major General al Forțelor Armate Regale Marocane (FAR).

7.500 de soldați din Maroc, din Statele Unite și din diferite țări partenere au participat la aceste manevre militare, aplicabile și în alte scenarii, precum Tunisia, Senegal și Ghana. Valoarea antrenamentelor militare este estimată la aproximativ 36 de milioane de dolari.

Comandamentul Central al Forțelor Armate ale Statelor Unite pentru Africa (AFRICOM) a declarat că exercițiile African Lion 2022 au inclus manevre comune ale mai multor detașamente militare în diferite sectoare, cum ar fi cel terestru,

FOTO: PROFIMEDIA

1 _ REPETIȚIE
Israelul a organizat cele mai ample exerciții militare pentru a simula un atac real asupra Iranului.

2 _ INTERNAȚIONAL
Turcia are singurul centru de pregătire tactică din Europa unde se pregătesc armatele aliate într-un mediu de luptă reală.

3 _ INVAZIE
China a „profitat" de vizita unui înalt oficial al Administrației SUA în Taiwan pentru a face repetiții de invazie a insulei.

4 _ ANTITERO
Exercițiile African Lion au ca obiectiv grupările africane teroriste. Modelul poate fi aplicat în Tunisia, Senegal și Ghana.

aerian şi maritim, alături de alte operaţiuni de decontaminare în faţa riscurilor nucleare, radiologice, biologice şi chimice. Au inclus activităţi de formare a liderilor şi de pregătire pentru operaţiuni împotriva organizaţiilor extremiste violente, foarte numeroase pe continentul african.

Aceste manevre militare au fost cele mai ample de pe continentul african, cu exerciţii în diferite părţi ale Regatului marocan şi în apropierea Saharei Occidentale.

Pentru a doua oară în istorie, aceste exerciţii militare au loc în zona de frontieră cu Sahara Occidentală, ceea ce sporeşte din nou aşteptările cu privire la conflictul din teritoriul Sahrawi (partea vestică a deşertului Sahara, care include Sahara Occidentală, sudul Marocului, o mare parte din Mauritania şi sud-vestul extrem al Algeriei), ce conţine elemente arabe şi indigene africane.

Încă de anul trecut, la scurt timp după ce Statele Unite au recunoscut suveranitatea marocană asupra Saharei, armata americană a anunţat că exerciţiile vor avea loc în Greir Labouhi, situat la aproximativ cincizeci de kilometri vest de taberele de la Tindouf (pe teritoriul algerian) controlate de Frontul Polisario (o mişcare rebelă de eliberare naţionalistă sahrawi care revendică Sahara Occidentală), unde mii de refugiaţi sahrawi trăiesc în condiţii foarte dificile în aşteptarea unei soluţii.

Organizaţia Naţiunilor Unite consideră că Frontul Polisario este reprezentantul legitim al poporului sahrawi şi susţine că sahrawi au dreptul la autodeterminare. Frontul Polisario este în afara legii în părţile din Sahara Occidentală aflate sub control marocan. SUA recunosc suveranitatea marocană asupra Saharei, ca soluţie la diferend.

RĂZBOI. Exerciţiile militare comune cu Rusia desfăşurate în Belarus, la 10 februarie, au fost premergătoare invaziei în Ucraina.

FORȚELE TERESTRE ROMÂNE AU GĂZDUIT **EXERCIȚII DE INSTRUIRE MULTILATERALĂ TERESTRĂ** PENTRU INTEROPERABILITATE A FORȚELOR ALIATE.

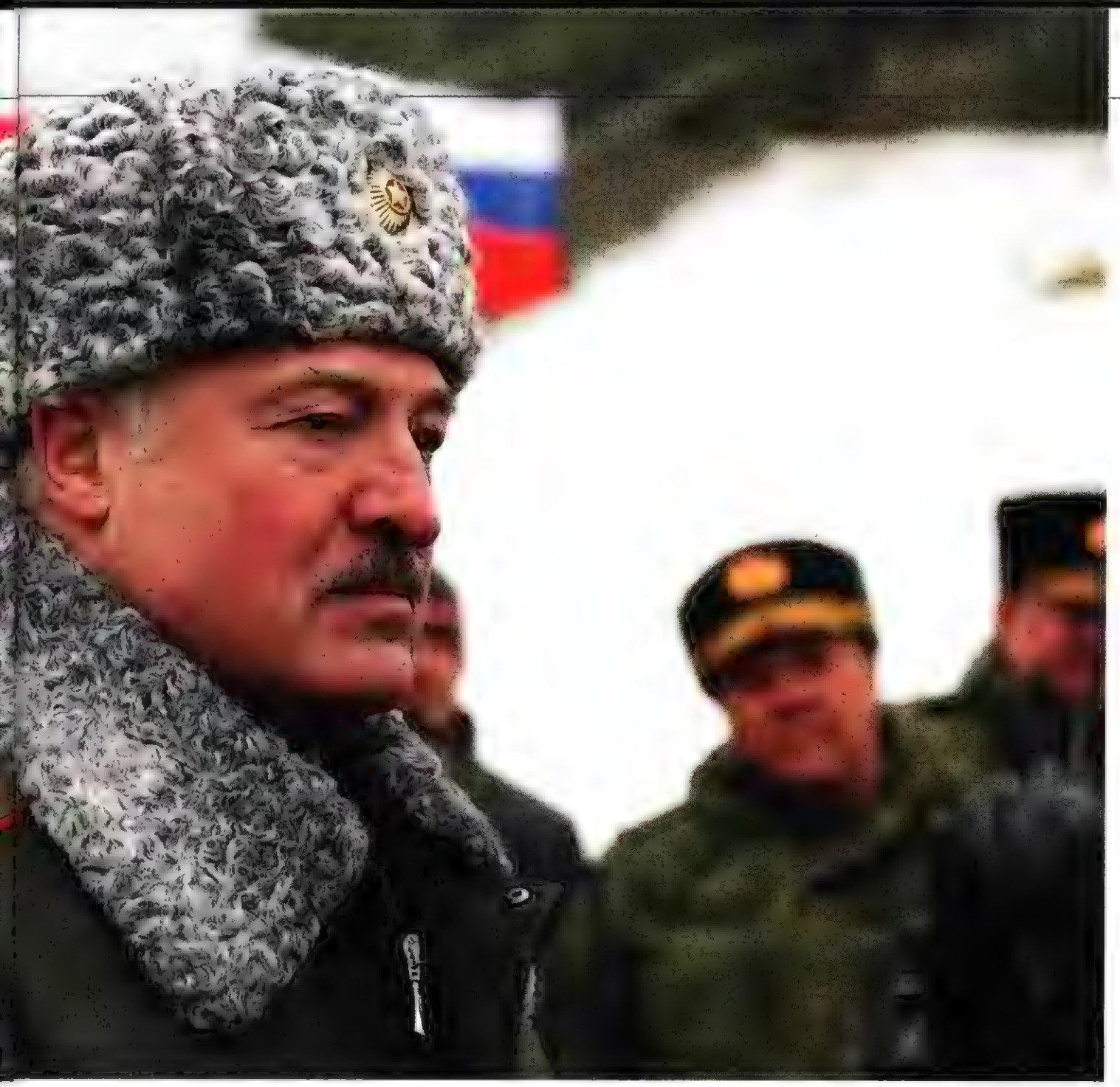

Rusia va organiza exercițiile militare strategice Vostok-2022

Forțele armate ruse vor desfășura exercițiul strategic Vostok (Est)-2022 în perioada 30 august - 5 septembrie, a anunțat marți Ministerul rus al Apărării.

Districtul Militar de Est al Rusiei, împreună cu trupele aeropurtate, aviația cu rază lungă de acțiune și aviația militară de transport, precum și contingente militare din alte țări aliate, vor participa, a precizat ministerul într-un comunicat.

Exercițiile vor avea loc pe 13 terenuri de antrenament ale Districtului Militar de Est, cu accent pe „asigurarea securității militare", a adăugat acesta.

Rusia are în vedere extinderea războiului din Ucraina, care a devenit unul de artilerie. „Rusia va pleca într-o altă campanie, granițele sale nu se termină nicăieri", a scris fostul președinte și premier rus Dmitri Medvedev cu privire la dorința Rusiei de a readuce Georgia și Kazahstanul în componența Rusiei. Postarea sa, care a apărut pe rețeaua de socializare VKontakte, a devenit virală.

„După eliberarea Kievului și a tuturor teritoriilor din Mica Rusie de bandele de naționaliști, Rusia va redeveni unită. Vom porni o altă campanie pentru a restabili granițele Patriei noastre, care, după cum știți, nu se termină nicăieri", a scris Medvedev.

Potrivit ultimului sondaj McKinsey Global Survey, conflictele geopolitice au devenit preocuparea majoră în Europa după invazia Ucrainei de către Rusia.

Instabilitatea geopolitică rămâne principala amenințare la adresa economiei mondiale, iar inflația a depășit volatilitatea prețurilor la energie și a devenit a doua cea mai importantă preocupare. Întreruperile lanțului de aprovizionare completează primele trei riscuri globale, urmate de prețurile volatile ale energiei și de creșterea ratelor dobânzilor. Și peste acestea, „plutește" amenințarea unui nou val de COVID-19.

Exercițiul militar al Israelului ce simulează un atac pe scară largă asupra Iranului

Chariots of Fire vine pe fondul incertitudinii privind revenirea Iranului la acordul nuclear din 2015, la care participă SUA, China, Rusia, Franța, Germania și Marea Britanie.

Potrivit unui raport al armatei israeliene (IDF), exercițiul s-a concentrat pe simularea atacării țintelor nucleare iraniene și s-a desfășurat deasupra Mării Mediterane începând cu 29 mai. Aproape toate unitățile Forțelor de Apărare ale Israelului (IDF) au participat.

În afară de simularea loviturilor, Israelul s-a concentrat pe răspunsul la potențialele represalii ale Iranului și ale aliaților săi.

Șeful Statului Major al IDF, Aviv Kohavi, a declarat că armata a fost instruită să creeze noi planuri de atac împotriva Iranului și a activelor sale nucleare. Acesta a dezvăluit că forțele armate israeliene au „accelerat foarte mult" pregătirile împotriva programului nuclear al Iranului.

Exerciții militare ale Chinei în jurul Taiwanului

Armata chineză a efectuat o serie de exerciții de mare amploare cu muniție reală, înconjurând Taiwanul, imediat după plecarea președintei Camerei Reprezentanților a SUA, Nancy Pelosi, din Taiwan, o vizită ce a înfuriat Beijingul.

O postare pe mass-media de stat chineză a oferit coordonatele a șase zone de mare din jurul Taiwanului, dintre care trei se suprapun cu zone despre care Taiwanul spune că fac parte din apele sale teritoriale, mai aproape de Taiwan decât zonele similare anunțate în timpul crizei din strâmtoare de la mijlocul anilor 1990.

Exercițiile, presupunând că vor continua, ar reprezenta o provocare directă la ceea ce Taiwanul definește ca fiind linia sa de coastă. Mulți analiști militari consideră „exercițiile" Chinei o repetiție clară a invaziei pe care președintele Xi Jinping și-o dorește, considerând că unificarea cu Taiwanul va fi moștenirea mandatului său, lăsată Chinei.

FOTO: PROFIMEDIA; FACEBOOK

ANALIZĂ POLITICĂ

REMUS ȘTEFUREAC: „Criza amplifică populismul“

Directorul INSCOP a analizat principalele fenomene de pe scena politică actuală și trendurile pentru 2024.

MESAJELE ANTICORUPȚIE ALE AUR pot fi mai convingătoare pentru anumite segmente de electorat decât cele ale USR. Dacă Uniunea nu va reuși să convingă alegătorii care sprijină formațiuni noi și nu va capitaliza electoral cu un astfel de discurs, va facilita creșterea formațiunii naționalist-populiste.

Este doar una dintre concluziile sociologului Remus Ștefureac, directorul institutului de sondare a opiniei publice INSCOP Research, pe care *Newsweek România* l-a invitat să analizeze scena politică actuală și trendurile electorale pentru următoarea perioadă.

USR se plasează astăzi, potrivit măsurătorilor INSCOP, undeva în jurul a 10% din opțiunile electorale. Important de precizat că ultimul sondaj CURS creditează această formațiune cu 7% din opțiunile electorale, un scor chiar mai mic decât cel obținut la alegerile parlamentare din 2016, când USR a participat prima dată în calitate de partid de anvergură națională. În urmă cu șase ani, USR a obținut 8,87% din voturi.

De-a lungul timpului, USR a captat segmente importante de electorat. La alegerile europarlamentare din 2019, USR a luat 22,4% din voturi, cu Dacian Cioloș cap de listă. Un an mai târziu, cu prezidențiabilul Dan Barna pe post de locomotivă, USR a obținut, la alegerile parlamentare, 15,37%.

În prezent, USR a ajuns să fie sprijinit exclusiv de electoratul său dur.

„USR nu pare să se regăsească în Opoziție. Plecarea lui Dacian Cioloș din partid, după ce a fost ales democratic la congres președinte al partidului, a generat instabilitate într-o perioadă în care trebuie ca USR să fie convingător în a critica opoziția”, a explicat Ștefureac.

O altă cauză a scăderii este faptul că tema anticorupției, care a ajutat USR să crească în 2019 peste 22%, deși este în continuare prezentă pe agenda oamenilor, a dispărut din dezbaterea publică. Agenda a fost acaparată de teme precum război, inflație, prețuri, energie etc. Acest lucru afectează în mod cert USR. În acest context, Remus Ștefureac avertizează că există riscul de „comprimare a scorului electoral” al USR, dacă formațiunea va continua să se bazeze pe un singur pilon de mesaj și nu va ataca temele aflate pe agenda electoratului.

De asemenea, un alt pericol pentru USR este rivalitatea cu AUR, un alt partid de tip nou, care se adresează unui alt tip de electorat, dar care poate atrage votanți USR.

„AUR poate părea mai convingător cu discursul anticorupție pe anumite segmente de electorat. Are potențial să revină. Nu trebuie să ne imaginăm că scăderea din ultima vreme este o chestiune definitivă. Problemele economice și sociale din perioada următoare vor avantaja un discurs populist. Liderii AUR au abilitatea de a specula fricile populației. Nemulțumirile sociale se vor duce undeva, iar dacă USR nu va convinge, AUR va beneficia”, a punctat directorul INSCOP.

de
SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

Lupta pentru Președinție

În eventualitatea în care curentul populist va avea o amploare mai mare, acest lucru va determina partidele tradiționale, PSD și PNL, să adopte o strategie menită să împiedice câștigarea funcției de președinte de către candidatul AUR, mai anticipează Remus Ștefureac.

Asta ar putea să însemne inclusiv desemnarea unui candidat comun în alegerile prezidențiale. Potrivit directorului INSCOP, Mircea Geoană are, într-o astfel de conjunctură, șansa sa să fie desemnat prezidențiabil, în ciuda faptului că președintele PSD, Marcel Ciolacu, are unele rețineri în acest sens. Sociologul consideră că este prea devreme să anticipăm cine va fi candidat, în condițiile în care mai există politicieni cu potential, după cum reiese din sondaje: Gabriela Firea, Alexandru Rafila, Nicolae Ciucă și chiar Marcel Ciolacu, „care începe să crească în opțiunile electorale”.

„Românii vor alege răul cel mai mic. Din nou. Dacă în 2024 va fi o apeten-

ALEGERI
Ciucă și Ciolacu vor continua, probabil, la guvernare din 2024. UDMR va ieși. Drulă și USR, la limita a 10% (jos)

ță pentru un lider anticorupție chiar și doamna Laura Codruța Kovesi va avea o șansă să câștige, deși a dat un mesaj ferm de respingere a unei eventuale candidaturi. Când vorbesc despre candidaturi, politicienii lasă de obicei portițe. Doamna Kovesi nu a făcut așa ceva. A negat în mai multe limbi", a spus Remus Ștefureac.

Evoluția PSD și PNL

Despre PSD și PNL, directorul INSCOP subliniază că cele două partide care formează coaliția de guvernământ au reușit să se stabilizeze, în jurul a 35-40%, respective 22-25%.

„Nu este vorba de o creștere masivă, ci de o stabilizare. Este vorba de o inerție a electoratului, potențată și de faptul că în opoziție nu se întâmplă mare lucru. Rămâne de văzut cât vor reuși să se mențină, în condițiile în care, în următorii doi ani, vom avea de-a face cu fenomene sociale care le pot afecta scorurile electorale", spune Ștefureac. El avertizează că doar 25% dintre români consideră că țara se îndreaptă într-o direcție bună, ceea ce echivalează cu un bazin consistent de nemulțumire socială.

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA, VIRGIL SIMONESCU

Cum ne afectează noile taxe și impozite

Expertul fiscal Mădălina Ion - fondator Finance Community, a explicat la *Newsweek Live* care este impactul noilor taxe și impozite asupra principalelor categorii de venituri. Sunt afectate contractele part-time, PFA-urile, dar și construcțiile și agricultura.

TOATE SCENARIILE PRIVIND impactul noilor taxe și impozite propuse de Ministerul Economiei au fost analizate la *Newsweek Live*.

Așadar, în urma noilor modificări se vor impozita (în plus) și se vor considera și în baza de calcul a contribuțiilor sociale obligatorii (CSO) un număr de beneficii care, în momentul de față, sunt neimpozabile și care nu fac parte din baza de calcul a CSO. Aceste beneficii sunt:

- Tichetele de vacanță, serviciile de tratament, cazare, transport care erau nedeductibile în limita unui salariu mediu brut pe țară;
- Contribuțiile pentru asigurări de pensie suplimentară care erau neimpozabile în limita a 800 Euro/an și neincluse în baza de calcul a CSO în limita a 400 Euro/an;
- Contribuțiile pentru asigurările suplimentare de sănătate și serviciile medicale care erau neimpozabile în limita a 800 Euro/an și neincluse în baza de calcul a CSO în limita a 400 Euro/an;
- Cazarea/chiria în locuințele de serviciu care acum este considerată un

de
MĂDĂLINA ION
MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

beneficiu neimpozabil în limita a 20% din salariul de bază minim brut pe țară;

- Alocația pentru telemuncă – acum neimpozabilă în limita a 400 lei pe lună.

Conform modificărilor propuse, toate aceste beneficii, împreună cu diurna care depășește de 2,5 ori diurna angajaților bugetari și cu valoarea tichetelor de masă, se compară cu 33% din salariul de bază și, tot ce depășește această sumă, devine venit impozabil și venit inclus în baza de calcul a CSO.

Cum este afectat un angajat cu un salariu de bază de 3.000 de lei

Astfel, dacă încercăm o simulare a impactului acestor modificări, e drept, fără a avea normele de aplicare, care pot schimbă radical modalitatea de calcul, avem:

1. O persoană care are un salariu de bază de 3.000 de lei și, într-o lună are „ghinionul" să primească toate aceste beneficii (o diurnă de 500 lei pentru 5 zile de deplasare, tichete de masă în valoare de 300 lei, alocația pentru telemuncă de 400 lei, tichete de vacanță în valoare de 10.000 lei, abonament pentru servicii medicale de 4.000 lei și contribuția anuală pentru asigurarea de pensie suplimentară de 4.000 lei) plătește acum contribuția pentru pensie (CAS) 2.929 lei, contribuția pentru sănătate (CASS) 1.171 lei și impozit în valoare de 377 lei.

În urma modificărilor propuse, această persoană va plăti CAS 5.253 lei, CASS 2.101 lei și impozit 1.346 lei. Cu 4.223 lei mai mult! Dar poate am exagerat considerând această situație. Să luăm și o situație mai probabilă.

2. O persoană cu un salariu de bază tot de 3.000 lei, dar care, într-o lună primește doar diurnă pentru 5 zile de deplasare (500 lei), tichete de masă în valoare de 450 lei, alocația pentru telemuncă de 200 lei și are „ghinionul" să i se plătească în luna respectivă contribuția pentru pensie suplimentară de 4.000 lei și abonamentul la servicii medicale 4.000 lei. Această persoană plătește acum CAS 1.990 lei, CASS 796 lei și impozit 133 lei și, în urma modificărilor propuse, ar trebui să plătească CAS 2.790 lei, CASS 1.116 lei și impozit 705 lei, deci, în total ar plăti cu 1.692 lei în plus.

Care va fi efectul? Angajatorii vor încerca să limiteze toate aceste beneficii la plafonul de o treime din salariul de bază. Vor pierde, bineînțeles, angajații, dar vor pierde și toți cei care furnizau beneficiile respective: cei din turism, firmele de asigurări, clinicile medicale etc.

Contractele part-time, grav lovite

Modificările propun revenirea la calculul contribuțiilor sociale pentru cel puțin salariul minim în cazul contractelor de muncă de tip parțial (cu excepții, ce-i drept).

Prin urmare, vom asista la dispariția acestui tip de contracte, ceea ce este împotriva tendinței pieței privind creșterea flexibilității în relațiile de muncă.

O astfel de măsură va avea ca și consecință creșterea costurilor salariale pentru angajatorii care foloseau astfel de contracte și, foarte probabil, restructurarea forței de muncă, în sensul concedierii unor persoane, deci creșterea șomajului.

PFA-urile vor plăti dublu contribuțiile pentru asigurările sociale

Pentru aceste persoane (cele care obțin venituri independente din activități de producție, comerț, prestări de servicii, profesii liberale) s-a introdus un nou prag (de 24 salarii minime) pentru venitul impozabil anual peste care vor trebui să plătească contribuții sociale de două ori mai mari. Mai exact, dacă o astfel de persoană obține un venit impozabil care depășește 5.100 lei/lună, atunci ea va plăti o contribuție pentru asigurări sociale de 15.300 lei (în loc de 7.650 lei) și o contribuție pentru asigurări de sănătate de 6.120 lei (în loc de 3.060 lei).

În plus, în ceea ce privește contribuția pentru asigurări de sănătate, care acum este datorată doar de cei ce realizează venituri impozabile lunare de peste salariul minim pe economie (2.550 lei/lună), s-a modificat și pragul minim de la care se datorează contribuția la jumătate din salariul minim pe economie. Prin urmare, o persoană care realizează un

100.000 de contracte part-time au fost reziliate

venit impozabil mediu lunar între 1.275 și 2.550 lei/lună, care acum nu datorează această contribuție, ar trebui să plătească o contribuție de asigurări de sănătate de 1.530 lei/an, conform ultimelor modificări.

Facilități reduse pentru angajații din construcții, agricultură și alimentație

Așa cum știm, în prezent, salariații din aceste industrii sunt scutiți de plata impozitului pe salariu și a contribuției pentru sănătate și plătesc contribuția pentru pensie la o cota redusă cu 3,75%.

Am observat cu regret că, deși modificările afectează și această grupă de salariați, acestea nu au vizat decât creșterea sarcinii fiscale, nu și corectarea unor nedreptăți.

Mă refer la faptul că a rămas salariul minim de 3.000 lei pentru aplicarea acestei facilități. Aceasta presupune că un angajat din aceste industrii care are un salariu de 2.900 lei suportă impozit pe venit și contribuții sociale în valoare totală de 1.167 lei, deci va rămâne cu un salariu net de 1.733 lei, pe când un angajat care are un salariu de 3.000 lei suportă un impozit pe venit și contribuții sociale în valoare totală de 638 lei și va rămâne în mână cu 2.383 lei.

Apoi, modificările reduc plafonul salariului maxim pentru care se aplică aceste facilități de la 30.000 lei la 10.000 lei, ceea ce înseamnă că cei care aveau venituri salariale între 10.000 și 30.000 lei (din aceste sectoare) nu vor mai beneficia de această facilitate.

Totuși, modificările propuse vor restrânge și numărul cu venituri în plafon cărora li se vor putea aplica aceste facilități din două motive:

1. Pentru că procentul minim de 80% din cifra de afaceri care trebuie să fie realizat în sectorul respectiv se va calcula folosind cifra de afaceri obținută din sectorul respectiv din România. Prin urmare, angajații celor care desfășoară activități în aceste sectoare, dar peste hotare, și care contribuie deci la redresarea balanței de plăți externe, cel mai probabil nu vor mai beneficia de aceste facilități.

În plus, acest procent este calculat folosind cifra de afaceri realizată în anul curent (și nu folosind cifra de afaceri totală realizată în anul anterior), prin urmare, este foarte probabil că tocmai în lunile de iarnă (cele mai grele), angajații din aceste sectoare să nu beneficieze de aceste facilități.

Rentierii vor plăti de trei ori mai mult

Modificările îi afectează substanțial și pe cei care realizează venituri din chirii. Acestora nu li se mai acordă cota forfetară de 40% din chirie ca și cheltuială deductibilă.

Prin urmare venitul lor impozabil va fi egal cu valoarea chiriei (și nu va mai fi 60% din valoarea chiriei cum este acum), deci vor plăti un impozit de 10% din valoarea chiriei și nu de 6% cum plătesc acum, dar crescându-le venitul impozabil, vor avea mai multe șanse ca acest venit să depășească pragul de 2 salarii minime pe lună, ceea ce înseamnă că aceștia vor plăti și contribuțiile sociale dublate.

Astfel, o persoană care obține o chirie de 1.500 lei pe lună plătește acum un impozit de 1.080 lei/an, iar, dacă aceste modificări vor fi promulgate, va plăti impozit și contribuția de sănătate în valoare totală de 3.330 lei/an. O persoană care obține o chirie de 3.000 lei pe lună plătește acum 2.160 lei/an și ea va trebui să plătească 6.660 lei/an, iar o persoană care încasează o chirie lunară de 6.000 lei/lună plătește acum 7.380 lei/an și va trebui să plătească 13.320 lei/an.

Multe contracte de închiriere vor deveni nerentabile

Și micii meseriași vor fi afectați

O altă categorie de persoane care, probabil, este și mai afectată de aceste modificări, este categoria profesorilor și a micilor meseriași.

Aceștia beneficiază în prezent de un sistem de impozitare foarte ușor de aplicat care le permitea să nu-și bată capul cu păstrarea evidenței cheltuielilor, păstrarea documentelor justificative aferente acestor cheltuieli, cu calculul cheltuielilor deductibile etc. Aceștia, dacă au încasări sub 100.000 euro pe an, au opțiunea să fie impozitați cu sistemul normelor de venit care presupunea alocarea (conform unor tabele emise de Ministerul de Finanțe) unei norme anuale de venit (pe tip de activitate și pe zona geografică în care această este desfășurată) care era între 12 salarii minime (30.600 lei) și 24 salarii minime (61.200 lei), iar impozitul datorat de ei este de 10% din norma de venit alocată. Un sistem foarte simplu, predictibil, ceea ce a determinat multe persoane să se înregistreze fiscal și să plătească impozit pe veniturile lor care, altfel, ar fi fost nedeclarate.

Ei bine, noile modificări propun reducerea plafonului încasărilor pentru care se poate aplica acest sistem de la 100.000 euro la 25.000 euro.

Aceasta presupune că o astfel de persoană care încasează venituri de peste 25.000 euro x 5 lei/euro / 12 = 10.420 lei/lună, nu va mai putea aplica acest sistem prin urmare, în loc să plătească impozit pe venit și contribuții sociale conform normei de venit, de 13.770 lei/an (dacă i se aplică normă minimă, care este cea mai frecventă), va trebui:

- Să țină evidență cheltuielilor plătite
- Să păstreze documentele justificative pentru aceste cheltuieli
- Eventual, să plătească un consultant pentru a-i calcula cheltuielile deductibile și venitul impozabil realizat

Iar dacă, să presupunem, cheltuielile deductibile sunt în jur de 5.000 lei/lună

atunci această persoană va trebui să plătească impozit și contribuții sociale în valoare totală de 28.020 lei.

Costuri suplimentare pentru microintreprinderi

Așa cum știm, există destul de multe persoane care-și câștigă venitul prin microîntreprinderi.

Acum orice companie care are venituri sub un milion de euro (cu câteva excepții) este considerată microîntreprindere și plătește un impozit de 1% din venituri, dacă are cel puțin un angajat sau de 3% din venituri dacă nu are niciun angajat.

Conform noilor modificări, nu va mai fi atât de ușor ca societatea noastră să fie considerată microîntreprindere, aceasta nu va trebui să aibă venituri din consultanță și/sau management care să depășească 20% din total venituri, iar totalul veniturilor anuale va trebui să fie sub 500.000 euro.

În plus, pentru a fi considerată microîntreprindere, aceasta va trebui să aibă minim un angajat cu normă întreagă. Prin urmare, aceasta ar trebui să angajeze pe cineva, probabil pe propriul asociat (ceea ce ar presupune cheltuieli suplimentare de 12.623 lei/an), sau, dacă acesta este deja angajat cu normă întreagă, va trebui să angajeze o terță persoană (ceea ce ar presupune cheltuieli suplimentare de 31.380 lei/an). În ambele cazuri, având de suportat cheltuieli suplimentare pentru a opera toate înregistrările contractului de muncă, pentru a calcula și contabiliza toate aceste cheltuieli...

Și nu ne oprim aici. O companie nu mai poate fi considerată microîntreprindere dacă unul dintre asociații ei care are peste 25% din părțile sociale are peste 25% din părțile sociale ale altor trei sau mai multe microîntreprinderi.

Dacă se întâmplă o astfel de situație, asociatul respectiv va trebui să decidă (și nu știm dacă va ține cont de părerea celorlalți asociați ai săi), care societate nu mai poate aplica regimul microîntreprinderilor. Oare va putea acest asociat să aleagă în fiecare an o altă societate?!

Să ne imaginăm un antreprenor foarte activ care are peste 25% din părțile sociale a 4 microîntreprinderi. În această situație, această persoană va trebui să aleagă compania care nu va mai putea aplica regimul microîntreprinderilor și care va trebui să calculeze impozit pe profit. Nu avem decât să sperăm că ceilalți asociați ai companiei alese nu vor avea nimic de obiectat! Și să nu uităm. Impozitul pe dividende va crește de la 5% la 8%!

Tranzacțiile imobiliare sunt afectate

Tranzacțiile imobilare nu vor fi afectate doar prin modificarea cotei de TVA. Cota de 5% nu va mai putea să fie aplicată decât la o singură achiziție realizată de o persoană fizică și doar dacă valoarea imobilului nu depășește suma de 600.000 lei.

Acum cota de 5% se aplică pentru oricâte achiziții realizate de persoane fizice care nu depășesc suma de 450.000 lei și pentru o singură achiziție care nu depășește suma de 750.000 lei.

În plus, conform noilor modificări, dispare venitul neimpozabil în valoare de maxim 450.000 lei considerat la vânzarea unui imobil, se va impozita întreaga valoare a vânzării cu 1% dacă imobilul a fost deținut mai mult de 3 ani sau cu 3% dacă deținerea a fost mai scurtă de 3 ani.

Astfel, dacă acum vindem un imobil cu 500.000 lei, plătim un impozit de 1.500 lei, dar dacă, după promulgarea acestor modificări, vom vinde un imobil cu 500.000 lei, atunci vom plăti un impozit de 5.000 lei dacă am deținut imobilul respectiv mai mult de 3 ani, sau 15.000 lei, în caz contrar.

Va crește venitul pentru care se acordă deducerea personală

Jocurile de noroc sunt impozitate drastic

Legislația curentă aproape că stimulează această industrie, a jocurilor de noroc.

Până acum, veniturile din jocurile de noroc era neimpozabil dacă era până în 66.750 lei. Câștigurile între 66.750 și 445.000 lei erau impozitate cu 16%, iar câștigurile peste 445.000 lei erau impozitate cu 25%. Niciun alt venit din România nu beneficiază de o impozitare atât de... generoasă!

Un motiv ar putea fi stimularea turismului și am înțeles de la operatorii din turism că, într-adevăr, veniturile din acest tip de turism nu au fost nesemnificative până acum. De acum s-a terminat.

De acum, venitul neimpozabil este 600 lei, orice câștig între 601 și 3.000 lei va fi impozitat cu 10%, orice câștig între 3.001 și 10.000 lei va fi impozitat cu 20%, iar ce depășește 10.000 lei va fi impozitat cu 40%.

Deci, ulterior modificărilor, pentru un câștig de 50.000 lei (neimpozabil în momentul de față) se va plăti un impozit de 17.640 lei.

În plus, cei ce încă se gândesc să-și încerce norocul ar trebui să știe că prin câștig se înțelege suma încasată jucând la loto/altfel de jocuri de noroc. Sumele cheltuite în aceste scop se consideră „plăcerea jucătorului".

Care sunt veștile bune

În ceea ce privește venitul din salarii, există totuși și o veste bună și anume aceea că, în urma noilor modificări, va crește venitul pentru care se acordă deducerea personală, respectiv acea sumă neimpozabilă, de la 3.600 lei la 2.000 lei + salariul minim brut pe țară, ceea ce acum înseamnă 4.550 lei. De asemenea, noile modificări introduc și o deducere suplimentară de 15% din salariul de bază (salariul din contractul de muncă) pentru tinerii cu vârste până la 26 de ani și de 100 lei pe copil minor înscris la școală, care se acordă părintelui care are copilul în îngrijire.

Ca să fiu foarte precisă, această deducere NU reprezintă o sumă acordată părinților, ci o reducere a salariului impozabil, deci această deducere înseamnă o reducere a impozitului de plată cu 10 lei.

PREGĂTIRILE DE RĂZBOI CONTINUĂ. Armament considerat învechit este aruncat în prima linie

INTERVIU
Cécile Mégie, RFI: În contextul geopolitic actual, România devine un hub media în Europa de Est » P.54

„WINTER IS COMING"

Șase amenințări pentru Occident

O criză a gazului, suprapusă cu venirea la putere a extremei drepte în Italia, cu o Ungarie gata să blocheze orice inițiativă a NATO și Uniunii Europene, cu Balcanii de Vest reaprinși și o Rusie luând opțiunea terorismului nuclear. Un scenariu care dă fiori.

OFENSIVA RUSĂ ÎN DONBAS S-A oprit. Armata ucraineană pare a schimba cursul războiului, ajutată de armamentul occidental, îndeosebi sistemele de rachete HIMARS. Kievul pregătește chiar o amplă ofensivă în sudul țării. În acest timp, primele nave încărcate cu cereale au plecat din porturile ucrainene, urmare a unui acord sub egida ONU, intermediat de președintele turc Recep Tayip Erdogan. Mai mult, Ankara sugerează că ar putea intermedia chiar o întâlnire la vârf între președinții Putin și Zelenski. Dar dincolo de aceste vești încurajatoare, o serie de evoluții ar putea întuneca orizontul în toamna care vine.

1. CRIZA GAZULUI

Începând cu a doua jumătate a lunii iulie, Gazprom a anunțat că va opri – temporar – aprovizionarea Europei cu gaz metan, prin conducta North Stream. Gigantul rus a invocat mai întâi lucrări obișnuite de mentenanță, apoi probleme tehnice. Dar problema este, desigur, politică.

Cu toate iluziile pe care și le face propaganda Kremlinului, europenii nu sunt proști. Sau, în orice caz, nu atât de proști pe cât puteau să pară atunci când credeau că războiul din Ucraina și contractele comerciale cu Gazprom pot merge în paralel, iar gazul rusesc ar fi o simplă marfă și nu un mijloc de șantaj sau o armă în războiul hibrid declanșat de Kremlin împotriva Occidentului.

Bref: Uniunea Europeană a început să-și facă planuri pentru a putea traversa iarna ce vine fără gaz rusesc.

La 20 iulie, președinta Comisiei Europene a anunțat un plan prin care statele membre să poată fi protejate în situația în care Rusia va opri exportul de gaze naturale către Uniunea Europeană pe timpul iernii viitoare.

Potrivit președintei Comisiei, Ursula von der Leyen, executivul european propune ca fiecare stat membru să reducă consumul de gaz și, în același timp, membrii Blocului să asigure o plasă de siguranță pentru toate statele membre. Mai precis, cei mai puțin dependenți de gazul rusesc ar trebui să-i sprijine pe cei mai dependenți.

În cazul în care situația se deteriorează, va fi lansat un sistem de alertă în întreaga UE și statelor li

de
OVIDIU NAHOI

se va cere să-şi reducă consumul cu 15%.

La o zi după anunţul de la Bruxelles, partea rusă a reluat livrările, dar europenii rămân circumspecţi.

Europenii înţeleg acum foarte bine că provocarea nu este atât de natură comercială sau tehnică – este politică. Şi este parte a unui război al nervilor cu Rusia.

Vladimir Putin se joacă cu robinetul – nu e prima oară, a mai făcut-o de câteva ori în anii din urmă, dând vina pe Ucraina. Văzând reacţia europenilor, care caută cu febrilitate surse alternative şi se pregătesc să traverseze prima iarnă fără gaz rusesc, liderul de la Kremlin a promis că-şi va îndeplini obligaţiile contractuale.

Vladimir Putin se aşteaptă însă ca jocul său să producă diviziune între membrii blocului, în condiţiile în care – consideră el – cei mai puţin vulnerabili nu vor sări să-i ajute pe cei mai expuşi. În plus, Kremlinul mizează pe creşterea nemulţumirilor populare pe parcursul iernii, din cauza scumpirilor şi a austerităţii energetice, fapt care ar putea destabiliza guvernele.

Europenii, de partea lor, mizează pe solidaritatea pe care au mai demonstrat-o în moment dificile în ultimii ani, precum Brexitul sau pandemia.

În plus, ei au propriile pârghii în negocierile cu Kremlinul. Gigantul Gazprom trebuie să livreze undeva gazele extrase şi nu poate opri producţia fără cheltuieli şi pierderi enorme. Problema rușilor este că n-au unde trimite gazul altundeva decât spre Europa – 70% din exporturile Gazprom au această destinaţie.

Depozitele ruseşti sunt pline, economia a încetinit ca urmare a sancţiunilor iar clienţii asiatici nu pot compensa pierderile de pe piaţa europeană. În aceste condiţii europenii au în mână cartea preţului, pe care o pot juca eficient, cu condiţia să fie uniţi, arată un raport elaborat de think-tank-ul românesc Expert Forum.

Iar dacă Blocul va ieşi cu bine din iarnă, atunci arma energetică rusească se va dovedi un pistol cu apă.

2. ITALIA

Italia se pregăteşte de alegeri anticipate după ce, la 21 iulie, premierul Mario Draghi şi-a prezentat demisia. Alegerile, programate pentru 25 septembrie, vor reprezenta un moment foarte complicat pentru Europa şi pentru coaliţia internaţională în sprijinul Ucrainei.

Criza italiană a fost declanşată de Forza Italia (partidul de dreapta al lui Silvio Berlusconi), Liga (formaţiunea de extremă dreapta a lui Matteo Salvini) şi formaţiunea antisistem Mişcarea Cinci Stele (M5S). Ele au refuzat să participe la votul de încredere solicitat de Draghi în Senat, la 19 iulie. Chiar şi aşa, raportul voturilor i-a fost favorabil lui Draghi, însă acesta nu a dorit să meargă mai departe într-o coaliţie slăbită.

Provocarea pentru Europa şi coaliţia pro-Ucraina este clară de la bun început. Cele trei partide care i-au tras covorul lui Mario Draghi au ceva important în comun: trecutul de complezenţă faţă de Vladimir Putin. Berlusconi şi-a petrecut vacanţa alături de Vladimir Putin, despre care a avut mereu numai cuvinte de laudă.

Salvini nu şi-a ascuns niciodată admiraţia necondiţionată pentru liderul de la Kremlin şi a apărut în public purtând un tricou cu chipul acestuia. Mişcarea antisistem 5 Stele a fost, în 2018, parte într-o coaliţie de guvernare alături de Liga, în al cărei program Rusia era definită drept un partener economic.

Războiul de agresiune declanşat de Rusia a făcut să se mai potolească accentele vădit pro-ruse în spaţiul public european. Salvini a simţit-o pe propria piele în Polonia când, venit să-şi manifeste – în linie cu tendinţa – susţinerea

pentru Ucraina, a fost luat la rost de locuitorii unui oraş aflat în prima linie a crizei refugiaţilor. Oamenii i-au reamintit de tricoul cu Vladimir Putin.

Luigi di Maio, ministru de Externe italian şi până recent fost membru şi lider al M5S (până în ianuarie), a reacţionat direct: „Nu este întâmplător că guvernul a fost răsturnat de forţe politice care îi fac cu ochiul lui Vladimir Putin". El a spus că acestea „i-au oferit, pe tavă, lui Vladimir Putin, capul lui Mario Draghi".

Mario Draghi, fost preşedinte al Băncii Centrale Europene şi cunoscut drept omul care a salvat moneda euro în 2012, a fost unul dintre susţinătorii necondiţionaţi ai sancţiunilor dure împotriva Moscovei. Ba chiar a fost unul dintre principalii inspiratori, dată fiind experienţa sa de bancher. Criza nu putea veni într-un moment mai rău. La fel

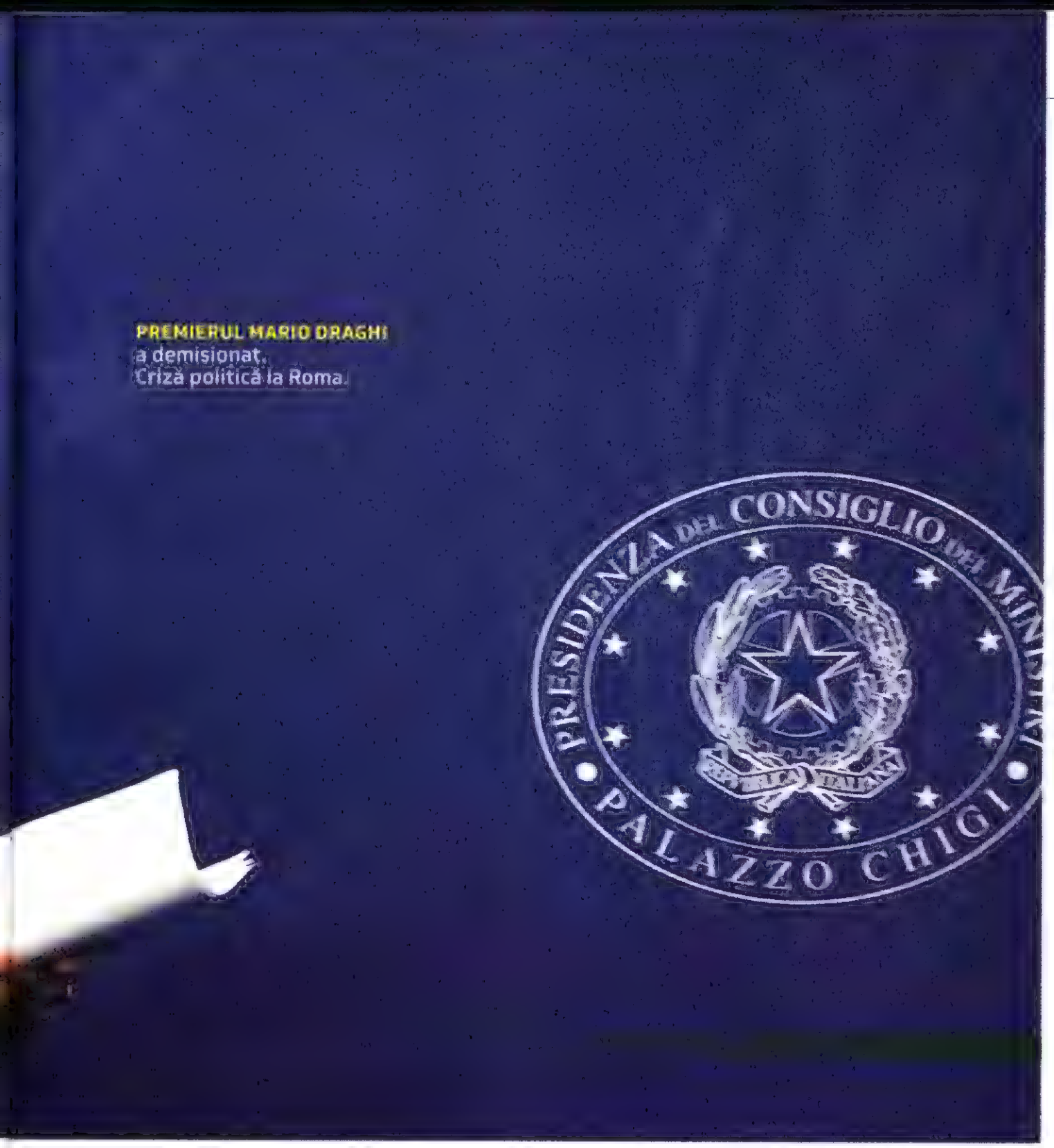

ca multe alte țări, Italia este lovită de fenomenul creșterii prețurilor, ca urmare a invaziei Moscovei. În plus, suferă și de o secetă prelungită. Nemulțumirile sociale sunt mari în Italia și sunt deja cronicizate. Țara a traversat un deceniu de stagnare înainte de a fi grav lovită de pandemie, în 2020.

Acum, trebuie să-și pună în aplicare programul de redresare post-pandemie finanțat de UE. Italia este principalul beneficiar al planului NextGenerationEU, cu peste 191 de miliarde de euro, constând în granturi și credite cu dobândă avantajoasă.

Se poate spune chiar că acest amplu plan de redresare a fost conceput în primul rând cu gândul la Italia.

Dar pentru a putea beneficia de banii europeni, guvernul de la Roma trebuie să-și reformeze un sistem public osificat, să țină sub control deficitele și să asaneze sectorul financiar. Sunt reforme complicate, care presupun costuri politice și pe care populiștii, de bună seamă, nu și le vor asuma.

Potrivit sondajelor publicate de *Politico*, în cursul lunii iulie, formațiunea de extremă dreapta cu accente fasciste Fratelli d'Italia, care s-a menținut în afara marii coaliții a lui Mario Draghi, conducea în intențiile de vot, cu 23%, urmată îndeaproape, la circa un punct, de Partidul Democrat (centru-stânga) al fostului premier Enrico Letta.

Liga era cotată la 15% , M5S la 11%, Forza Italia la 8%. Ar mai putea accede în Parlament, conform sondajelor actuale, formațiunea pro-europeană Più Europa/Azione, Ecologiștii și chiar Italia Viva, formațiunea centristă a lui Matteo Renzi.

Scenariul cel mai sumbru ar fi cel al unei coaliții populiste, cu Fratelli d'Italia, partid condus de Giorgia Meloni, alături de Liga și Forza Italia.

O asemenea coaliție ar scădea angajamentul pro-Ucraina al Romei, până acum partener de nădejde al coaliției internaționale. Dar și aici trebuie ținut cont de anumite nuanțe.

Fratelli d'Italia, o formațiune cu puternice accente neo-fasciste, este totuși declarat pro-atlantistă și a condamnat invazia rusă. Partidul este unul puternic eurosceptic, dar această atitudine s-ar putea estompa câtă vreme țara depinde vital de finanțarea europeană prin planul de redresare.

La fel de adevărat este că Liga și Forza Italia, care în trecut au privit cu multă simpatie către Kremlin, ar putea introduce în acordul de coaliție unele clauze care să tempereze elanul pro-Ucraina al guvernului. Oricum, dacă această coaliție de dreapta și extremă dreapta s-ar realiza după alegerile din 25 septembrie, ar rezulta un guvern mult mai ezitant și mai inconsecvent , atât în ce privește Ucraina cât și angajamentul reformist și european. O situație deloc comodă pentru Europa.

3. UNGARIA

O Ungarie tot mai izolată, copleșită de problemele economice interne, lăsată fără finanțare europeană și un Viktor Orban tot mai nervos: iată un scenariu îngrijorător în ce privește mecanismele de decizie din interiorul UE și NATO.

Pe când ministrul său de Externe, Robert Szijjarto se afla la Moscova pentru a cere gaz rusesc ieftin, premierul ungar Viktor Orban venea la Băile Tușnad (România), la cunoscuta școală de vară – cândva, o scenă de dezbateri deschisă de UDMR, în ultimii ani doar o tribună personală a lui Viktor Orban.

Vizita sa a fost pregătită cu un sondaj publicat de presa de stat ungară, potrivit căruia 60% dintre români ar susține politica lui Viktor Orban. Totuși, pentru liderul de la Budapesta, realitatea este ceva mai puțin roză, cel puțin la el acasă.

Inflația continuă să crească, având ca principal motor scumpirea alimentelor – un plus de la 22,1% în iunie. Moneda națională, forintul, s-a depreciat în ritm accelerat, depășind cu mult pragul considerat psihologic, de 400 pentru un euro.

Desigur, inflația este un fenomen care se face simțit la nivel european și global, dar acesta nu este un argument care să vină în favoarea lui Viktor Orban, care a promis că va proteja națiunea ungară de furtunile globale.

El a luat o poziție flexibilă în raport cu Moscova, după 24 februarie. În plan intern, a trecut la măsuri administrative radicale, plafonând prețurile unor alimente de bază și ale carburanților. Dar nu a funcționat.

Viktor Orban are oricum de plătit factura grea a cheltuielilor publice nemăsurate, care i-au permis câștigarea alegerilor din aprilie. El s-a văzut nevoit să crească taxele pentru antreprenori și lucrătorii individuali și să taie cu 10% cheltuielile publice, generând nemulțumiri și proteste.

În același timp, Ungariei îi sunt blocate fondurile din planul de redresare post-pandemie, din cauza lipsei de garanții privind transparența și corectitudinea cheltuielilor.

Și Budapesta este în pericol să piardă și fondurile bugetare ale Uniunii Europene.

Comisia a acordat Ungariei termen până la 22 august să răspundă îngrijorărilor sale cu privire la statul de drept. Altfel, Bruxelles-ul va cere guvernelor Uniunii Europene să suspende fondurile pe care Ungaria le va primi în cadrul bugetului din perioada 2021-2027.

Nu se știe dacă Budapesta se va conforma cerințelor de la Bruxelles – până acum a ales să nu o facă și să îngroașe tonul, invocând diverse teorii ale conspirației.

Declarațiile lui Viktor Orban de pe teritoriul României indică faptul că guvernul ungar va continua pe linia dură. El a atacat Europa și Occidentul din toate direcțiile.

La Băile Tușnad, Orban a reluat temele propagandei ruse cu privire la mersul războiului: sancțiunile nu produc efecte asupra Rusiei dar sunt resimțite de Occident, tabără occidentală, decadentă prin promovarea ideologiilor de gen, este în pragul înfrângerii, gazul rusesc este esențial, nu Rusia este responsabilă pentru război ci Occidentul, care nu a dat suficiente garanții că Ucraina nu va fi primită în NATO.

Dar dincolo de aceste aserțiuni, care au fost demontate punct cu punct de toate organismele de verificare a știrilor false și demontare a propagandei Kremlinului, a surprins aplecarea premierului ungar către chestiunile rasiale.

El s-a dezlănțuit împotriva „amestecului" de rase europene și non-europene, spunând că țările care acceptă „amestecul" între europeni și neeuropeni „nu mai sunt națiuni". Orban a mai afirmat că ungurii „nu sunt o rasă amestecată" și nici nu vor să devină.

Sunt idei de sorginte nazistă și pe care, în timpuri mai apropiate, le putem regăsi în ieologia regimului de apartheid din Africa de Sud.

Ungaria este izolată politic în plan european până și de partenerii săi tradiționali din grupul Vișegrad. Este de prevăzut că problemele economice vor continua să se acumuleze, agravate de lipsa accesului la banii europeni.

Iar Viktor Orban va răspunde prin strângerea șurubului ideologic (pentru a ține la respect opoziția internă) și promovarea unei linii agresive față de Uniunea Europeană.

Ungaria este însă parte în mecanismele de luare a deciziilor la nivelul UE sau NATO. Și există pericolul ca Budapesta să lovească în unitatea partenerilor europeni cu privire la războiul declanșat de Rusia. În privința NATO, Ungaria trebuie să ratifice aderarea Suediei și Finlandei. Or, în viziunea Budapestei, tocmai extinderea NATO este cea care a justificat agresiunea rusă.

4. BALCANII DE VEST

Decizia autorităților de la Priștina de a înlocui plăcuțele de înmatriculare auto sârbești și cărțile de identitate ale persoanelor de pe teritoriul kosovar a reaprins tensiunile în Balcanii de Vest, chiar în primele zile ale lunii august.

Autoritățile sârbe au transmis mesaje amenințătoare și focuri de armă s-au auzit la granița dintre cele două state. Cum era de așteptat, Rusia s-a implicat în dispută acuzând Occidentul că duce „o politică criminală în Balcani" și că îi persecută pe etnicii sârbi.

Președintele Serbiei, Aleksandar Vucic, a avertizat că „atmosfera a atins punctul de fierbere". De partea sa, liderul extremei drepte din Serbia a invocat „necesitatea denazificării Balcanilor", împrumutând astfel un element esențial al discursului propagandistic de la Kremlin.

Misiunea NATO din Kosovo (KFOR), mandatată să apere securitatea republicii, a anunțat că este „pregătită să intervină dacă stabilitatea este amenințată" în regiune.

Situația s-a calmat pentru moment, după ce guvernul de la Priștina a decis, în urma unor consultări cu ambasadorii UE și SUA, să amâne până pe 1 septembrie aplicarea măsurilor care au generat protestele sârbilor din Kosovo.

Ce s-ar putea întâmpla în această toamnă?

Rusia are mai multe pârghii de acțiune în Balcanii de Vest, „curtea din spate" a Uniunii Europene. Sârbii bosniaci amenință de mai mult timp cu secesiunea, în timp ce în Serbia există puternice sentimente pro-ruse.

Pe de altă parte, unda verde a Bruxelles-ului pentru deschiderea negocierilor cu Albania și Macedonia de Nord a generat o nouă dinamică în regiune. Dar evenimentele de la începutul lunii august au reamintit lumii

ÎN POFIDA PROTESTELO
Putin merge cu războiul mai departe.

că Balcanii de Vest pot fi foarte ușor detonați de o scânteie. Iar Rusia poate încerca să aprindă regiunea, pentru a-i ține ocupați pe occidentali.

5. ȘANTAJUL NUCLEAR

Amenințarea nucleară revine pe lista îngrijorărilor, după ce, la 6 august, Ucraina a acuzat forțele ruse că au efectuat trei lovituri în apropierea centralei nucleare de la Zaporojie, considerată cea mai mare din Europa.

Înaltul reprezentant al UE pentru politică externă, Josep Borell a condamnat activitățile militare ale Rusiei în jurul centralei nucleare Zaporojie. „Aceasta este o violare gravă și irresponsabilă a regulilor de securitate nucleară și un nou exemplu de nerespectare de către Rusia a normelor internaționale", a notat el pe rețelele de socializare.

Spectrul unui nou Cernobîl se profilează tot mai amenințător, pe măsură ce rușii masează tot mai mute trupe în zona centralei.

Comandanții ruși consideră, probabil, că astfel își protejează oamenii și tehnica, deoarece ucrainenii se vor feri să lovească în preajma capacităților nucleare.

Dar dacă Rusia va folosi centrala nucleară ca obiect de șantaj la adresa Occidentului? Ar fi un comportament care s-ar încadra perfect în definiția terorismului nuclear.

Rusia se află într-o situație tot mai dificilă pe plan militar și controlul asupra centralei de la Zaporojie ar putea fi o carte importantă de jucat. Vor merge rușii până acolo încât să amenințe lumea cu dezastrul nuclear, în cazul în care nu le vor fi satisfăcute pretențiile?

Pare o ipoteză absurdă. Ca și declanșarea unei invazii pe scară largă la adresa Ucrainei.

6. OBOSEALA OCCIDENTULUI

Dincolo de toate evenimentele regionale, un fenomen general ar putea amenința stabilitatea Occidentului în lunile următoare: oboseala.

Inflație, criză energetică, un război care nu se mai termină – toate acestea ar putea genera o stare de „prea mult" în rândul cetățenilor europeni, mai ales în țările situate mai departe de zona de conflict.

Un sondaj YouGov, preluat de *The Independent*, arăta, în iulie, o scădere de la 75% la 71% a sprijinului pentru refugiați în Marea Britanie. Iar situația se va putea regăsi în multe alte țări occidentale, pe măsură ce problemele sociale se vor acumula iar știrile despre grozăviile de pe front se vor „banaliza". Germania se află deja în pragul recesiunii.

În Franța, președintele Macron își impune cu greu agenda în fața unui Parlament în care nu deține majoritatea absolută și unde stânga și extrema dreaptă se dovedesc extrem de vocale.

Această tendință de oboseală ar putea fi încurajată și de propaganda rusă, preluată puternic de formațiunile de extremă dreapta din Occident.

Kremlinul poate visa la o adâncire a diviziunilor dintre națiunile europene, cu vesticii mai preocupați de propria bunăstare și cu esticii angajați în continuare în sprijinul Ucrainei.

INTERVIU

Cécile Mégie, RFI:
În contextul geopolitic actual, România devine un hub media în Europa de Est

Radio France Internationale (RFI) se extinde în Ucraina cu un portal de știri dedicat iar, în contextul geopolitic actual, România devine un hub media în Europa de Est, de la București fiind coordonate echipele de jurnaliști pentru Ucraina și Republica Moldova, a declarat, într-un interviu acordat în exclusivitate *Newsweek România*, Cécile Mégie, directorul global al postului de radio RFI din grupul France Médias Monde și membră în consiliul de administrație al organizației Reporteri fără Frontiere.

***Newsweek:* Ce reprezintă astăzi RFI în spațiul media global și ce loc ocupă RFI România în această construcție?**

Cécile Mégie: RFI este un post de radio francez public, parte din France Médias Monde, care include și un post TV de știri, France 24, și un post de radio de limbă arabă, Monte Carlo Doualiya. RFI emite în franceză, română și în alte 16 limbi, fiind, prin urmare, unul dintre actorii media publici importanți la nivel global, alături de BBC, Deutche Welle și alții. Avem un loc important, dar știm că toate lucrurile evoluează, că toate lucrurile se schimbă rapid în contextul vremurilor grele prin care trecem. Informațiile corecte sunt extrem de importante, iar noi suntem într-o continuă mișcare. Vedem ce se întâmplă în jurul nostru și ne adaptăm. În momentul de față, strategia noastră este să ne adaptăm, să oferim conținut de calitate atât oamenilor care știu franceză, cât și celor care nu înțeleg această limbă.

Emitem 24/7 în franceză, dar, de exemplu, extindem emisiile în limbile din Africa, iar aici, în România, dezvoltăm un nou proiect axat pe ceea ce se întâmplă în Europa de Est. Dezvoltăm în București un proiect în ucraineană, cu jurnaliști ucraineni, după ce Rusia a invadat Ucraina în februarie. Proiectul media în ucraineană, RFI Ucraina, este digital, un website de știri cu articole, materiale video, fotografii, grafice și, bineînțeles, cu toate extensiile actuale în social media. De asemenea, ne întărim conținutul și în limba rusă. Cu 32 de ani de experiență, RFI România coordonează acest proiect strategic. Portalul RFI în ucraineană va fi lansat în această toamnă. România devine astfel hub-ul nostru media în regiune, de la București fiind coordonată și redacția de la Chișinău.

Cum evaluați impactului războiului declanșat de Rusia în Ucraina asupra activității mass-media în general și a activității mass-media din acestă regiune în special?

Proiectul nostru media în ucraineană este, clar, un răspuns la situația din regiune. Aveam în plan să ne extindem în Europa Centrală și de Est, dar invadarea Ucrainei a accelerat lucrurile. Am reușit să conturăm foarte repede acest proiect, considerându-l crucial în războiul informațiilor. De asemenea, Chișinău FM, difuzorul nostru din Republica Moldova, a crescut orele de emisie în limba română. Începând din luna martie, emite în română 13 ore pe zi.

În ceea ce privește impactul războiului din Ucraina asupra mass-media în general, acesta a crescut nevoia de a verifica rapid informațiile, pentru a contracara propaganda. Avem în permanență echipe de jurnaliști la fața locului în Ucraina, cu un grad de securitate maxim. Din 24 februarie până acum, am avut una, două echipe de jurnaliști în permanență în Kiev, Donbas, în zonele din estul Ucrainei. De asemenea, o echipă RFI de la Moscova a venit în partea rusească a frontului. Este esențial să dispui de informații corecte, să faci materiale echilibrate.

„Dezvoltăm în București un proiect în ucraineană, cu jurnaliști ucraineni, după ce Rusia a invadat Ucraina în februarie“.
Cécile Mégie

de
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

Știm că este, fără îndoială, o agresiune din partea Rusiei, dar trebuie să auzim, să vedem, să verificăm ce transmitem din ambele părți, pentru a fi credibili. Asta este misiunea noastră.

Ați punctat foarte bine importanța războiului informațiilor. Cum explicați vulnerabilitatea media la „Fake News”? Radioul pare a fi mai puțin vulnerabil la fenomenul știrilor false decât alte medii, cum ar fi presa online sau televiziunea. Cum se explică?

Mass-media se află într-o permanentă cursă contra-cronometru, verificarea informațiilor ia timp. Și radioul se află în aceeași cursă. Dar formatul nostru la RFI, modul în care ne structurăm programele, ne dă un avantaj. RFI România, de exemplu, nu este un post 100% de știri, la fel ca RFI din Franța. Are și alte programe, emisiuni. Prin urmare, informațiile sunt analizate, verificate, se adaugă context. Și pe site-urile RFI, unde, de multe ori știrile apar prima dată, respectăm aceleași rigori jurnalistice. Verificăm informațiile o dată, de două ori. Avem și avantajul unui trust media global, cu redacții în mai multe limbi. Avem jurnaliști specializați în verificarea informațiilor, lucrăm și cu colegii de la postul TV de știri France 24, care verifică imaginile și video-urile. Avem și un program care verifică și informațiile din social media. Lucrul cu informația este o profesie grea.

Care ar fi, prin urmare, principalele trei lucruri pe care orice media ar trebui să le aplice în lupta cu fenomenul știrilor false?

Verificarea informației, verificarea informației și verificarea informației. Sunt manager, dar am fost jurnalistă. Principala armă împotriva „Fake News” este verificarea informației. Nu trebuie să crezi nimic, până nu verifici.

Asistăm în multe colțuri ale lumii la un reflux al democrației și o extindere a regimurilor autoritare. Cum este afectată libertatea de exprimare în diferite țări, dar siguranța jurnaliștilor?

Pentru grupul France Médias Monde, securitatea jurnaliștilor noștri este o prioritate de top. Am pierdut patru jurnaliști pe teren în ultimii 20 de ani, în Afganistan, Coasta de Fildeș și Mali. Jurnaliștii noștri fac traininguri speciale, dispun de echipe de securitate. Îi protejăm, de asemenea, față de atacurile cibernetice, pentru că acestea sunt printre cele mai mari pericole în ziua de astăzi.

Libertatea de exprimare, libertatea presei și dreptul de a fi informat trebuie apărate peste tot, nu numai de regimurile autoritare. Chiar și în Europa, în Uniunea Europeană, sunt țări cu probleme, în care jurnaliștii au probleme. Trebuie să apărăm libertatea de exprimare, este un pilon al democrației.

FOTO NEWSWEEK ROMANIA

AUTO

Primul sportiv tetraplegic din lume campion național de raliuri este român

O dovadă că voința și pasiunea pot învinge destinul. La 18 ani, Ciprian Lupu a sărit în mare la Eforie, a lovit fundul cu capul și a rămas paralizat. Dar nu a cedat. A luptat și și-a urmat visul de a fi pilot. În 2021, la 38 de ani, a devenit primul sportiv tetraplegic din lume care obține un titlu de campion național într-o ramură a motorsportului. În 2022, visa să ia startul în Campionatul European de Raliuri (ERC).

CIPRIAN LUPU A COPILĂRIT în Brașov și a fost fascinat de mic de lumea automobilului. Visa să devină șofer de camion de mare tonaj cu remorcă, apoi a urmat un liceu cu profil auto. Din când în când, „sărea" peste cursurile la diferite materii, dar nu pentru a se distra cu colegii, ci pentru a face ore suplimentare de practică în service-ul auto al unității de învățământ, pentru a sta cât mai mult pe lângă mecanicii cu experiență și a „fura" meserie de la aceștia.

În service a pipăit și prima mașină de curse, cea cu care, la acea vreme, concura echipajul Daniel Ungur/Ciprian Solomon, și tot în service a învățat să conducă. A făcut școala de șoferi pentru toate categoriile și s-a pregătit pentru a da examenele imediat după împlinirea vârstei de 18 ani, iar după absolvirea liceului, pentru a fi pe picioarele sale, a lucrat într-un fast food și ca ospătar.

În vara lui 2002, după ce o perioadă lucrase zi de zi pentru a putea să-și ia liber pentru a merge un weekend la mare, s-a urcat în tren și s-a dat jos în Eforie Nord. Îi plăcea să înoate. A făcut o baie și s-a dus să se odihnească la hotel. Apoi, după-amiază, s-a întors la valuri. Și-a luat avânt și a plonjat. S-a lovit, însă, cu capul de fund și viața i s-a schimbat complet într-o fracțiune de secundă. Din nefericire, lovitura i-a dislocat vertebrele cervicale C5-C6 și i-a afectat măduva spinării. A făcut tetraplegie, cea mai severă formă de paralizie, iar medicii nu au putut face minuni. A rămas în scaun cu rotile.

„Am sperat. Mult timp după accident am sperat, mai ales după operație. A fost greu, foarte greu. Abia după câteva săptămâni bune în care am privit doar în sus am fost ridicat puțin cu patul. Aveam o vârstă fragedă și nu înțelegeam ce se întâmplă", spune Ciprian Lupu.

A avut însă puterea să nu cedeze, chiar dacă primii ani după accident au fost un iad. Încet, încet, s-a adaptat noii realități, dar nu și-a pierdut visul de a se urca la volanul propriei mașini de curse. A luptat cu paralizia, a muncit din greu să se recupereze și, și cu puțin noroc, simptomele s-au îmbunătățit și a recăpătat parțial controlul asupra membrelor. Poate să-și folosească foarte bine mâinile și face „minuni" doar cu ele pe probele speciale ale raliurilor.

„După ce mi-am revenit puțin din punct de vedere medical, singurele mele ieșiri din casă erau atunci când mergeam cu prietenii pe marginea probelor de concurs", spune Ciprian Lupu.

La cinci ani de la accident, a condus mașina

În 2007, după doar cinci ani de la incidentul care i-a schimbat radical viața, Ciprian și-a luat o mașină de peste zece ani vechime, a modificat-o pentru nevoile sale și a omologat-o pentru a da de permis pe ea. A luat permisul din prima! Următorii ani, când putea ajunge, Ciprian mergea ca spectator

de
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

la competițiile auto, pentru a-și hrăni direct de la sursă pasiunea. Într-o conjunctură, l-a cunoscut pe pilotul brașovean Manu Mihalache, care l-a dat pe o probă specială cu mașina sa de raliu. Iar Ciprian Lupu a simțit că imposibilul poate deveni posibil.

Primul pilot tetraplegic licențiat în România

În 2016, s-a hotărât să încerce să urmeze cursurile unei școli de pilotaj. Iar Bogdan Marișca și Marco Tempestini de la Napoca Rally Academy i-au apreciat curajul și determinarea. După aproape un an de școală, mai ales sub atenta îndrumare a campionului Simone Tempestini, Ciprian Lupu a devenit primul pilot tetraplegic licențiat în România.

2018 - primul sezon complet de curse, 2021 – campion național la debutanți în CNR

Ciprian Lupu a debutat în lumea curselor auto în toamna lui 2017, ca deschizător de drum în Campionatul Național de Viteză în Coastă. Iar în 2018 a parcurs primul său sezon complet în CNVC, la volanului unui Citroen C2 pe care l-a adaptat nevoilor sale (toate comenzile la mâini) și l-a transformat în mașină de curse. Are 180 de cai putere.

În 2019, în primul său raliu veritabil, Ciprian Lupu a terminat pe podium Raliul Sibiului, pe locul 3 în clasa în care a concurat – „Național 12": 5 echipaje la start, dintre care doar 4 au reușit să termine. Anul trecut, Ciprian Lupu a fost primul pilot tetraplegic din Campionatul Național de Raliuri (CNR). Alături de copilotul său de la Napoca Rally Academy, Andrei Pintilii, a concurat în 8 dintre cele 10 etape ale sezonului la volanul Citröen-ului C2 și, după 5 curse, a preluat conducerea în clasamentul general al debutanților. Iar la finalul CNR, Ciprian Lupu a devenit în 2021 primul pilot tetraplegic din lume care a câștigat un campionat național de raliuri. „Locuiesc singur, gătesc, chiar binișor după feedback-ul primit, îmi fac curat, nu mă limitez la programul de opt ore la job, dacă este nevoie", povestește Ciprian Lupu.

„Când acesta este visul tău, tot efortul merită și nu am absolut niciun regret" – Ciprian Lupu

Visul startul în ERC, amânat tehnic

2022 este al doilea sezon în lumea raliurilor pentru Ciprian Lupu. Concurează în CNR pe o mașină mult mai puternică, un Volkswagen Golf GTI de 280 de cai putere, modificat tot pentru a putea fi pilotat doar cu mâinile, și este, deocamdată, pe primul loc în clasa sa – „Național 12".

De asemenea, și anul acesta, Ciprian Lupu participă în Campionatul Național de Super Rally. În această competiție, „aleargă" cu MIMI EVO, singura mașină electrică din întrecere. MIMI EVO este versiunea îmbunătățită a primului MINI 100% electric din istorie dezvoltat integral în România.

Anul acesta spera să facă următorul mare pas din cariera sa. Pe 22 iulie, trebuia să ia startul în Rally Roma Capitale, etapă importantă de asfalt din Campionatul European de Raliuri (ERC) FIA, la volanul unui Renault Clio Rally, evident, special adaptat. Din păcate, mașina nu a fost gata.

Când nu este la curse, Ciprian Lupu este manager zonal în cadrul Fundației Motivation România, o entitate înființată în 1995 pentru sprijinirea victimelor Revoluției care au sfârșit prin a avea probleme locomotorii. Îi place să călătorească, mai ales la volan (face peste 40.000 de kilometri pe an), este gurmand și adoră berea.

FOTOREPORTAJ

La vânătoare de „vulpi de foc“

Aventură, culori intense și ireale, magie, experiențe unice și o atmosferă de poveste. În doar câteva cuvinte, așa se poate rezuma un drum cu mașina 2.166 de kilometri prin „deșertul alb“, de la Helsinki la Rovaniemi, pentru a vâna Aurore Boreale la -23°C și a-l întâlni pe Moș Crăciun.

1. O „coadă“ de „vulpe de foc“ surprinsă la spectaculosul hotel din gheață Arctic SnowHotel, de pe marginea lacului Lehtojarvi.
2. Un safari cu sania trasă de un ren al lui Moș Crăciun este o experiență unică în Laponia.
3. Santa Claus Holiday Village este un complex de vilușe de lux amplasat chiar în Satul lui Moș Crăciun. Rezervările se fac și cu un an înainte.
4. Plug-in hybrid-ul se încarcă și la priză și poate merge măcar câteva zeci de kilometri 100% electric, fără emisii, chiar și la temperaturi arctice.
5. La Apukka Resort, vă puteți caza în „igluuri“ cu acoperiș din sticlă pentru a putea admira cerul polar.

MOȘ CRĂCIUN ESTE ÎNTOTDEAUNA acasă în Laponia, nu doar în perioada Crăciunului, când familiile cu copii, dar nu numai, iau cu asalt „Țara lui Moș Crăciun“ pentru o experiență unică, iar tarifele sunt pe măsură. Inclusiv acum, vara, Moșul, Doamna Crăciun și spiridușii sunt acasă în Laponia. Se relaxează, se distrează, dar se și pregătesc pentru următorul Crăciun.

La limita Cercului Polar Arctic, unde se află Satului lui Moș Crăciun, iarna începe, în general, în noiembrie și se termină undeva în aprilie. Iar dacă vrei să mergi și la vânătoare de „vulpi de foc“, cum sunt numite de finlandezi Luminile Nordului sau Aurorele Boreale, localnicii spun că cea mai bună perioadă este ianuarie – martie.

Pont: Dacă în decembrie, de Crăciun, un pachet de vacanță de 4 nopți în Laponia, printr-o agenție de turism, pornește de la aproape 7.000 de euro, cu zbor, cazare, mese și câteva activități incluse, în martie, de exemplu, dacă îți planifici singur escapada, poți găsit cazare la tarife mai mici decât pe Valea Prahovei (cca. 70 euro pentru o căsuță de 3* dotată inclusiv cu bucătărie și saună) și bilete de avion low-cost București – Helsinki sub 100 euro/persoană (cel puțin așa a fost anul acesta, între timp kerosenul scumpindu-se). La aceste costuri, sigur, se adaugă drumul Helsinki – Rovaniemi, mâncarea și activitățile opționale, dar, la final, nu ajungi nici la o treime din costurile din decembrie pentru doi adulți și un copil.

2.166 de kilometri la Cercul Polar Arctic, din care 270 km 100% electrici, la -23°C

În general, turiștii aleg să zboare de la Helsinki până în Laponia, fie că vorbim despre Rovaniemi, capitala „Țării lui Moș Crăciun“, fie despre Levi, stațiunea de schi a Moșului. Mașina, însă, îți dă un grad de libertate fără egal, cel puțin cât timp reușește să-și conserve această calitate dobândită în peste 100 de ani de istorie, în contextul electrificării totale forțate. Plug-in hybrid-ul, adică automobilul hybrid care se încarcă și la priză și poate merge măcar câteva zeci de kilometri 100% electric, fără emisii, este, deocamdată, singura alternativă viabilă. Iar dacă îți și place să conduci, mașina nu face decât să confere un plus de aventură călătoriei și să te lase să descoperi lucruri și locuri noi în ritmul propriu, la tarife mai avantajoase.

Sigur, costă și carburantul (la început de martie, benzina ajunsese deja 2,19 euro/litru în Finlanda), dar „salvezi“ toate transferurile la excursiile opționale, de exemplu. Și nu e puțin.

Doar o vizită la grădina zoologică cu animale arctice de la Ranua, de exemplu, costă circa 120 de euro de persoană, cu transfer inclus. Dacă ajungi la Ranua cu „forțe“ proprii, însă, biletul de intrare costă 23,50 euro/adult și 19 euro pentru copiii între 4 și 14 ani.

Mai mult, mașina îți permite să alegi și o cazare mai izolată, autentică, la un preț mai avantajos față de cele de la marile hoteluri. Și, punctual, în Laponia, îți permite să mergi și la vânătoare de „vulpi de foc“, unde și când primești alertă pe telefon de la una dintre aplicațiile dedicate ce pot fi descărcate din „magazinele“ Apple sau Google.

Nu trebuie să fii mare vânător pentru a gusta la maximum spectacolul unic de pe

de
RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

FOTO: ?RĂZVAN SCĂEȘTEANU

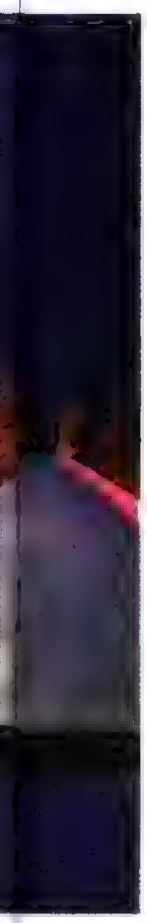

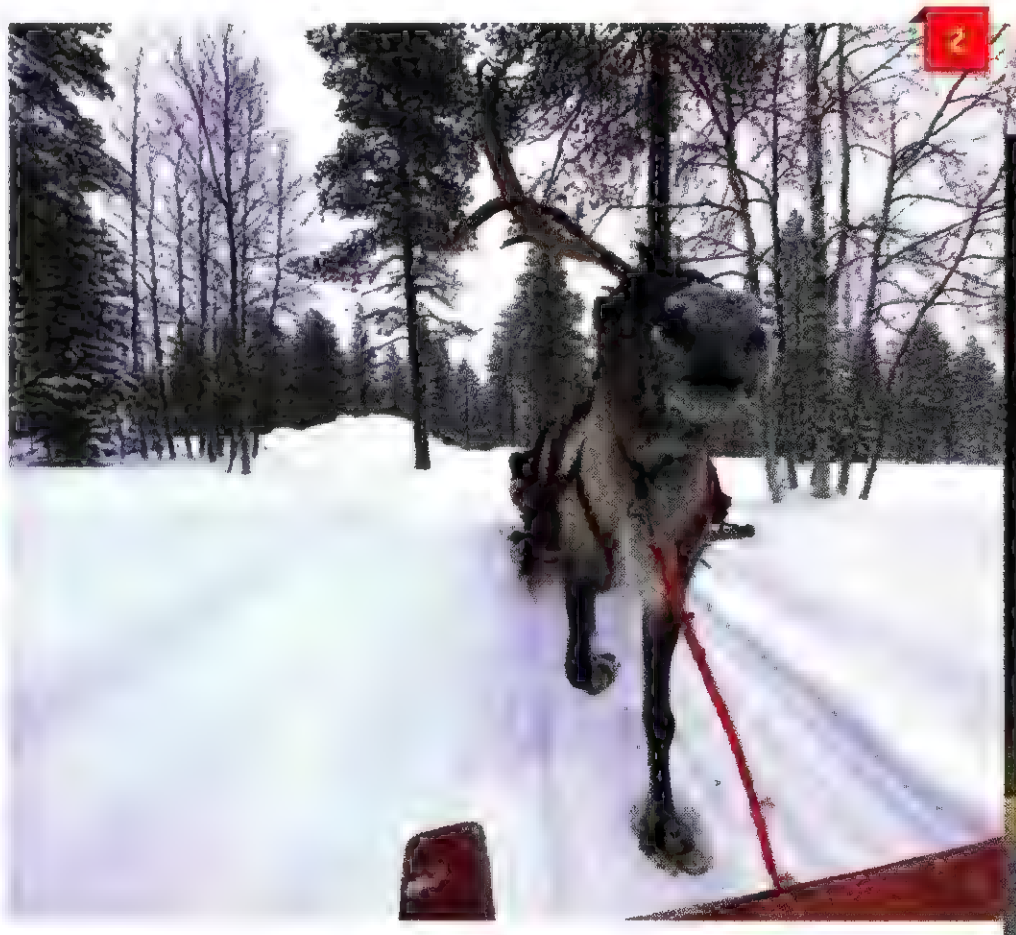

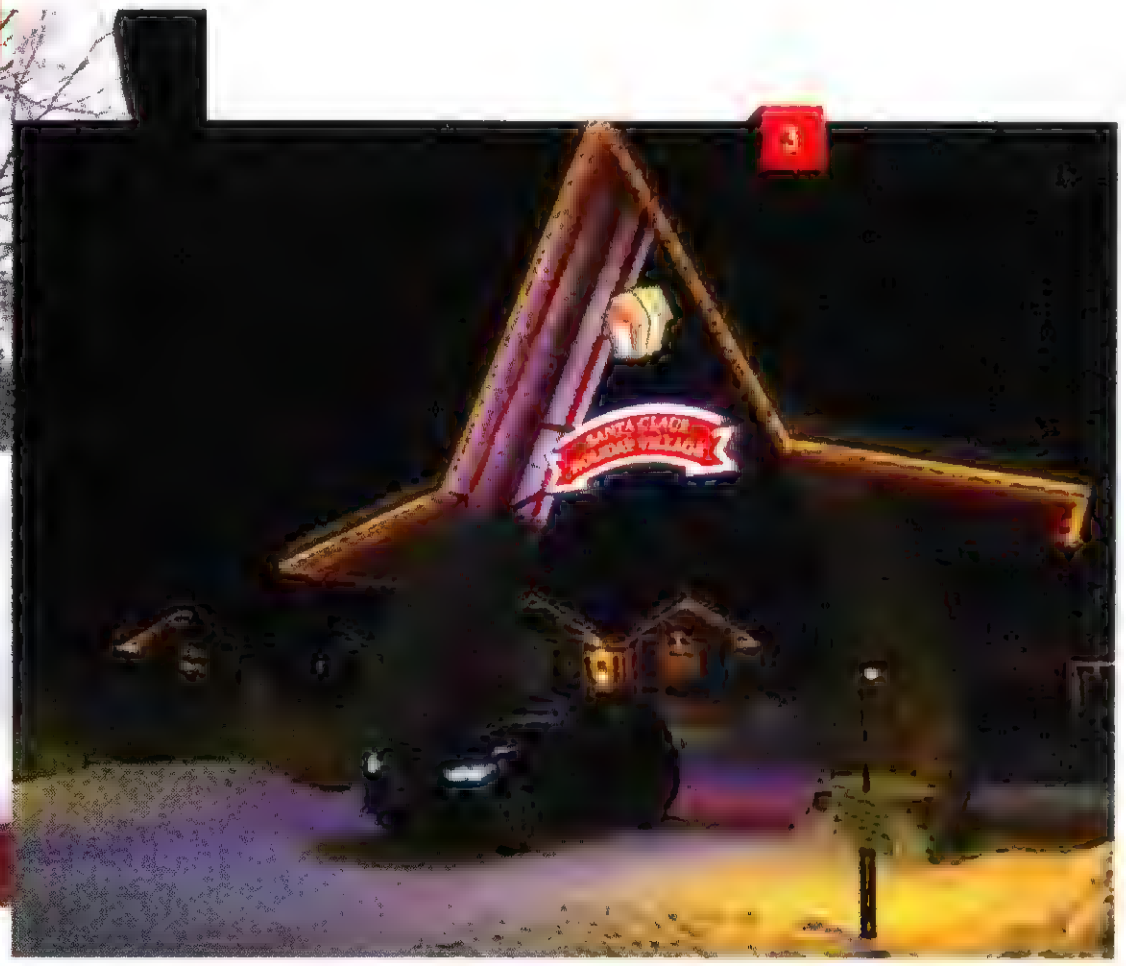

cerul Laponiei. Nu-ți trebuie nici pușcă, nici câini de vânătoare. „Vulpile de foc" se prind altfel: cu un vehicul care să te ajute să „fugi" în beznă de luminile localităților, cu ochii spre cer și, eventual, „înarmat" doar cu un aparat foto.

Așa vei putea surprinde show-ul uimitor care se desfășoară în fața ochilor tăi: Aurora boreala sau Luminile Nordului... Culori intense și ireale, siluete nepământești, care dansează amețitor în înaltul cerului. Ba chiar și sunete, dacă asculți cu suficientă atenție pentru a auzi „vocea" Aurorei, asociată de finlandezi, potrivit legendei, cu scânteile din coada vulpilor de foc.

Succesul vânătorii depinde, însă, mult de condițiile meteo, de cât de senin este cerul. Din cele șase zile petrecute în „Țara lui Moș Crăciun", în patru a nins ca în povești. În celelalte două, a fost aproape senin, iar într-una dintre seri am prins o „coadă". Tocmai terminam de vizitat spectaculosul hotel din gheață Arctic SnowHotel, de pe marginea lacului Lehtojarvi, la circa 30 de minute cu mașina de Rovaniemi (aproape 70% din drum am mers 100% electric, la viteze de 80-100 km/h și -18 grade Celsius bateria X3-ului xDrive30e oferind o autonomie de circa 18-20 km).

6. Ghidul Hannu, un fost ofițer în Armata finlandeză, face o copcă cu un burghiu special în lacul înghețat. **7.** Satul lui Moș Crăciun se află chiar pe limita Cercului Polar Arctic. **8.** Încărcat peste noapte la o priză obișnuită, BMW xDrive30e oferă o autonomia 100% electrică de 27-30 de kilometri în mediu urban, chiar și la -23 de grade. **9.** Safari cu sania trasă de câini husky prin „deșertul alb" de la Cercul Polar Arctic. **10.** Moș Crăciun e în fiecare zi a anului la biroul său din Santa Village.
11. Atmosfera din Satul lui Moș Crăciun de lângă Rovaniemi este de poveste. **12.** La Arctic Circle Husky Park, care se află tot în Satul Moșului, există o zonă mare și frumos organizată unde doritorii se pot juca cu pui de husky.

Testul elanului, printre „lămpi" și radare

În filandeză, „lampi" înseamnă lac, iaz. Iar drumul din capitala Finlandei până în Laponia este plin de „lampi". Dar și de radare și de semne cu „Atenție, sar elani!", în loc de „Atenție, sar vaci!" sau „Atenţie, sar căprioare!", care au o legătură cu „Testul elanului", denumirea dată manevrei de evitare la viteză (70-80 km/h) a unui obstacol static cu un autovehicul. Termenul nu a fost inventat de finlandezi, ci de vecinii suedezi, care au și ei mulți elani. În suedeză, se numește „Undanmanöverprov" (Testul Manevrei Evazive). Ideea este că foarte multe accidente din zona arctică sunt provocate de elanii care ajung să traverseze un drum și rămân pironiți în mijlocul șoselei când sunt surprinși de un autovehicul. În ceea ce privește radarele, cel puțin pe drumul de circa 830 de kilometri din capitala Finlandei până în Rovaniemi, capitala „Țării lui Moș Crăciun", sunt zeci de astfel de aparate fixe. Practic, la fiecare intersecție de drumuri și la intrarea/ieșirea din localități. Pe șosea și autostradă limita de viteză este 100 km/h (pe șosea finlandezii merg cu 110-120 km/h, iar pe autostradă cu 120-130 km/h), iar în zona intersecțiilor de drumuri limita este de 80 km/h și 60 km/h, motiv pentru care sunt și montate radarele aproape exclusiv în aceste zone. Waze-ul sau Google Maps sunt de mare ajutor, pentru a nu fi surprinși când localnicii încetinesc aparent fără motiv.

Revenind la aventura în „deșertul alb", am aterizat la Helsinki în jurul prânzului unei zile de început de martie. -10 grade Ceslsius, „călduț" după cum spuneau localnicii, și soare. Taximetriștii de la Aeroportul Helsinki – Vantaa, aproape ca cei de la Henri Coandă. Au strâmbat toți din nas când au auzit că este vorba despre o cursă scurtă, de doar 4,5 kilometri (până în centrul-centrului capitalei Finlandei sunt 17 kilometri). Dar am găsit până la urmă un binevoitor. Taxa de pornire e 5,5 euro, apoi 1,43 euro/km. Ne-a dus cu o Kia EV6 și spunea că are o autonomie de maximum 300 de kilometri iarna în Helsinki, ceea ce nu e rău.

Din Helsinki, am plecat în aventură, circa 800 de kilometri până în Rovaniemi, la limita Cercului Polar Arctic, în jur de ora 16.00, cu un BMW X3 xDrive30e, SUV plug-in hybrid care a primit un facelift în a doua jumătate a anului 2021. Sistemul său sofisticat de propulsie constă dintr-un motor pe benzină, cu patru cilindri, combinat cu un motor electric a cărui putere este transmisă tuturor celor patru roți. Puterea totală a sistemului este de 292 de cai putere. Motorul pe benzină de 2.0 litri dezvoltă 184 de cai putere, iar cel electric 109 cai putere. Mașina dispune de o baterie litiu-ion de înaltă tensiune cu o capacitate utilă de 11,2 kWh, care, oficial, permite o autonomie de până la 50 de kilometri (WLTP). Nu știu cum este vara, primăvara sau toamna, dar în condiții arctice, la temperaturi de până la -23 de grade Celsius, autonomia electrică a X3-ului xDrive30e în ciclu urban este, pe testate, de 27-30 de kilometri, iar pe șosea, la viteze de 80-100 km/h, de 18-20 de kilometri.

Prima oprire am făcut-o după circa două ore la un popas-benzinărie unde am mâncat rapid niște burgeri excelenți. Apoi am oprit la Pyhäjärvi, la 450 de kilometri de Helsinki, la un popas-benzinărie străjuit de niște clopote de biserică spectaculoase (am elucidat „misterul" mai târziu, cu ajutorul Google: în Pyhäjärvi se află cel mai mare clopot din Finlanda, are un diametru de 2,55 metri, cântărește 8 tone și face parte dintr-un ansamblu de 14 clopote). Mai aveam autonomie vreo 250 de kilometri, conform computerului de bord, dar, pentru că mergeam în necunoscut, am alimentat în 5 minute (atenție, multe dintre benzinăriile din Finlanda sunt complet automate, iar la unele trebuie să presetezi câți litri vrei să pui) și am plecat mai departe. Termomentrul din bord arăta -23 de grade Celsius. Am ajuns la cazare, într-un ansamblu de căbănuțe cochete aflat în mijlocul pădurii, la aproximativ 9 kilometri de Rovaniemi, la ora 02.00, după fix 809 kilometri din care 59,3 electrici, conform computerului de bord. Adică 809 kilometri parcurși în 10 ore, la temperaturi arctice de iarnă, cu trei pauze, din care una de circa o oră (prima).

Dovadă mai clară că, deocamdată, singura alternativă la mașinile termice clasice sunt cele plug-in hybrid nu prea există. Poate cu electrice gen Mercedes EQS sau BMW i7, care costă cât o casă bună, să poți face un drum similar, deși am rezerve.

Satul lui Moș Crăciun

Evident, în prima zi în Laponia, am fost să-l întâlnim pe Moș Crăciun în Satul lui Moș Crăciun ce se află chiar pe limita Cercului Polar Arctic. Erau -19 grade. După ce am setat mașina să se preîncălzească cu bateria full, încărcată peste noapte la priza căbănuței, din autonomia electrică estimată la 30 de kilometri au rămas 24 de kilometri. Dar geamurile erau degivrate și în habitaclu 22 de grade Celsius. Până la Santa Village aveam de parcurs vreo 17 kilometri și motorul termic nu a pornit decât de două ori, când am accelerat mai sănătos. Au mai rămas câțiva kilowați și pentru întoarcere.

În Satul Moșului intri într-o adevărată poveste. Scenariul este perfect. Doar frigul îți aduce aminte că ceea ce vezi este realitate. În centru se află Biroul lui Moș Crăciun, locul în care se află și „mașina timpului" folosită de acesta în noaptea de Ajun pentru a putea ajunge la toți cei care au fost cuminți, și Oficiul Poștal al Moșului, unde elfii și spiridușii primesc scrisorile trimise de copiii din întreaga lume. De jur împrejur sunt colibe, „hut"-uri, restaurante, magazinașe și fel de fel de căbănuțe ce par desprinse dintr-o diorama de turtă dulce sub

FOTO: ?RĂZVAN SCĂEȘTEANU

13

14

13, 14, 15. La spectaculosul hotel de gheață Arctic SnowHotel puteți dormi pe un pat din gheață sau puteți servi prânzul sau cina la o masă din gheață, stâng pe băncuțe din gheață acoperite cu blănuri de ren.
16. Dacă ajungeți în Laponia, trebuie să încercați un safari cu snowmobilul pe lacuri înghețate.

stratul gros de zăpadă albă ca laptele. Iar pe fundal, în surdină, din boxe ascunse, se aud continuu colinde.

Pont: Dacă prețurile de la restaurantele din Santa Claus Village vi se par puțin piperate, peste drum există un popas-benzinărie Shell unde se mănâncă foarte bine și ieftin. Ca idee, două porții de somon afumat la grătar cu garnitură, o porție de pui la grătar, o apă și trei sucuri nu au depășit 50 de euro. Apoi, cum în Santa Claus Village există mai multe atracții și chiar o scurtă plimbare prin peisajul de basm îți încarcă bateriile, am profitat de mobilitatea conferită de mașină pentru a reveni aproape în fiecare zi petrecută în Laponia.

Patru experiențe ce trebuie trăite în Laponia

Safari cu sania trasă de câini husky, safari cu sania trasă de reni, poate, cine știe, chiar de Rudolf, safari cu snowmobilul în „deșertul alb", pe lacuri înghețate și prin păduri și pescuit la copcă. Pe santaclausvillage.info și visitrovaniemi.fi, de exemplu, găsiți toate lucrurile interesante ce pot fi făcute în Laponia de-a lungul întregului an, iar pentru fiecare lucru în parte veți găsi oferte de la mai multe firme care organizează și agenții de turism care intermediază. Parcurgeți cu răbdare ofertele și comparați-le, veți descoperi că sunt multe similare la prețuri și de două ori mai mari.

Fiind cu mașina, am ales să mergem direct la „sursă". Chiar dacă la unele experiențe eliminarea transferului nu s-a văzut în preț, la altele diferența a fost consistentă. Iar experiența de a conduce prin peisajul de poveste din Laponia oricum este unică.

Pentru safariul cu sania trasă de reni am mers chiar la Ferma de reni a lui Moș Crăciun din Santa Claus Village. Nu alegeți turul scurt, vă veți plimba mai mult prin curtea fermei. Am optat pentru cea mai lungă variantă de traseu și a meritat pe deplin. „Colegii" lui Rudolf ne-au dus câțiva kilometri departe de civilizație, printr-o pădure de vis, cocoșată de zăpadă.

Safariul cu sania trasă de câini husky l-am ales de la Arctic Circle Husky Park, care se află tot în Satul lui Moș Crăciun, pentru că au o zonă mare și frumos organizată unde doritorii se pot juca cu pui de husky. Am optat tot pentru cel mai lung traseu. A fost ca în filmul de aventură *Togo*. Senzațional!

Pentru safariurile cu snowmobilul, unul pe lacul înghețat și prin păduri și altul pe lacul înghețat pentru pescuitul la copcă, am decis însă să ne afundăm și mai mult în natura sălbatică de la Cercul Polar Arctic (dacă alegeți astfel de experiențe cu plecare din Rovaniemi sau din Satul Moșului, acestea se desfășoară în jurul acestor locații, în locuri „bătute" de turiști).

Profitând de mașină, am mers de două ori până în mijlocul unei păduri dese, departe de civilizație, pe marginea unui lac situat la circa 17 kilometri de Rovaniemi, la Apukka Resort. X3-ului xDrive30e i-a plăcut la maximum pe cărările pline de zăpadă, chiar dacă are spatele mai greu, din cauza bateriei sistemului plug-in hybrid. Să nu spuneți, și-a decuplat „singur" DSC-ul.

Prima dată am mers cu snowmobilul la pescuit la copcă, vreo 7-8 kilometri pe lacul înghețat Olkkajarvi. Ghidul nostru, Hannu, un fost ofițer în Armata finlandeză, care ne-a povestit că el trăiește izolat de lume (cel mai apropiat vecin, la circa 7 kilometri), într-o cabană fără apă curentă sau branșament electric (are doar niște panouri fotovoltaice pentru a-și putea încărca telefonul

FOTO: RĂZVAN SCĂEȘTEANU

15

16

și a putea aprinde un bec), de pe marginea unui lac, ca mulți alți finlandezi de altfel, a organizat imediat „tabără", a făcut focul (da, pe lacul înghețat. Ne-a spus că nu există niciun risc ca gheața să se topească de la foc, aceasta având peste 50 de centimetri grosime) și a dat câteva găuri în lacul înghețat cu un burghiu special. Că am avut noroc, că a știut Hannu exact unde să dea găuri sau ambele, în decurs de circa 20-30 de minute, de cârligele „undițelor" s-au prins 5 peștișori. Evident, le-am dat drumul înapoi în apă. Am preferat să perpelim la foc cârnații aduși de Hannu și să ascultăm povești. Așa am aflat, de exemplu, că, potrivit tradițiilor locale, un băiat nu e considerat bărbat până nu își face singur un cuțit de vânătoare.

A doua escapadă la Apukka Resort am făcut-o în penultima zi a vacanței în Țara lui Moș Crăciun, pentru un safari nocturn cu snowmobilul pe lacul înghețat și prin pădure. Am sperat să prindem și o „vulpe de foc", dar ningea ușor. Experiența în sălbăticia arctică, noaptea, doar la lumina farurilor, ridică nivelul adrenalinei. Nu am avut nicio întâlnire de „gradul zero", dar ghidul ne-a arătat fel de fel de urme interesante pe zăpadă. N-a fost tot Hannu, ci Rob. Tot la fel de simpatic, priceput și cu darul povestirii. De la Rob am aflat, de exemplu, că în Laponia poți ajunge aproape oriunde cu snowmobilul, existând o rețea impresionantă de drumuri special amenajate și întreținute permanent. Sunt trei tipuri de drumuri pentru snowmobile. Cele mai „aglomerate" sunt întreținute săptămânal de autorități, altele la circa două săptămâni și ultimul tip, la circa o lună. Fondurile sunt asigurate de guvern și de primăriile și agenții economici din turism din zonele respective.

Bilanțul călătoriei plug-in hybrid la Cercul Polar Arctic

În total, am parcurs cu BMW X3 xDrive30e 2.166 de kilometri până la Cercul Polar Arctic, de la Helsinki, din care 270 de kilometri 100% electrici. Consumul mediu calculat la pompă a fost de 7,3 litri de benzină la 100 de kilometri, în timp ce computerul de bord a indicat 7,1 l/100 km. În condiții de iarnă adevărată, pentru un SUV premium de clasă medie de 292 de cai putere pe benzină este o valoare excelentă, ce poate da fiori versiunii diesel de 3.0 litri și 286 de cai – X3 xDrive30d. Electrificarea își face bine treaba.

La drum, X3 xDrive30e este foarte confortabil, chiar dacă aș fi preferat o suspensie ceva mai fermă, și de încredere. Trecerea între modurile sistemului plug-in hybrid este imperceptibilă, iar faptul că sistemul folosește cutia de viteze ZF, cu opt trepte, indiferent că merge pe baterie sau benzină, este un mare plus, față de mașinile hybrid sau plug-in hybrid cu transmisie cu variație continuă.

Singurul minus important se află în portbagaj. Față de X3-ul pe benzină sau motorină, versiunea plug-in hybrid are portbagajul cu 100 de litri mai mic. Iar pentru doi adulți și un copil e cam la limită. Încap trei trollere medii, dar, de exemplu, dacă am fi avut și clăpari de schi aceștia ar fi trebuit să ia loc undeva pe bancheta spate.

Bugetul total al vacanței de o săptămână în Laponia, la Moș Crăciun acasă, a fost sub 3.000 de euro pentru doi adulți și un copil. Ca idee, că tot sunt la modă comparațiile, cazarea în căsuța din pădure, cu saună privată și reni sălbatici în curte, a fost de 72 de euro/noapte, mai ieftină decât la Mamaia, Neptun, Sinaia sau Poiana Brașov în sezon.

FOTO: HISTORYNET

Finalul celui de-Al Doilea Război Mondial

2 SEPTEMBRIE 1945. AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL A DURAT DIN 1939 până în 1945, deşi unele conflicte asociate lui au început şi mai devreme. El a implicat marea majoritate a ţărilor lumii—inclusiv toate marile puteri—care au format două alianţe militare opuse: Aliaţii şi Axa. A fost cel mai întins război din istorie, şi a implicat direct mai mult de 100 de milioane de oameni din peste 30 de ţări.

Cei mai importanţi participanţi şi-au dedicat întreaga capabilitate economică, industrială şi ştiinţifică efortului de război, într-o stare de „război total", ştergând distincţia între resursele civile şi cele militare. Marcat de moartea masivă a civililor şi de bombardamentele strategice ale centrelor industriale şi demografice (în cadrul cărora s-au distins şi bombardamentele atomice de la Hiroshima şi Nagasaki), războiul a dus la între 50 şi 85 de milioane de decese, mai mult decât orice alt conflict din istoria omenirii.

Războiul din Europa s-a încheiat cu o invazie a Germaniei de către Aliaţii Occidentali şi Uniunea Sovietică, care a culminat cu capturarea Berlinului de către trupele sovietice şi ulterior capitularea necondiţionată a Germaniei la 8 mai 1945. După Declaraţia de la Potsdam dată de către Aliaţi la 26 iulie 1945 şi după refuzul Japoniei de a capitula în conformitate cu termenii acesteia, Statele Unite ale Americii au detonat bombe atomice deasupra oraşelor japoneze Hiroshima şi Nagasaki, la 6 şi, respectiv, 9 august. O invazie a arhipelagului japonez era iminentă şi erau posibile şi alte bombardamente atomice, iar Uniunea Sovietică a declarat război Japoniei şi a invadat Manciuria, aminteşte Wikipedia. Capitularea formală a Japoniei a fost 2 septembrie 1945, când războiul mondial s-a încheiat.

19 AUGUST - 22 SEPTEMBRIE

Michael Schumacher debutează în Formula 1

25 august 1991. În decembrie 2013, Schumacher a suferit o traumă serioasă la cap în timp ce schia în staţiunea Meribel, din Alpii francezi. El a fost transportat pe cale aeriană la spital, operat şi indus în stare de comă artificială. Este considerat cel mai mare pilot din istorie. Schumacher are un record de şapte titluri de campion mondial la piloţi şi, la momentul retragerii sale din sport în 2012, deţinea recordurile pentru cele mai multe victorii (91) şi pole position-uri (68).

Masacrul de la JO de la München

4 august 1972. Delegaţia israeliană a vizionat spectacolul „Scripcarul pe acoperiş", după care s-au întors în Satul olimpic. În zorii zilei următoare, la ora 4:30, când sportivii dormeau, opt membri ai grupării teroriste palestiniene Septembrie Negru, îmbrăcaţi în treninguri negre şi purtând sacoşe pline cu armament - adus prin contrabandă în bagajul diplomatic bulgăresc - s-au căţărat peste gardul înalt de 2 metri şi au intrat, cu ajutorul unor chei furate, în clădirea unde erau cazaţi sportivii israelieni. Au murit 11 sportivi.

Regele Carol al II-lea abdică

6 septembrie 1940. După ce a fost de acord cu amputările teritoriale, Regele Carol al II-lea abdică la 6 septembrie 1940, fiul său, Regele Mihai I, revenind în fruntea ţării. Pe 4 septembrie 1940, regele l-a numit pe Antonescu în funcţia de preşedinte al Consiliului de miniştri. În seara imediată numirii în funcţie, generalul i-a cerut lui Carol să-l investească cu puteri depline. Ulterior, a plecat din ţară.

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

DEDICARE / AFACERI / PROFESIONALISM

ÎMPREUNĂ
PENTRU AFACEREA TA

Camera de Comerț și Indusrie a României
Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București, 030982, România
Tel: 021 319 01 01 / Fax: 021 319 00 92
e-mail: ccir@ccir.ro
www.ccir.ro

Jucător de top
pe piața locală
de retail FMCG

Una dintre cele mai mari companii din România după cifra de afaceri de **2,88 MLD €** în anul financiar **2021**

Salarii corecte: Salariul net minim la Kaufland este cu **58,3% peste salariul net minim** la nivel național

Susținător al furnizorilor locali: **>83%** din furnizori sunt din România

Angajator de top:
unul dintre principalii angajatori privați

În continuă expansiune, cu planuri de a extinde rețeaua până la **200 de magazine până în 2025**

Cea mai sustenabilă companie din România, conform **CST Index**

CU ROMÂNIA PENTRU ROMÂNIA

CONTRIBUȚIE LA REZULTATUL ECONOMIC

2 MLD €
din VAB (Valoare Adăugată Brută) total

~1%
din VAB națională

LOCURI DE MUNCĂ GENERATE

13.507
numărul mediu de salariați (cu normă întreagă sau fracțiune de normă) exprimați ca FTE

73.232
locuri de muncă susținute în total prin activitatea noastră

~1,3%
din forța de muncă națională

INVESTIȚII ÎN ROMÂNIA

203 M €
0,83%
din totalul investițiilor nete din România din 2021

CONTRIBUȚIE LA BUGET

210 M €
total taxe

132 M €
plătite cu titlu de taxe la bugetul de stat

78 M €
colectate la plată (impozite pe salarii)

IMPACT ASUPRA LANȚULUI VALORIC

dintr-un total de
3.031
de furnizori,
2.527
sunt din România

2,1 MLD €
cheltuite cu furnizorii din România

~84,35%
din cheltuielile totale cu furnizorii reprezintă cheltuielile cu furnizorii din România

CSR ȘI INVESTIȚII ÎN COMUNITATE

8,3 M €
investiți în proiecte de responsabilitate socială

4,2%
din profitul brut al Kaufland România

Kaufland

**VAB (ro.) Valoare adăugată brută - GVA (engl.) Gross Value Added*

Cifrele din acest infografic au la bază rezultatele financiare și datele aferente anului 2021 (martie 2021 - februarie 2022).

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025